

Årsmelding 2018

Gausdal

Foto: Jon Gunnar Henriksen

Innhold

Årsmelding 2018.....	1
Gausdal.....	1
Forord.....	4
Politiske saker.....	5
Internkontroll og etikk.....	6
Internkontroll.....	6
Etikk.....	8
Likestilling.....	8
Medarbeiderne.....	9
Nærvær.....	9
Bruk av AFP.....	9
Overtid.....	10
Årsverk og ansatte.....	10
Kommunens planområder.....	12
Planområde 1 Administrative fellestjenester.....	12
Planområde 2 Næring og miljø.....	14
Planområde 3 Skole.....	18
Planområde 4 Barnehage.....	22
Planområde 5 Kultur og fritid.....	24
Planområde 6 Teknisk drift.....	26
Planområde 7 Bygg/eiendom/areal.....	28
Planområde 8 Interkommunale samarbeid.....	30
Planområde 9 Barn og familie.....	33
Planområde 10 Sosiale tjenester og sysselsetting.....	34
Planområde 11 Helse.....	35
Planområde 12 Omsorg.....	38
Planområde 13 Generelle utgifter og inntekter.....	41
Hovedtall økonomi.....	43
Begrepsforklaring, KOSTRA, regnskap og årsberetning.....	43
Noen begreper brukt i KOSTRA-analysene i planområdene.....	44
KOSTRA-analyse.....	47
Planområde 1 Administrative fellestjenester.....	47
Planområde 2 Næring og miljø.....	53
Planområde 3 Skole.....	55
Planområde 4 Barnehage.....	61
Planområde 5 Kultur og fritid.....	65
Planområde 6 Teknisk drift.....	70

Årsmelding 2018

Planområde 7 Bygg/eiendom/areal.....	77
Planområde 9 Barn og familie.....	78
Planområde 10 Sosialtjenester og sysselsetting.....	84
Planområde 11 Helse	88
Planområde 12 Omsorg	97
Planområde 13 Generelle utgifter og inntekter.....	104

Forord

Her er årsmeldingen for Gausdal kommune for 2018. Regnskap og årsberetning er dokumenter kommunene etter kommuneloven må utarbeide årlig. I tillegg utarbeider vi i Gausdal kommune en årsmelding.

Årsmeldingen går igjennom hva kommunen har fått til innenfor de økonomiske rammene, og i forhold til mål som er satt. Temaene som er berørt er både det politiske arbeidet, kommunen som samfunnsutvikler, tjenestene kommunen leverer og medarbeiderperspektivet. Årsmeldingen har fokus på læring og forbedring, og brukes som grunnlag for dialog om status, utfordringer og behov for endringer.

Regnskapet for 2018 viser et resultat på kr. 17,2 mill. bedre enn budsjettet. Dette kan i hovedsak tilskrives stor økning i skatteinntektene helt på slutten av året. omstrukturering av egenkapitalen i Eidsiva som medførte ekstraordinært utbytte fra LGE Holding AS (eierposten Lillehammer og Gausdal har i Eidsiva Energi AS). Det har også vært arbeidet godt med økonomistyringen i enhetene.

Vennlig hilsen

Rannveig Mogren
Rådmann

Til dokumentet:

KOSTRA-analysen på det enkelte planområde er samlet i et eget kapittel, som er inntatt bakerst i årsmeldingen.

Politiske saker

Kommunen er en politisk styrt virksomhet med en kompleks oppgaveportefølje. Kommunen skal gi innbyggerne velferdstjenester, være en myndighetsutøver, være en planleggings- og utviklingsaktør i samfunnsbyggingen og ivareta og utvikle lokaldemokratiet. Kommunen er også den største arbeidsgiveren.

Antall saker som ble behandlet i noen av de politiske organene i 2018:

Planutvalget:	89 saker
Formannskapet:	89 saker
Kommunestyret:	82 saker

2018 – større saker fra kommunestyret.

- Eiermelding
- Kvalitetsmelding for grunnskolen
- Rett til fri skoleskyss grunnet trafikkfarlige veger
- Utredning av kretsgrenser og vurdering av kapasiteten ved skolene
- Næringsfond – fastsetting av rammer
- Fra byregion til Gudbrandsdalspraksis
- Eidsiva Energi AS – innfrielse av ansvarlige lån – konvertering av egenkapital
- Regional næringsplan – rullering
- Detaljplanlegging Volden næringsområde
- Detaljregulering for Heggen boligfelt etappe 4
- Detaljreguleringsplan for Kjoslia 2
- Detaljreguleringsplan for Kjoslia 3
- Detaljregulering OTG (Olav Thon gruppen) Skeikampen
- Detaljreguleringsplan for gang- og sykkelveg Vaskerikrysset – Fjellandsbyen
- Lokaler for hjemmetjenesten og Langsuafellesskapet
- Interkommunal barnevernvakt – godkjenning av avtalen
- Felles personvernombud – godkjenning av avtalen
- Flom – og skredforebygging – finansiering
- Salg av kommunal bygningsmasse – Engjom skole og Myra barnehage
- Salg av eiendom i Heggen-feltet
- Evaluering av politisk organisering 2015-2019
- Gausdal ungdomsråd – forsøksordning for skoleåret 2018/2019
- Politisk organisering – utredning av endringer for kommunestyreperiode 2019-2023
- Reforhandling av avtaleverket mellom sykehuset Innlandet HF og kommunene i Hedmark og Oppland - samhandlingsreformen
- Regnskap, årsberetning og årsmelding for 2017
- Tertialrapport 1 og 2 for 2018
- Strategiplan 2019-2022 med økonomiplan og årsbudsjett 2019
- Kommunestyret har også gitt høringsuttalelser i flere saker, som for eksempel:
 - Kommunenes inntektssystem
 - Nye oppgaver til fylkeskommunene
 - Endringer i opplæringsloven – plikt til å tilby leirskoleopphold

Kommunestyret hadde flere orienteringer i løpet av året. Mange av dem ga en oversikt over tjenestene som leveres i Gausdal kommune. Ett av møtene var viet kvalitetsmelding i grunnskolen, men et annet

var temamøte om «Barnevernløftet». I et tredje møte sto «Kommuneøkonomi for folkevalgte» på dagsorden. Av andre orienteringer kan vi nevne innledning fra politiet om politiet, politikontakt og samarbeid med kommunene. Eidsiva hadde en orientering om muligheten for sammenslåing av Eidsiva AS og Hafslund E-CO AS.

Internkontroll og etikk

Internkontroll

Etter **kommuneloven** skal det i årsberetningen redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten. Vi har et kapittel om internkontroll i årsmeldingen også.

Vi definerer internkontroll som systematiske tiltak som sikrer at virksomhetens aktiviteter;

1. planlegges
2. organiseres
3. utføres
4. vedlikeholdes

i samsvar med krav i lov eller forskrift.

Vi arbeider etter mottoet **godt nok**, i og med at det må være en balanse mellom tjenesteyting og systemfokus/dokumentasjon. Vi arbeider for å skape en kultur for fornying, forenkling og forbedring, der vi søker å jobbe med det viktigste først. Lederansvaret handler om tilrettelegging, gjennomføring og oppfølging.

Internkontrollen har tre fokusområder:

Tjenesteytingen / kjerneoppgavene og støtteprosessene	=	brukerne
Personalet, HMS (helse, miljø og sikkerhet)	=	medarbeiderne
Samfunnssikkerhet og beredskap	=	verdiene i samfunnet

Dokumenter som må være på plass for å ha en **sektorovergripende internkontroll**:

<ul style="list-style-type: none"> • Delegeringsreglementet fra kommunestyret til rådmannen • Administrative fullmakter fra rådmannen • Økonomireglementet/-håndboken • Finansreglementet • Anskaffelsesreglementet • Personalreglementer/personalhåndbok • Etiske retningslinjer 	<ul style="list-style-type: none"> • Lederavtaler • HMS internkontroll • Krise og beredskap • Rutiner for systematisk avvikshåndtering • Strategisk kompetansestyring • Arkivplan • Informasjonssikkerhet og personvern • Oversikt over avtaler
--	---

Dokumentene er i hovedsak oppdatert. Noen ble revidert i 2018, deriblant enkelte dokumenter i personalhåndboka. Retningslinjer for yringsfrihet og varsling er ett eksempel. Prosedyre for rekruttering er et annet.

Årsmelding 2018

Det er ellers mange egenkontroll- og internkontrollaktiviteter i løpet av et år. I selve årsmeldingen blir flere enn det som står her omtalt. Det er de som gjelder tjenestene omtalt under hvert enkelt planområde.

Her er noen av de større på systemnivå – felles Gausdal kommune – i 2018:

- Oppfølging av politiske vedtak – sak til kommunestyret 3 ganger i året.
- Rapportering gjennom økonomi- og aktivitetsrapporten (tertial), der internkontroll er tema.
- Kvalitetsmelding grunnskole i kommunestyret i oktober.
- Arbeid med gode pasientforløp. Her er vi med i et nettverk mellom flere kommuner, KS og sykehus.
- Internkontrolldagen – årlig temadag for ledere og avdelingsledere, inkludert arbeid med risikovurdering og revidering av enhetenes handlingsplan for internkontroll.
- Nye retningslinjer for ytringsfrihet og varsling vedtatt i partssammensatt utvalg.
- Retningslinjer for behandling av klager etter arbeidsmiljøloven. Vedtatt i juni 2018.
- Saksbehandlingskurs for ledere og avdelingsledere.
- Eiermeldinger for 2018 ble behandlet i kommunestyret i mai.
- Kontinuerlig arbeid med informasjonssikkerhet og personvern, med spesielt fokus på krav knyttet til ny personvernlovgivning (GDPR).
- Felles personvernombud for Lillehammer, Gausdal, Øyer og Ringebu. Samarbeidsavtalen ble vedtatt i kommunestyret i juni.
- Retningslinjer for omstilling og nedbemanning er oppdatert.
- «Framsikt» - et økonomi- og virksomhetsstyringssystem, er tatt i bruk.

Tilsyn, forvaltningsrevisjoner og selskapskontroll:

Fra Arbeidstilsynet:

Tilsyn etter arbeidsuhell ved teknisk enhet. Pålegg ble gitt om involvering av verneombud og personlig verneutstyr. Tilbakemelding fra Arbeidstilsynet er at påleggene er oppfylt tilfredsstillende.

Fra Mattilsynet:

Tilsyn med Follebutunet (kantine og avdelingskjøkkenet). Det ble pålegg om å utføre 3 tiltak, knyttet til allergenmerking og kjøletemperatur. Tiltakene er utført, og saken er avsluttet fra Mattilsynets side.

Skatt Øst:

Avgrenset kontroll av kompensasjonsordningen for periode 02-2018 – ingen avvik.

Fra Arbeidstilsynet:

Postaltilsyn fra Arbeidstilsynet etter uønsket hendelse knyttet til en støttekontakt. Pålegget er nå lukket, etter at vi i habiliteringstjenesten har

- gjennomført kartlegging og risikovurdering
- utarbeidet oversikt over tiltak og plan for gjennomføring av tiltak

Retningslinjer for forebygging av vold og trusler mot ansatte er også gjennomgått.

Forvaltningsrevisjon:

Landbrukskontoret i Lillehammerregionen. Rapporten behandlet i kommunestyret i mai. I 2018 ble det oppstart av flere prosjekt gjennom at kontrollutvalget bestilte foranalyser:

- Kommunalt psykiatri- og rusarbeid
- Kvalitet i hjemmetjenesten
- Forvaltning av pasientmidler

Selskapskontroll:

Om Lipro AS. Revisjonsrapport ble behandlet i kommunestyret i april.

Etikk

Gausdal kommune vedtok sine første etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte i 2008. Prosess for fornyelse av disse ble gjennomført i 2016. Her var kommunestyret, ledere og tillitsvalgte involvert. Nye retningslinjer ble vedtatt i kommunestyret 16. juni 2016.

Ved introduksjon av nyansatte blir etiske retningslinjer gjennomgått.

Likestilling

Kommunen er pålagt i sin årsberetning å si noe om likestilling samt diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, i dette kapitlet gis en redegjørelse for dette.

Likestilling.

Arbeidsstokken i Gausdal kommune har en 80/20 fordeling når det gjelder henholdsvis kvinner og menn, med litt variasjon fra år til år. Innen pleie og omsorg, renhold og barnehage er menn i et stort mindretall, mens menn er i stort flertall innen teknisk område. Over år fordeler undervisningspersonalet seg med 75 % kvinner og 25 % menn.

Vi har tall og statistikk på gjennomsnittslønn fordelt på kjønn og ulike stillingskategorier. Hvem som har høyest gjennomsnittslønn fordeler seg forholdsvis jevnt mellom kvinner og menn. Retningslinjer for lokal lønn ble oppdatert i 2016.

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Vårt fokus i arbeidet med barn og unge er tilbud til alle, og tiltak for de få (som har spesielt behov for det). I vår satsing på folkehelse tar Gausdal kommune en offensiv rolle for å styrke faktorer som bidrar positivt til folkehelsen, og svekke forhold som kan ha negative virkninger. Vi søker å bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller. Alle skal ha mulighet til å ta vare på og fremme egen helse, trivsel og mestring.

I planarbeid og i byggeprosjekt er universell utforming sentralt, slik det skal være i henhold til lovverket. Gausdal kommune ble tildelt tilgjengelighetsprisen 2018 for utbyggingen av Fjerdum skole og barnehage. Prisen er gitt av Oppland blindforbund, og prisen ble overrakt i kommunestyremøtet av Johnny Libakken.

Kommunen har et aktivt råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne, som hadde fem møter i 2018.

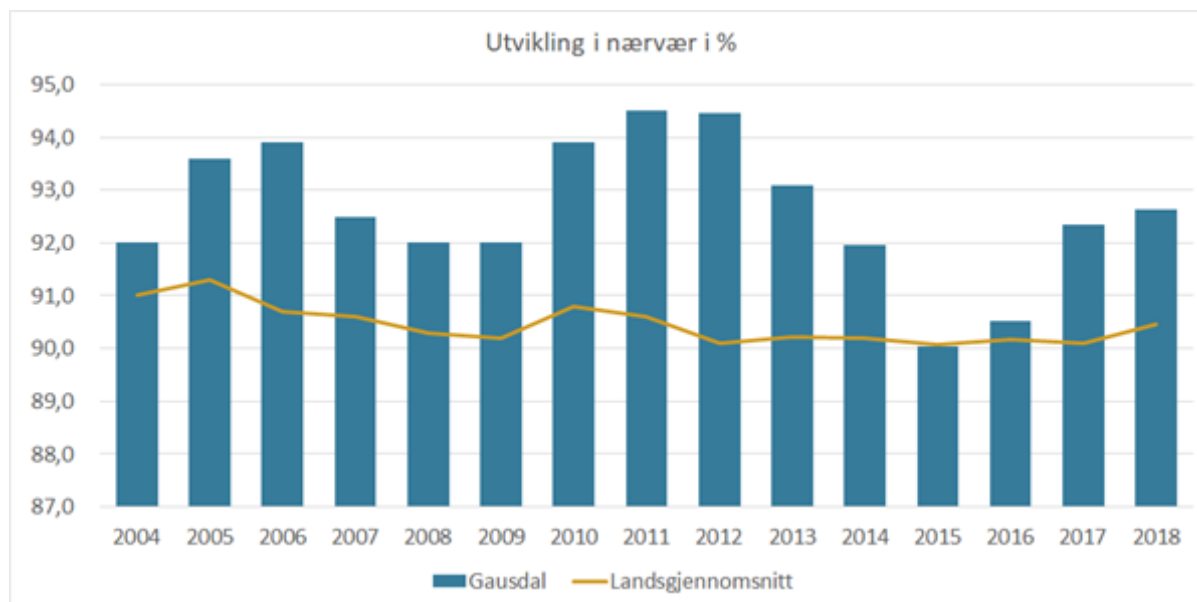
Medarbeiderne

Nærvær

Tallgrunnlaget er hentet fra innrapporteringen fra kommuner og fylker til KS. Tallene er for perioden 4. kvartal 2017 - 3. kvartal 2018. På det enkelte planområde gjelder tallene for kalenderåret 2018.

Det er viktig å merke seg at KS tar utgangspunkt i et litt annet tallgrunnlag enn det som kommunen selv bruker. Blant annet tar ikke KS med seg ansatte som ikke har arbeidet hele året. De tall som kommunen bruker i sin rapportering til kommunestyret tar med seg samtlige av kommunens ansatte, både fast ansatte, vikarer og engasjementstillinger. Det vil derfor være noe avvik mellom de nærværstall som kommunen bruker og det som framgår av KS sin statistikk. Til tross for denne forskjellen, viser tallene for 2017 og 2018 at den negative utviklingen som har vært de senere år har snudd.

Den negative utviklingen i nærværet siden 2011/2012 snudde i 2017, og trenden opprettholdes i 2018. Det er svært gledelig. Nærværet i Gausdal er for 2018 bedre enn landssnittet. Nærværet og sykefraværet følges tett opp sammen med de ansatte.

Bruk av AFP

AFP 62-64	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Lærere	1	3	1	2	3	2	5
Sykepleiere	-	-	-	-	-	-	1
Øvrige	11	10	11	13	7	10	16
SUM	12	13	12	15	10	12	22

Årsmelding 2018

Det er en økning antall ansatte som har valgt å gå av med AFP fra 2017 til 2018. Dette er delvis som følge av at en større andel av kommunens ansatte som har en alder som gjør at de kan velge å gå av med AFP, enten helt eller delvis.

Overtid

Kommunens utgifter til overtid per 31.12.2018 sammenholdt med fjoråret viser en samlet reduksjon på ca. 0,4 mill. kroner. Nivået er fortsatt høyere enn i 2015 og 2016. Reduksjonen er i hovedsak knyttet til planområde 12, Omsorg.

Tallene i tabellen gjelder utbetalt overtidsgodtgjøring i hele 1000 kr for det enkelte planområde.

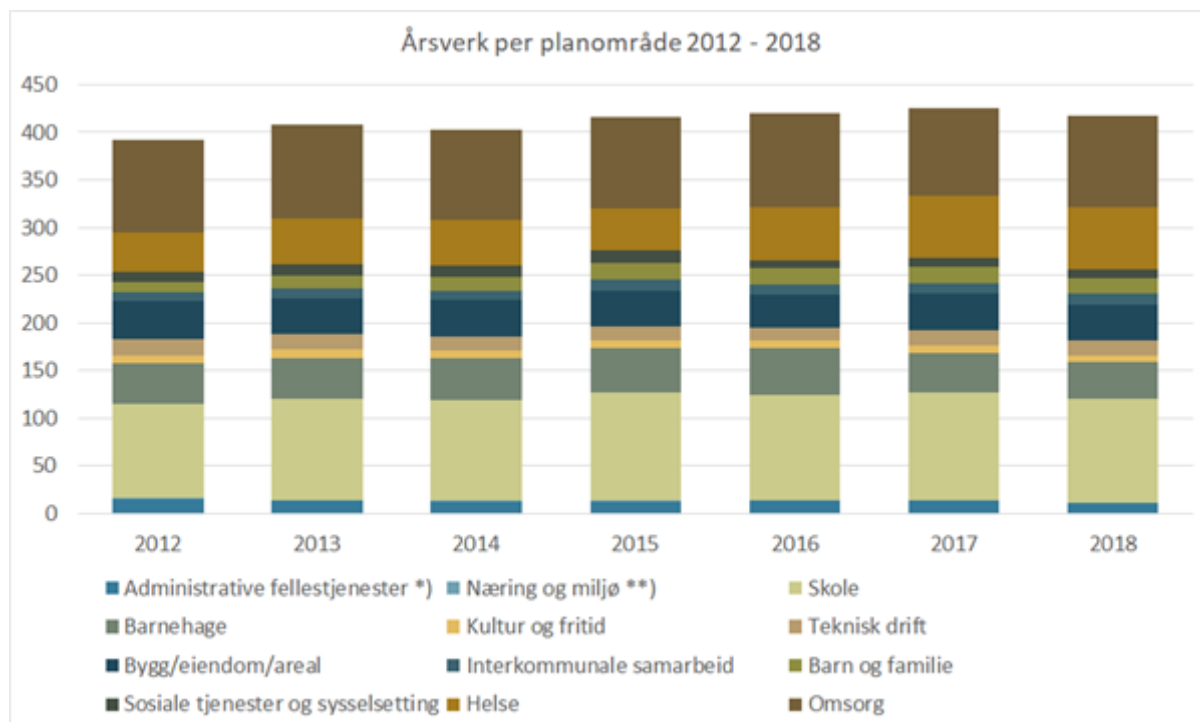
Planområde	2015	2016	2017	2018
Omsorg	1 698	1 512	2 160	1 760
Helse	511	657	893	967
Teknisk drift	130	250	262	293
Barnehage	41	30	34	24
Bygg/eiendom/areal	50	6	41	20
Barn og familie	-	1	12	10
Skole	18	4	52	-
Sosiale tjenester og sysselsetting	1	3	-	-
Administrative fellestjenester	38	-	32	-
Totalsum	2 487	2 463	3 485	3 074

Årsverk og ansatte

Planområde:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1 Administrative fellestjenester *)	15,6	13,8	13	13	13,8	13,8	11,4
2 Næring og miljø **)	0,5	0,5	0,5	1,2	0,2	0	0,1
3 Skole	98,3	106,4	105,9	112,9	110,8	113,5	108,6
4 Barnehage	43,1	42,9	43,1	46,7	48,9	41,3	38,2
5 Kultur og fritid	8,4	8,4	8,5	7,3	7,8	7,5	7,6
6 Teknisk drift	17,3	16,1	14,1	14,7	13,7	16,5	15,8
7 Bygg/eiendom/areal	39,6	37,7	38,7	38,3	34,2	37,9	37
8 Interkommunale samarbeid	9,2	10,5	9,9	11,1	10,8	11,5	12,6
9 Barn og familie	11,3	13,6	14,9	17,6	16,9	16,7	16
10 Sosiale tjenester og sysselsetting	10,8	12,2	11,7	13	9	9,9	9,1
11 Helse	41,3	46,9	47,8	43,9	55,8	64,5	65,5
12 Omsorg	96,5	98,8	94,4	96,4	97,6	92	95,4
Sum årsverk	391,9	407,7	402,4	420,6	419,1	425,1	417,1
Sum ansatte i Gausdal kommune	502	519	509	525	524	531	529

Årsmelding 2018

I tallene inngår fast ansatte ved utlønning per desember måned for hvert av årene. Det er dermed ikke nivå på gjennomsnittlig antall ansatte eller årsverk for året som sådan.

Kommunens planområder

Planområde 1 Administrative fellestjenester

Om planområdet

Planområdet inneholder alle utgifter knyttet til den politiske og administrative styringen av kommunen. I planområdet inngår servicetorg, politisk sekretariat, post- og arkiv, personalarbeid, informasjon, økonomistyring, kvalitetssystem, internkontroll og utviklingsoppgaver for enhetene, eldråd, kontrollutvalget, inkl. utgifter til revisjon, tilskudd til 3-1 samarbeid vedrørende skatt/innfordring og lønn/regnskap og innkjøpssamarbeidet, store fellesposter som forsikringer, frikjøp hovedtillitsvalgte og felles IKT-utgifter.

Økonomi

Alle tall i mill. kr	Justert		
	Regnskap 2018	budsjett 2018	Regnskap 2017
Administrative fellestjenester	28,1	27,8	29,1

Planområdet har et merforbruk i størrelsesorden 0,3 mill. kr. Det henger i hovedsak sammen med nedtak i driftsrammen som ikke er dekket inn. Deler av nedtaket i 2018 er dekket opp med bruk av overskuddsfond fra tidligere år. Det arbeides fortsatt med å justere ned utgiftssiden.

Status mål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Vi mobiliserer og utvikler medarbeiderne s kompetanse for å løse framtidens oppgaver og utfordringer.	Vi mobiliserer og utvikler medarbeiderne s kompetanse for løse framtidens oppgaver og utfordringer.	01: Faktor 4 - Bruk av kompetanse	4,4	4,2	⊖ Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor skal gjennomføres annet hvert år. Resultatet er fra 2017. Ny undersøkelse i 2019
		02: Faktor 7 - Relevant kompetanseutvikling.	3,9	3,8	⊖ Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor skal gjennomføres annet hvert år. Resultatet er fra 2017. Ny undersøkelse i 2019
Vi yter riktige tjenester med høy kvalitet, med utgangspunkt i brukerens behov.	En enklere hverdag for innbyggerne, og økt effektivitet for kommunen.	En handlingsplan for arbeidet skal være på plass innen 1.2.2018. Handlingsplanen som forankres i vedtatt digitaliseringsstrategi og strategiplan 2018-2021 må inneholde			Tjenestene har arbeidet med aktuelle tiltak knyttet til digitalisering. Flere av tjenestene har fått tildelt insentivmidler avsatt i investeringsbudsjettet for 2018 til planlegging og gjennomføring av tiltak, og

Årsmelding 2018

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat		Beskrivelse mål
		konkrete tiltak som skal planlegges og iverksettes				disse er nedfelt i en handlingsplan. I forbindelse med søknadene er det utarbeidet prosjekt- og gevinstrealiseringsplan. Midler er fordelt og arbeidet igangsatt.
	Språket Gausdal kommune bruker i sin kommunikasjon med innbyggere og folkevalgte skal være godt, presist og lettfattelig.	01: Folkevalgte: Alt i alt, hvor fornøyd er dere med kvaliteten på saksdokumentene?	5,0	5,0		Undersøkelsen ble gjennomført i 2017. Ny undersøkelse blir gjennomført med nye folkevalgte i 2019.
		02: Folkevalgte: Alt i alt, i hvor stor grad er du fornøyd med organiseringen av de politiske møtene, utsendelsen av og innholdet i saksdokumentene.	5,0	4,8		Undersøkelsen ble gjennomført i 2017. Ny undersøkelse blir gjennomført med nye folkevalgte i 2019.
		03: Vi tar i bruk KS sin verktøykasse for å forbedre språket, og lager en plan for arbeidet. Her må en også se og utvikle kjennetegn/indikatorer som viser at vi lykkes i arbeidet. Vi tar først tak i tekstene i brevmalene som vi bruker oftest.				Arbeidet er igangsatt, med forankring og kompetanseheving. Retningslinjer for klart språk i Gausdal kommune er under utarbeidelse. Informasjons- og kommunikasjonsplan, vedtatt i 2014, er i kommunal planstrategi satt opp for revidering. I 2018 har fokuset hovedsakelig vært rettet mot kommunens hjemmeside.
		04: Serviceplakaten gjennomgås i alle avdelinger i første halvdel av 2018.				Gjennomgått i alle enheter på personalmøter/enhetsmøter.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	0,92 %	6,32 %	7,25 %
Årlig sykefravær 2018	0,88 %	4,56 %	5,44 %

I strategiplanen var det lagt inn et mål for nærvær i 2018 på 97,2 %. Ved året slutt viste det seg å bli et nærvær på 94,6. Dette har sin årsak i enkelte langtidssykemeldinger. Selv om nærværet er lavere enn målet, er det en bedring siden 2017. Det ble arbeidet med tilrettelegging og tett oppfølging selv om fraværet ikke var på grunn av arbeidssituasjonen.

Planområde 2 Næring og miljø

Om planområdet

Planområdet omfatter næringsarbeid, miljøvern og utmarksforvaltning. I dette inngår personell innen næringsutvikling, landbruksforvaltning, turistinformasjon, støtte til næringslivet, og tiltak innen miljøvern, vilt, fisk og friluftsliv.

Økonomi

Alle tall i mill. kr	Justert		
	Regnskap 2018	budsjett 2018	Regnskap 2017
Næring og miljø	5,6	5,8	5,4

Planområdet har et mindreforbruk i størrelsesorden 0,2 mill. kr. Dette knytter seg i hovedsak til tilbakeført andel av overskuddsfond knyttet til Lillehammer-regionen Vekst (LRV) og Landbrukskontoret for Lillehammer-regionen. Til sammen utgjør disse to beløpene 378.000 kr. For øvrig er det et budsjettnedtak som ikke fullt ut er innfridd. Dette må det ses nærmere på framover.

Status mål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål	
Bærekraftig samfunnsutvikling.	Etablert ladestasjon for el-biler ved Segalstad bru	01: Etablert ladestasjon for el-biler ved Segalstad bru	Avklart plassering og finansiering		Det er søkt på Klimasatsmidler. Svar på dette i løpet av 2019	
	Innvilget en søknad til NVE i 2018 og to søknader i 2019	01: Innvilget en søknad til NVE i 2018 og to søknader i 2019		1	1 	Innvilga søknad planlegging Finna. Sendt søknad om planlegging Dørja.
	Vedtatt klima- og energiplan.	01: Vedtatt klima- og energiplan		Oppstart	Oppstarta	

Årsmelding 2018

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Gausdal er en attraktiv kommune å etablere og videreutvikle naturbaserte virksomheter i. Gausdal assosieres med naturbaserte opplevelser.	Fritidsboligsektoren skal ha en utvikling som ligger over snittet for sektoren på nasjonalt plan, og det skal kjøres minst ett utviklingsprosjekt rettet mot utmarksbasert næring. Det skal opprettes brukerråd for og med deltidsinnbyggerne.	01: Relativ utvikling av antall nye fritidsboliger målt mot snittet i landet.		3,3%	Gjennomsnitt for landet er 0,9%
	Utgitt temakart over turstier og skiløyper	01: Utgitt temakart over turstier og skiløyper	Ferdig	Ferdig	Kartet for hele kommunen var ferdig februar 2019. Produsert av Turløypekomiteen, kommunen har gitt tilskudd.
Gausdal kommune er en offensiv og næringsvennlig kommune som legger til rette for allsidig næringsutvikling.	Bioøkonomisektoren skal ha en utvikling som relativt ligger over snittet for næringslivets verdi generelt.	01: Bioøkonomisektorens omsetning relativt til næringslivet for øvrig.			Foretakene innen bioøkonomisektoren (utenom enkeltmannsforetak i landbruket) siste året hadde et driftsresultat i snitt på 7,1%. For det øvrige næringslivet i Gausdal, var tilsvarende tall 6,1%.
	Følge opp den nasjonale målsettingen om å redusere avgangen av dyrkajord til et minimum.	01: Areal omdisponert dyrka mark, Gausdal	0	1	 Kontinuerlig oppfølging gjennom året. Lave tall for tap av dyrkajord viser at jordvernet er tatt alvorlig.
		02: Areal omdisponert dyrka mark, Gausdal, Lillehammer og Øyer	0	28	 Som forrige punkt
Holde tapet av husdyr som følge av rovdyr nede på et minimum gjennom tilrettelegging med beitetilsyn og organisering av rovviltjakt.	01: Tap av beitedyr som følge av rovdyr, Gausdal		50	65	 Organisert skadefellingslag, initiert skadeforebyggende tiltak. Tap av husdyr på beite var relativt lavt i 2018, men sommeren viste også hvor sårbart dette er, med de store tapene som fulgte ulveangrepet i Øyer tidlig på sommeren. Det har vært

Årsmelding 2018

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål	
					fellingstillatelse på både ulv og bjørn i Gausdal, og ulv, bjørn og jerv i Øyer. Det ble felt en ulv i Øyer av rovviltfellingslaget etter en kort innsats. Hadde ikke dette lyktes, tilsier erfaringer fra andre områder at tapstallene fort kunne vært betydelig verre.	
		02: Tap av beitedyr som følge av rovdyr, Gausdal, Lillehammer og Øyer	100	298	-	Som forrige punkt
	Opprettholde eller øke avvirkingen av tømmer gjennom bl.a. økt fokus og tilrettelegging for opprusting og ombygging av skogsbilveger.	01: Hogst av tømmer, Gausdal (m3)	75 000	85 302	✓	Bidrett til planlegging og organisering av vegopprusting. Formidle tilskuddssøknader. Volum levert tømmer er historisk høyt. Det gjenspeiler at skogeierne ønsker å hogge, at det har vært en oppgang i tømmerprisene, men også at det er kapasitet til økningen i tilgjengelig driftsapparat.
		02: Hogst av tømmer, Gausdal, Lillehammer og Øyer (m3)	210 000	266 366	✓	Som forrige punkt
	Sørge for at jordbruksarealet i drift skal være minst på dagens nivå, og at antall gardbrukere opprettholdes.	01: Antall søkere av produksjonstilskudd, Gausdal	280	274	-	Stimulert til aktiv drift gjennom året, informasjonsarbeid / veiledning / saksbehandling.
		02: Antall søkere av produksjonstilskudd, Gausdal, Lillehammer og Øyer	600	563	-	Som forrige punkt
		03: Jordbruksareal i drift, Gausdal	64 000	64 031	✓	Bidrag i arealplaner og dispensasjonssaker (plan- og bygningsloven) for bevaring av

Årsmelding 2018

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
					dyrkajord. Behandle dyrkingssaker.
					Arealet i drift er på et bra nivå, men viser fortsatt en nedgang over tid. I 2018 var det et ekstra fokus på høsting av marginale arealer grunnet tørkesommeren, både bratte og dårlig drenerte arealer, som ikke kan høstes i regnfulle somre.
		04: Jordbruksareal i drift, Gausdal, Lillehammer og Øyer	130 000	127 723	Som forrige punkt
	Øke antall produsenter og totalleveransen av håndverksmat.	01: Øke antall produsenter og totalleveransen av håndverksmat.			Større interesse fra produsentene, men også bedre satsing og tilrettelegging fra kommunens side, har gitt en økning i leveransen av håndverksmat, uten at det finnes måleindikatorer på dette.
	Øke tilgjengelig næringsareal i Gausdal.	01: Antall daa tilgjengelig næringsareal.	Godkjent områderegulering Segalstad bru.	65 dekar	
		02: Antall unike etablerere som er fulgt opp.		7	

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2018	0,44 %	0,00 %	0,44 %

På planområdet er det kun et fåtall ansatte knyttet til sommerdrift av Dikterportalen. Det er en svært høy grad av nærvær.

Planområde 3 Skole

Om planområdet

Planområdet omfatter undervisning ved skolene i Forset, Fjerdum, Engjom (fram til 01.08.2018), Follebu, ungdomsskolen og voksenopplæringen. I tillegg er det skolefritidsordning ved Forset, Fjerdum, Engjom (fram til 01.08.2018) og Follebu.

Økonomi

Alle tall i mill. kr	Justert		
	Regnskap 2018	budsjett 2018	Regnskap 2017
Skole	74,4	75,0	73,5

Det er et positivt avvik på 0,6 mill. kr for planområdet totalt sett. Avviket er sammensatt og består av følgende forhold:

I positiv retning kan nevnes at utgifter/inntekter til barn i andre kommuner ble nær 1 mill. kr lavere enn budsjettet, mens skoleskyssen ble 0,2 mill. kr over budsjett.

Det er videre et mindreforbruk på 0,6 mill. kr knyttet til at det ikke ble nødvendig å ta i bruk avsatt buffer til mulig klassedeling ved Follebu skole.

For øvrig er det et netto merforbruk knyttet til undervisning i skolene med 0,8 mill. kr. Følgende ble rapportert ved andre tertial vedrørende disse forholdene:

"Drifta av skolene er i hovedsak innen de tildelte rammer, men det er en særskilt utfordring ved Fjerdum skole. Budsjettet for Fjerdum skole er for 2018 nedjustert med 5/12 virkning av innsparing knyttet til undervisningsutgifter som følge av sammenslåingen av Engjom og Fjerdum skoler. I tillegg til nedjustering som følge av sammenslåingen, har skolen årlig tatt sin del av planområdets generelle rammereduksjon, jfr. budsjettvedtak. Skolen rapporterer å ha hatt vesentlige merutgifter knyttet til lønn, inventar og utstyr i forbindelse med flytting og oppstart ved nye Fjerdum skole. Disse utgiftene dekkes ikke av byggeprosjektet. Det er videre ekstra klassedeling, og det er færre barn som benytter seg av SFO-tilbudet enn det som er forutsatt.

Totalt sett har utfordringen blitt for omfattende til å løse i løpet av dette driftsåret. Skolen har iverksatt tiltak for å redusere merforbruk inneværende år og for å tilpasse driften inn mot 2019.»

Ved rapporteringen for andre tertial, ble det estimert et merforbruk i størrelsesorden 1 mill. kr. Som følge av høyere inntekter/lavere utgifter vedrørende barn fra/i andre kommuner samt et noe bedre resultat enn antatt fra noen skoler, ble resultatet bedre enn varslet.

Status mål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Barn og unge i Gausdal ønsker, vil og har mulighet til utdanning.	Elevene har nysgjerrighet og lærelyst gjennom hele skoleløpet.	01: Reduksjon i andel spesialundervisning	9,0 %	7,7 %	✓ Vi ser en klar reduksjon av andel spesialundervisning fra 2017 til 2018.

Årsmelding 2018

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
		02: Elevunders. 7. trinn - Motivasjon	4,0	3,8	-
		03: Elevunders. 7. trinn - Støtte fra lærerne	4,5	4,4	-
		04: Elevunders. 7. trinn - Støtte hjemmefra	4,5	4,6	✓
		05: Elevunders. 10. trinn - Motivasjon	4,0	3,4	-
		06: Elevunders. 10. trinn - Støtte fra lærerne	4,5	4,2	-
		07: Elevunders. 10. trinn - Støtte hjemmefra	4,5	3,9	-
Gausdal kommune leverer tjenester som fremmer læring, mestring og inkludering. Og som medvirker til å utjevne levekårsforskjeller.	Elevene utvikler kunnskap og grunnleggende ferdigheter som de kan bruke i praksis.	01: Nasjonale prøver 5. trinn: Lesing	50,0	51,0	✓
		02: Nasjonale prøver 5. trinn: Regning	50,0	49,0	-
		03: Nasjonale prøver 5. trinn: Engelsk	50,0	49,0	-
		04: Nasjonale prøver 8. trinn: Lesing	50,0	49,0	-
		05: Nasjonale prøver 8. trinn: Regning	50,0	46,0	-
		06: Nasjonale prøver 8. trinn: Engelsk	50,0	46,0	-
		07: Nasjonale prøver 5. trinn: Lesing, mestringsnivå 1	25,0	14,9	✓
		08: Nasjonale prøver 5. trinn: Regning, mestringsnivå 1	25,0	22,4	✓
		09: Nasjonale prøver 5. trinn: Engelsk, mestringsnivå 1	25,0	23,7	✓
		10: Andel elever på laveste nivå ved nasjonale prøver. Lesing 8. trinn.	25,0	43,3	- For dette konkrete trinnet er andelen elever under kritisk grense alt for høy. Barneskolene har

Årsmelding 2018

Overordnet mål Mål

Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
			arbeidet aktivt med å kartlegge årsakene til dette trinnets lave resultater og iverksatt internkontrolltiltak knyttet til oppfølging av elevgruppers faglige utvikling gjennom barneskoleløpet.
11: Andel elever på laveste nivå ved nasjonale prøver. Regning 8. trinn.	25,0	39,7	– For dette konkrete trinnet er andelen elever under kritisk grense alt for høy. Barneskolene har arbeidet aktivt med å kartlegge årsakene til dette trinnets lave resultater og iverksatt internkontrolltiltak knyttet til oppfølging av elevgruppers faglige utvikling gjennom barneskoleløpet.
12: Andel elever på laveste nivå ved nasjonale prøver. Engelsk 8. trinn.	25,0	26,5	–
13: Positiv utvikling i lesing og regning for den enkelte elevgruppe fra år til år, fra 1. klasse og oppover.			System for å følge opp utvikling per elevgruppe er under utvikling.
14: Resultater fra elevundersøkelsen knyttet til vurdering for læring. 7. trinn.	4,0	4,0	✓
15: Resultater fra elevundersøkelsen knyttet til faglig utfordring 7. trinn.	4,5	3,9	–
16: Resultater fra elevundersøkelsen knyttet til vurdering for læring. 10. trinn.	4,0	3,4	–
17: Resultater fra elevundersøkelsen knyttet til faglig utfordring 10. trinn.	4,5	4,3	–
18: Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	41,0	40,8	– Resultatet er tilnærmet fastsatt mål. Det har vært en liten nedgang fra sist

Årsmelding 2018

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
					år, men grunnskolepoengene er likevel stabile.
Vi har glade, trygge, robuste barn og unge, med tro og håp for fremtiden, som mestrer et liv med opp- og nedturer.	Vi har glade, trygge, robuste barn og unge, med tro og håp for fremtiden, som mestrer et liv med opp- og nedturer.	01: Elevunders. 7. trinn - Trivsel	4,5	4,3	–
		02: Elevunders. 10. trinn - Trivsel	4,5	4,3	–
		03: Andel elever som opplever mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere, 7. trinn.	0,0 %	9,6 %	–
		04: Andel elever som opplever mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere, 10. trinn	0,0 %		Resultat er unntatt offentlighet da det er for få elever som har svart bekreftende på dette spørsmålet.
		05: Klagesaker til fylkesmannen knyttet til opplæringslova kapittel 9A	0	4	– Sakene er ferdig behandlet.

Skoleeier rapporterer årlig på kvaliteten i gausdalsskolen gjennom kvalitetsmeldingen. Der blir alle indikatorer grundig drøftet og forklart, og det vises til utvikling over tid. For nærmere forklaringer vises således til kvalitetsmelding for gausdalsskolen for skoleåret 2017/18 som er behandlet i kommunestyret, samt til kvalitetsmelding for skoleåret 2018/19 som vil bli lagt frem for politisk behandling høsten 2019.

Av elevundersøkelsen gjennomført på 7. og 10. trinn i 2018, ser vi at elevene har høy grad av trivsel. Det er elever i gausdalsskolen som opplever mobbing og andre former for krenkelser. Skolene jobber forebyggende, blant annet gjennom ulike former for positive elevtiltak, programmet Mitt Valg og prosjekt Ung Styrke. Videre arbeides det med å avdekke og håndtere krenkelser som skjer, slik at elever opplever å ha et trygt og godt skolemiljø.

Resultatene fra nasjonale prøver på 5. trinn skoleåret 2018/19 er tilfredsstillende, både når det gjelder gjennomsnittresultat og andel elever under kritisk grense. For 8. trinn er resultatene bekymringsverdige i lesing og regning. Det er viktig å merke seg at det vil kunne være naturlige variasjoner mellom kull, samt at enkeltresultater vil gi større utslag i en kommune med forholdsvis små elevkull.

Vi har fortsatt stabilt høye grunnskolepoeng, noe som er positivt med tanke på denne elevgruppas potensiale for gjennomføring av videregående skole.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	1,20 %	4,34 %	5,54 %
Årlig sykefravær 2018	1,19 %	2,72 %	3,91 %

Planområdet hadde et nærvær i 2018 på hele 96,1%, mens målet var satt til 95 %. Det er en reduksjon i langtidsfraværet som er forklaringen på denne positive utviklingen.

Planområde 4 Barnehage

Om planområdet

Planområdet omfatter Kornhaug, Forset, Fjerdum og Myra (fram til 01.08.2018) barnehager, samt tilskudd til private barnehager. Ordningene med redusert foreldrebetaling i barnehage og gratis kjernetid til lavinntektsfamilier inngår også her.

Økonomi

Alle tall i mill. kr	Justert		
	Regnskap 2018	budsjett 2018	Regnskap 2017
Barnehage	41,2	45,9	41,9

Planområdet fikk et mindreforbruk på hele 4,7 mill. kr.

Av dette utgjør redusert tilskudd til privat barnehage etter gjennomført økonomisk tilsyn 0,7 mill. kr (saken er påklaget til fylkesmannen og er enda ikke avgjort). Tilskuddsnivå til private barnehager, betaling for barnehageplasser i andre kommuner samt tilskuddsordningene knyttet til gratis kjernetid og redusert foreldrebetaling, ble alle lavere enn budsjettet. Totalt utgjør disse tilskuddsordningene en redusert utgift sett opp mot budsjett tilsvarende 1,8 mill. kr.

Det var i budsjettet lagt inn en buffer på 0,9 mill. kr i tilfelle det skulle bli nødvendig å ta i bruk ekstra plasser ved Fjerdum barnehage. Det viste seg at etterspørselen etter barnehageplasser var lavere enn antatt, og at disse midlene dermed ble stående ubenyttet. Dette er det varslet om i rapporteringene gjennom året.

Også ved de kommunale barnehagene ble det et mindreforbruk på 1,3 mill. kr. Dette skyldes i hovedsak nedgang i barnetallet og dermed mindre etterspørsel etter barnehageplasser. Planområdet har klart å tilpasse bemanningen etter antall barn, og fikk på slutten av året kompensert midler for prosjektjobbing, noe som var uforutsett. Dette knytter seg til byggeprosjektet ved Fjerdum barnehage og prosjektet Ung Styrke.

Status mål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Barn og unge i Gausdal har en god og trygg start på livet, og kjenner seg inkludert og som en del av fellesskapet.	Alle barn opplever medvirkning/deltakelse i lek.	01: Barna deltar i lek sammen med andre barn		100 %	Personalet er tilstede, observerer og støtter barn i leken. Fokus på styrkebasert tilnærming.
		02: Barna opplever glede, humor, spenning og engasjement.		100%	Personalet er engasjert i å utvikle leken og barnas lekemiljø i samarbeid med barna
Vi har glade, trygge, robuste barn og unge, med tro og håp for fremtiden, som mestrer et liv med opp- og nedturer.	Vi har glade, trygge, robuste barn og unge, med tro og håp for fremtiden, som mestrer et liv med opp- og nedturer.	01: Alle barn har en venn i barnehagen	100,0 %	100,0 %	✓ Dette observeres og følges opp i barnehagens daglige aktiviteter, samt gjennom barnesamtaler med 4- og 5-åringene
		02: Alle barn mestrer grunnleggende motoriske ferdigheter	100,0 %	100,0 %	✓ Personalet følger årshjulet for Gausdalsmodellen og får systematisk veiledning fra barnefysioterapeut.
Vi yter riktige tjenester med høy kvalitet, med utgangspunkt i brukerens behov.	Barna er nysgjerrige, kreative og deltakende i egne utviklingsprosesser.	01: Barna opplever et variert og stimulerende lekemiljø inne og ute.		100 %	Barnehagene har fokus på et variert og stimulerende lekemiljø inne og ute. Det lages nye lekemiljøer for å stimulere til ny kunnskap og læring for barna. Barnas egne interesser og innspill påvirker utformingen.
		02: Barna opplever glede, humor, spenning og engasjement.		100 %	Personalet er engasjert i å utvikle leken og barnas lekemiljø i samarbeid med barna. Barns medvirkning er sentralt i dette arbeidet. Det legges vekt på å gi inspirasjon og felles opplevelser rundt ulike tema som

Årsmelding 2018

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
					barna kan bruke videre i sin lek.
		03: Barna opplever mestring		100 %	Personalet kjenner og anerkjenner det enkelte barn, og legger til rette for at barna opplever mestring og progresjon i utviklingen. Fokus på styrkebasert tilnærming.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	2,08 %	2,37 %	4,45 %
Årlig sykefravær 2018	1,67 %	6,93 %	8,59 %

Planområdet hadde et nærvær i 2018 på 91,4 %. Målet for 2018 var satt til 93 %, og resultatet er dermed noe lavere enn ønsket. Hovedårsaken til dette er en økning i langtidsfraværet.

Planområde 5 Kultur og fritid

Om planområdet

Planområdet omfatter: Kulturskole, allmennkultur, frivilligsentral, bibliotek, idrett og ungdomsarbeid.

Økonomi

Alle tall i mill. kr	Justert		
	Regnskap 2018	budsjett 2018	Regnskap 2017
Kultur og fritid	13,0	13,0	12,5

Planområdet har et resultat i balanse, som rapportert gjennom året.

Status mål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Gausdal er et lokalsamfunn som gir gode oppvekst- og	Det legges til rette for frivillig arbeid, til det beste både for de frivillige og de som mottar tjenester.	De frivillige opplever å bli sett og anerkjent for sine bidrag			Se kommentarer under tabellen

Årsmelding 2018

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål	
levekår, preget av sunne levevaner, fellesskap, trygghet og deltakelse.		(Spørreundersøkelse. Skala 1-6)				
	Vi har et kulturliv som bidrar til fellesskap og glede, og som gir gode opplevelser.	Lag og foreninger opplever å få relevant og god informasjon i årlig møte med kommunen (NY, gjennomføres første gang i 2019).	Resultat av brukerundersøkelse knyttet til brukertilfredshet bibliotek (skala: 1-6).	5,00	5,62	✓
Vi har glade, trygge, robuste barn og unge, med tro og håp for fremtiden, som mestrer et liv med opp- og nedturer.	Vi har glade, trygge, robuste barn og unge, med tro og håp for fremtiden, som mestrer et liv med opp- og nedturer.	Resultat av brukerundersøkelse knyttet til brukertilfredshet ungdomsklubb.	Resultat av foreldreundersøkelse knyttet til brukertilfredshet kulturskole (skala: 1-6)	5,00	5,13	✓
		Ungdom opplever trygghet i ungdomsklubben.				Se kommentarer under tabellen.

Ungdomsklubben: Høsten 2018 ble det gjennomført en undersøkelse på ungdomsklubben. Undersøkelsen hadde en forholdsvis lav deltagelse, kun 18 ungdommer, mens det på klubben til vanlig er mellom 40-50 ungdommer. Vi kan derfor ikke legge særlig vekt på resultatene. Vi tar med oss denne erfaringen når vi vurderer måter å gjennomføre undersøkelsen på i 2019.

Frivillige: Resultat av undersøkelse blant de frivillige, viser at 100 % ville anbefalt andre å bli frivillig. 90,4 % opplever å bli verdsatt av mottaker av tjenesten og 69,2% opplever å bli verdsatt av Frivilligsentralen. Undersøkelsen skulle opprinnelig hatt svarmulighet 1-6, men andre svarmuligheter ble valgt. Det er derfor ikke samsvar mellom måltall og resultat.

Undersøkelsen viser en svært høy grad av tilfredshet blant de frivillige, samt at de opplever å bli sett og anerkjent. Det er selvsagt ønskelig at alle skal oppleve å bli verdsatt av Frivilligsentralen, og det settes fokus på dette fremover.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	0,32 %	0,98 %	1,31 %
Årlig sykefravær 2018	0,93 %	0,66 %	1,59 %

Planområdet hadde i 2018 et nærvær på hele 98,4 %, målet for 2018 var satt til 97 %.

Planområde 6 Teknisk drift

Om planområdet

Planområdet omfatter prosjektering, veger, miljø- og trafikksikkerhetstiltak, brannvern og feiing, vann- og avløpsanlegg, renovasjon, septik og idrettsforvaltning.

Økonomi

Alle tall i mill. kr	Justert		
	Regnskap 2018	budsjett 2018	Regnskap 2017
Teknisk drift	9,8	8,9	9,3

Planområdet har et merforbruk i størrelsesorden 1 mill. kr. Hovedårsaken til merforbruket er økte utgifter til snøbrøyting på grunn av en meget snørik vinter. Avviket er i samsvar med det som har vært rapportert til kommunestyret gjennom året.

Status mål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Vi yter riktige tjenester med høy kvalitet, med utgangspunkt i brukerens behov.	Innbyggerne får rask og god informasjon ved planlagte og uforutsette hendelser knyttet til veg, vann, avløp og beredskap.	01: Avvik på rutiner om varslings.	0	0 	Vi har brukt befolkningsvarsling for alle hendelser i 2018.
	Vi forsyner kommunens innbyggere med nok drikkevann av god kvalitet, og vi sørger for bortledning og rensing av avløpsvann på en miljømessig god måte.	01: Avvik på levering av vann i tilfredsstillende mengde og kvalitet i henhold til gjeldende lover og forskrifter (Serviceerklæring).	0	5 	Høye kimtall på forskjellige steder. Uvisst av hvilken grunn, men kan være på grunn av høye temperaturer i sommer. Kimtall er et mål for alle påviselige bakterier og mikroorganismer i

Årsmelding 2018

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
					vannprøven. Vann med høyt kimtall har ofte høyt innhold av organisk materiale og mulig tilsig av overflatevann. Høyt kimtall kan innvirke på vannets lukt og smak, men man blir ikke syk av høyt kimtall alene.
		02: Avvik på bortledning og rensing av avløpsvann i henhold til standard fastsatt i serviceerklæring.	3	6 	Det har vært enkelte tilfeller av overløp i forbindelse med vedlikehold av stasjoner og uforutsette hendelser, som strømbrudd og store nedbørsmengder. Ved for eksempel et lengre strømbrudd, vil avløpet måtte gå urensa i elva etter ei tid, for å hindre opphopning/propp i ledningsnett. Dette blir kalt overløp.

I all hovedsak er det grunn til å være fornøyd med resultatene for 2018. Når det gjelder målet om null avvik på levering av vann med tilfredsstillende mengde og kvalitet, ser vi at vi har flere avvik enn ønskelig. Som nevnt kan dette henge sammen med den varme sommeren vi hadde, og høye kimtall er ikke de alvorligste avvikene. Vi kommer likevel til å ha fokus på dette fremover for å prøve å redusere denne type avvik.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	0,80 %	1,77 %	2,57 %
Årlig sykefravær 2018	0,57 %	0,60 %	1,17 %

Det har vært et nærvær på planområdet på hele 98,8 % i 2018, mens målet var satt til 96,5 %.

Planområde 7 Bygg/eiendom/areal

Om planområdet

Planområdet omfatter omsorgsboliger, sosiale boliger, støtteordninger, utleievirksomhet, byggesak, oppmåling, arealplanlegging, egen næringsvirksomhet og utbyggingsområder for boliger. Hele kommunens bygningsmasse er nå samlet på dette planområdet.

Økonomi

Alle tall i mill. kr	Justert		
	Regnskap 2018	budsjett 2018	Regnskap 2017
Bygg/eiendom/areal	41,7	42,7	36,6

Planområdet fikk et mindreforbruk på nær 1 mill. kr ved årets slutt. Hovedårsaken til dette, er at kommunen fikk refundert litt over 1 mill. kr knyttet til dobbeltfakturering av strøm til el-kjelen ved Follebutunet. Det er en del øvrige avvik, de mest vesentlige avvikene nevnes nedenfor.

På grunn av en snørik vinter, ble det i forhold til budsjett et merforbruk på 0,7 mill. kr til snøbrøyting knyttet til kommunens bygningsmasse.

Strømprisen økte ganske mye i løpet av 2018, og merforbruk på strøm ble ca. kr 1,5 mill. Det ligger an til at kontraktsfestet mål på reduksjon av strømforbruk i henhold til EPC - kontrakten ikke er nådd. Dette innebærer at entreprenør vil måtte betale for merforbruket. Endelig beløp er ikke avklart, og denne inntekten vil komme på 2019 regnskapet.

Innen arealplanlegging, er det et mindreforbruk på ca. 1,3 mill. Dette skyldes i hovedsak mindre bruk av konsulenter enn det som var budsjettet. I tillegg ble det for dette året fakturert for flere private reguleringsplaner.

Det ble videre merinntekter knyttet til byggesaksbehandling med ca 0,4 mill. kr, og ca. 0,5 mill. kr i økte leieinntekter fra omsorgsboliger og utleieboliger.

Status mål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Bærekraftig samfunnsutvikling.	Vi har en bygningsmasse med godt inn klima og gode fysiske arbeids-, lærings- og boforhold som driftes og vedlikeholdes på en effektiv og verdibevarende måte.	01: Årlig korrigert energiforbruk i mill. kWh reduseres	2,1	1,5 	Entreprenøren har med sine tiltak ikke klart å oppfylle garantert energibesparelse, og vil i henhold til kontrakt måtte dekke 90 % av kostnadene kommunen har hatt på strøm som er brukt utover garantert besparelse.

Årsmelding 2018

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
		02: Gjennomførte rehabiliterings- og vedlikeholdstiltak.	100,0 %	85,0 %	– Noen prosjekter har blitt utsatt av forskjellige årsaker. Dette kan være i påvente av å flytte beboere, eller at det er funnet fornuftig å gjøre tiltaket i forbindelse med andre prosjekter
Vi yter riktige tjenester med høy kvalitet, med utgangspunkt i brukers behov.	Innbyggerne har god tilgang på selvbetjeningsløsninger, og får rask behandling av sine bygge- og plansaker.	01: Antall byggesaker behandlet innen fastsatt frist i Plan- og bygningsloven.	100,0 %	85,0 %	– Stor aktivitet i byggebransjen, og mer og mer komplekse og vanskelige saker gjør at vi sliter med å behandle alle saker innen gitte frister.
		02: Antall avvik i forhold til frist på 8 dager vedr. utlegging av vedtatte arealplaner i planarkiv.	0	4	– På grunn av stor arbeidsmengde, sykemeldinger og permisjoner er 4 planer lagt ut etter at 8-dagers fristen gikk ut.
		03: Ta i bruk digital løsning for byggesaksbehandlingen januar 2019.		Ikke klart enda.	Med prosjektledelse fra Ikomm er det kjørt et forprosjekt. Etter noen avklaringer med digitaliseringsstyret, er det nå gitt klarsignal for å gå i gang med anskaffelse av nytt saksbehandlingssystem for byggesak. Det forventes å få på plass dette i løpet av høsten 2019.

Alle målene for 2018 er ikke nådd, men det har likevel vært jobbet godt på alle områder. I den krevende økonomiske situasjonen kommunen er i er det ikke til å legge skjul på at stillingsressursene blir presset, som igjen medfører at det på enkelte områder er krevende å nå målene på 100 %.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	1,76 %	2,99 %	4,75 %
Årlig sykefravær 2018	1,35 %	3,74 %	5,08 %

Det var satt et mål for nærvær på planområde i 2018 på 96,5 %, mens reelt nærvær ble 94,9 %.

Planområde 8 Interkommunale samarbeid

Om planområdet

Området omfatter utgifter knyttet til interkommunalt samarbeid. Dette innebærer i praksis utgifter og inntekter til Regionrådet for Lillehammer-regionen, felles Landbrukskontor for Lillehammer-regionen, EIOFF-samarbeid i tilknytning til SD-anlegg (SD = Sentral Driftsovervåking) og Regional Frisklivssentral. Utgiftene og inntektene her skal både i budsjettet og regnskapet balansere. Kommunens tilskudd til deltakelse i fellesskapene føres på de respektive planområdene, det vil si planområde 2 næring og miljø for landbrukskontoret, planområde 2 kommunens tilskudd til Regionrådet, planområde 7 for samarbeidet i tilknytning til SD-anlegg og planområde 11 for tilskudd til Regional Frisklivssentral.

Økonomi

Planområdet inneholder de interkommunale samarbeidene som kommunen fører regnskapet for. Utgifter og inntekter balanseres mot avregning av utgifter til de andre deltakerkommunene, eller resultatet føres mot et bundet fond tilhørende samarbeidet. Planområdet går dermed i balanse ved årets slutt.

Interkommunale samarbeid kommunen er deltaker i

På dette planområde har vi begynt å innta en oversikt som viser utgiftene knyttet til de ulike samarbeidene som kommunen er del av. Dette framkommer av tabellen nedenfor, alle tall er i hele tusen kr:

Årsmelding 2018

Navn på samarbeidet og organisering	Vertskommune	Omfatter	Planomr.	Utgift i regnskap 2018	Utgift i regnskap 2017
Interkommunale samarbeid § 28 i kommuneloven:				Tall i hele 1000 kr	
Fellesenhet Økonomi	Lillehammer	Regnskap, lønn, fakturering, skanning.	1	2 788	2 674
Fellesenhet skatt/innfordring	Øyer	Skatt, arbeidsgiverkontroll og innfordring.	1	1 332	1 297
Lillehammer regionen					
Vekst	Lillehammer	Næringsrådgivning	2	939	929
Felles Landbrukskontor i Lillehammer-regionen	Gausdal	Saksbehandling og rådgivning innen skog og landbruk	2	3 120	3 045
Aktiv i skole	Lillehammer	Fysisk aktivitet for barn i skolen	3	305	258
DIG3 samarbeid	Lillehammer	Drift av felles IT-løsning innen skole	3	73	-
Eioff SD-anlegg	Gausdal	Sentral driftsstyringsanlegg bygninger	7	155	131
GIS-samarbeid	Lillehammer	Samarbeid innen geografiske informasjonssystem	7	514	471
NAV Lillehammer - Gausdal	Lillehammer	NAV	10	4 468	4 526
Regional Frisklivssentral	Gausdal	Veiledning fysisk aktivitet, ernæring, livsstil	11	303	332
Legevakt	Lillehammer	Interkommunal legevakt	11	2 530	1 785
Miljørettet helsevern	Ringebu	Miljørettet helsevern	11	130	118
Gerica	Øyer	Felles elektronisk pasientjournal	11, 12	246	127
Fellesutgifter, helseregion	Lillehammer/ Øyer	Sykehjemslege og sekretær for styret i Helseregion Sør-Gudbrandsdal	11, 12	280	562
Kreftkoordinator	Gausdal	Samarbeidet opphørte i 2017	11	-	58
Intermediærplasser	Lillehammer	Intermediærplasser på Lillehammer Helsehus	12	1 436	1 400
KAD-plasser	Lillehammer	5 KAD-plasser i det nye legevaktbygget.	12	612	422

Årsmelding 2018

Kjøp av tjenester:					
Innkjøp	Lillehammer	Innkjøpstjenester	1	375	365
Borgerlige vigsler	Lillehammer	Administrasjon og vigselslokale, oppstart 2018	1	6	-
Kvalitetskoordinator	Lillehammer	Koordinering kvalitetsarbeid	1	133	98
Personvernombud	Lillehammer	Lovpålagt funksjon, oppstart 2018	1	150	-
Regionrådskoordinator	Nå Lillehammer, før Oppland fylkeskommune	Sekretærfunksjon for regionrådet i Lillehammer-regionen	2	125	106
Rensing av avløpsvann	Lillehammer	Kjøp av renselanleggstjenester for avløpsvann og septik	6	7 056	6 607
Alarmsentral	Midt-Hedmark brann- og redningsvesen	Drift av 110-sentralen	6	367	267
Interkommunalt samarbeid § 27 i kommuneloven:					
IKA Opplandene	Oppland fylkeskommune	Arkivsamarbeid	1	-	-
Kontrollutvalgsekretariatet Innlandet	Oppland fylkeskommune	Sekretariat for kontrollutvalg	1	217	201
INNOFF		Innkjøpsamarbeid	1	-	-
Lillehammer Regionens Brannvesen	Lillehammer	Brann- og feiervesen	6	6 825	6 674
Partnerskapsavtale:					
Regionrådet i Lillehammer-regionen		Utviklingsarbeid i regionen	2	333	333
Interkommunale selskap (IKS):					
Innlandet revisjon IKS		Revisjonstjenester	1	914	701
GLØR IKS		Renovasjonstjenester	6	10 049	9 199
Gudbrandsdalen Kriesesenter IKS		Kriesesenter	9	413	409
Sum utgifter interkommunale samarbeid				46 194	43 095
Tilbakeført midler fra overskuddsfond fra tidligere år, gjelder følgende samarbeid:					
Fellesenhet skatt/innfordring Øyer		Skatt, arbeidsgiverkontroll og innfordring.	1	- 280	- 84
Lillehammer regionen Vekst	Lillehammer	Næringsrådgivning	2	- 129	-
Felles Landbrukskontor i Lillehammer-regionen	Gausdal	Saksbehandling og rådgivning innen skog og landbruk	2	- 249	- 294
Lillehammer Regionens Brannvesen	Lillehammer	Brann- og feiervesen	6	- 106	-
Sum tilbakeførte midler				- 764	- 378

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	0,83 %	0,55 %	1,38 %
Årlig sykefravær 2018	1,08 %	0,00 %	1,08 %

Planområdet har et nærvær i 2018 på hele 98,98 %. På dette planområdet omfatter det alle ansatte i de tre interkommunale samarbeidene der vi har arbeidsgiveransvaret: Drift av SD-anlegg på offentlige bygg, Regional frisklivssentral og Landbrukskontoret for Lillehammer-regionen.

Planområde 9 Barn og familie

Om planområdet

Planområdet består av pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), helsestasjons- og skolehelsetjeneste, svangerskapsomsorg, barnefysioterapi og barneverntjeneste.

Økonomi

Alle tall i mill. kr	Justert		
	Regnskap 2018	budsjett 2018	Regnskap 2017
Barn og familie	22,7	19,0	19,1

Planområdet har et merforbruk på 3,7 mill. kr. Hovedårsaken til dette, er en nær dobling i antall omsorgsovertakelser innen barneverntjenesten i 2018. I tillegg har det være endringer i godtgjørings-/avlønningsformen for fosterhjem. Dette har medført et merforbruk innen barneverntjenesten på nær 4,4 mill. kr. Andre tjenester har imidlertid et mindreforbruk, det knytter seg til både PPT og helsestasjonstjenesten, herunder er noen utgifter dekket opp av tilskuddsmidlene knyttet til "Ung styrke".

Ved rapporteringen per andre tertial ble det anslått et merforbruk i størrelsesorden 4-4,5 mill. kr. Avviket ved årsslutt ble dermed noe lavere enn det som var anslått. Dette anslaget inkluderte økte utgifter som følge av oppstart av interkommunal barnevernvakt. Imidlertid startet denne opp med virkning 1/1-2019, og det påløp således ikke utgifter til dette i 2018.

Status mål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Barn og unge i Gausdal har en god og trygg start på livet, og kjenner seg inkludert og	Foreldre er stabile og trygge omsorgspersoner.				Det er utfordrende å finne målbare kjennetegn knyttet til foreldreskapet. Planområdet arbeidet i 2018 for å finne aktuelle

Årsmelding 2018

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
	som en del av fellesskapet.				indikatorer. I dette arbeidet er foreldremedvirkning viktig for å sikre at tjenestenes tilbud er innrettet mot foreldrenes reelle behov.
Vi har glade, trygge, robuste barn og unge, med tro og håp for fremtiden, som mestrer et liv med opp- og nedturer.	Vi har glade, trygge og robuste barn og unge, med tro og håp for fremtiden.	01: Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning(B)	9,0 %	7,7 %	

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	2,33 %	1,78 %	4,11 %
Årlig sykefravær 2018	1,70 %	8,41 %	10,11 %

Det er et nærvær på planområdet i 2018 tilsvarende 89,9 %, mens mål for nærværet var satt til 96 %. Det er langtidsfravær som trekker ned.

Planområde 10 Sosiale tjenester og sysselsetting

Om planområdet

Planområdet består av gjeldsrådgivning, bostøtte, saksbehandling av Husbankens låne- og tilskuddsordninger, sosial rådgivning, økonomisk sosialhjelp, tilbud til rusmisbrukere, flyktningetjeneste, sysselsetting, aktivitets- og arbeidstilbud for funksjonshemmede, oppfølgingstjeneste for ungdom, samt Aktivitetssenteret i Forset (tidligere GAVO).

Økonomi

Alle tall i mill. kr	Justert		
	Regnskap 2018	budsjett 2018	Regnskap 2017
Sosiale tjenester og sysselsetting	15,6	16,0	14,6

Planområdet fikk et mindreforbruk på 0,4 mill. kr. Utgifter til dagaktivitetstilbud ble 0,2 mill. kr høyere enn budsjettet, mens det ble et mindreforbruk knyttet til rusfeltet på 0,6 mill. kr.

Årsmelding 2018

Vedrørende utgifter til NAV, ble dette som rapportert ved andre tertial. Det ble et resultat i balanse etter at det ble brukt 187' kr av overskuddsfond. Budsjettet for NAV-samarbeidet for 2018 var ikke godt nok gjennomarbeidet, og det medførte at det ble lagt inn et vel lavt utgiftsnivå i budsjettet. Som følge av at det ble lavere utgifter til Kvalifiseringsprogrammet enn budsjettet, samt lavere fellesutgifter i samarbeidet, ble ikke resultatet så ille som en kunne ha fryktet. I budsjettet for 2019 er det lagt inn et betydelig høyere utgiftsbudsjett for NAV-samarbeidet mm.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	1,36 %	3,31 %	4,68 %
Årlig sykefravær 2018	1,34 %	4,28 %	5,61 %

Det er et nærvær på planområdet i 2018 på 94,4 %. Det var ikke satt noe mål for planområdet i 2018. Nærværet i 2018 er noe lavere enn i 2017.

Sykefraværet ved planområdet har økt noe gjennom året, og knytter seg til langtidsfravær. Det er få ansatte ved dette planområdet, og det gir fort utslag om det er en person som har et sykefravær over litt tid.

Planområde 11 Helse

Om planområdet

Planområdet omfatter bosentrene Flatland, Bjørkvin og Heggelia, vernepleietjeneste, psykisk helsearbeid (psykiatritjeneste og dagsenter), fysioterapitjeneste, ergoterapitjeneste, dagsenter rehabilitering, frisklivscentral (folkehelse), utgifter knyttet til kommunelegetjenesten, legevakt, miljørettet helsevern, teknisk hygiene, smittevern og forebyggende edruskapsarbeid, inklusiv inntekter/utgifter knyttet til skjenkebevillinger.

Økonomi

Alle tall i mill. kr	Justert		
	Regnskap 2018	budsjett 2018	Regnskap 2017
Helse	59,3	60,6	49,6

Planområdet fikk et mindreforbruk ved årets slutt i størrelsesorden 1,2 mill. kr. Årsakene til avvik er svært sammensatte, og disse forklares nedenfor.

Ca. 0,6 mill. kr av kommunens utgifter på planområdet er i 2018 dekket opp av tilskudd knyttet til Ung styrke, og det er mottatt 0,2 mill. kr i kreditnotaer knyttet til feilfakturerings fra tidligere år. Kommunens utgifter til den interkommunale frisklivscentral ble ca. 0,1 mill. kr lavere enn budsjettet, dette henger i hovedsak sammen med en lavere andel av de samlede henvisningene enn tidligere.

Årsmelding 2018

Legetjenesten endte opp et merforbruk på 0,15 mill. kr etter å ha brukt 0,5 mill. kr av overskuddsfond. Som rapportert per andre tertial, knytter avviket seg til interkommunal legevakt samt flere foreldrepermisjoner.

Drift av tjenester i boligene innen planområdet gikk i balanse etter bruk av overskuddsfond med 0,4 mill. kr, mens drift av øvrige omsorgsboliger fikk et mindreforbruk i størrelsesorden 0,2 mill. kr. Øvrige avvik i tjenestene utgjør i sum ca. 0,25 mill. kr.

Netto utgifter på planområdet har økte med 9,7 mill. kr fra 2017 til 2018. Både økning i ressurskrevende tjenester, helårsvirkning Heggelia og utgifter til legevaktsamarbeidet er årsaker til dette.

Status mål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Effektive tjenester gjennom regionalt samarbeid.	Vi har gode interkommunale løsninger som reduserer behovet for spesialisthelsetjenester.	01: Kompenserende tiltak for reduserte rehab-døgnplasser i spesialisthelsetjenesten, gjennom vurdering av interkommunale tiltak/løsninger. Ansvar for dette tilligger Ringebu kommune som er regional hovedansvarlig for fagutvikling innen rehabilitering.		Arbeidet er startet opp	Arbeidet med reetablering av regionalt samarbeid knyttet til rehabilitering er startet opp høsten 2018. Ringebu kommune er regional hovedaktør.
		02: Kompenserende tiltak for reduserte døgnplasser og tilbud i spesialisthelsetjenesten innen psykiatri, gjennom etablering av interkommunalt FACT-prosjekt; ambulante tverrsektorielle tiltak rettet mot målgruppen i forløp 3 (alvorlige og langvarige psykiske lidelser).		Arbeidet er godt i gang	Regionalt FACT-forprosjekt er godt i gang, 6 kommuner deltar i samarbeidet sammen med DPS Lillehammer.
Gausdal kommune leverer tjenester som fremmer læring, mestring og inkludering. Og som medvirker til å utjevne levekårsforskjeller.	Tjenesten har fokus på forebygging gjennom økt innsats på hverdagsrehabilitering og frisklivsarbeid.	01: Satsing på hverdagsrehabilitering og tidlig innsats.		Etablert i driften	Hverdagsrehabilitering som satsingsområde er integrert i driften / som en del av hjemmetjenesten.
		02: Videreutvikle lavterskel rehabiliteringstilbud / dagsenter.		Nye tilbud er etablert	Ulike lavterskel gruppetilbud er etablert, herunder treningsgrupper og håndtreningssgruppe. Dette er et samarbeid mellom ergo- og fysioterapitjenesten og dagsenteret.

Årsmelding 2018

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
		03: Holde fokus på og styrke tilbudene i regi av interkommunal frisklivsentral.		Nye tilbud er etablert	Det er arrangert ulike selvhjelp- og mestringskurs.
Vi mobiliserer og utvikler medarbeidernes kompetanse for å løse framtidens oppgaver og utfordringer.	Vi har kompetanse til å mestre nye utfordringer.	01: Styrke kompetansen på rus / psykisk helse		Kompetansen er styrket	Ansatte har deltatt på relevante kurs, og tema rus er satt på dagsorden på fagmøter og intern veiledning i tjenesten.
		02: Økt fokus på brukertilbakemeldinger og effektivitet; hva oppleves å være til nytte for bruker?		FIT tatt i bruk	Tilbakemeldingsverktøy FIT (feedback informerte tjenester) er tatt i bruk i tjenesten.
	Vi utvikler faget og omstiller tjenesten i takt med endrede brukerbehov.	01: Omstilling og ombygging på Flatland		Ombygging ferdig	Ombyggingen av Flatland er ferdigstilt og omstillingen for å møte dagens brukerbehov er godt i gang.
		02: Felles overbygning og fagutvikling innen habilitering.		Arbeidet er godt i gang	Det arbeides med å bygge felles faglig plattform gjennom felles ledermøter og felles fag-team møter i tjenesten.
		03: Videreutvikle tilpasset arbeid (sysselsettingstilbud) / dagtilbud for yngre målgrupper.		Startet opp	Det er etablert nye dag-/aktivitetstilbud til yngre målgrupper. Dette arbeidet må videreutvikles i tiden framover.
Vi yter riktige tjenester med høy kvalitet, med utgangspunkt i brukers behov.	Vi har effektivt samarbeid mellom fastlegetjenesten og kommunale helsetjenester som kommer innbyggerne til gode.	01: Regionalt samarbeid rundt legevakt og KAD-plasser.		Samarbeid er etablert	Det er løpende regionalt samarbeid rundt legevakt og KAD-plasser.
		02: Videreutvikle samarbeid mellom fastlegetjenesten og kommunale helsetjenester, til beste for innbyggerne.		Samarbeid er etablert	Det er etablert samarbeidsfora mellom fastlegetjenesten og helse- og omsorgstjenestene i kommunen.

De fleste målene for 2018 er nådd, men noen mål må det jobbes videre med. Dette gjelder blant annet omstilling ved Flatland, der det må arbeides videre med omstilling og utvikling av tjenesten samtidig som det må jobbes videre med en tilpasset turnus (arbeidsplan) - sett opp mot Aktivitetssenteret i Forset.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	1,79 %	6,51 %	8,31 %
Årlig sykefravær 2018	2,08 %	6,83 %	8,92 %

Det er et nærvær på planområdet på 91,1 % i 2018. Målet var satt til 94 %, og faktisk nivå er dermed en del lavere enn målet. Det er langtidsfraværet som er hovedårsaken til det høye tallet, men en ser at også korttidsfraværet har økt noe.

Planområde 12 Omsorg

Om planområdet

Planområdet omfatter kommunens pleie- og omsorgstilbud, og inneholder sykehjemsdrift, hjemmesykepleie, hjemmehjelp, omsorgsboliger, bofellesskap, omsorgslønn, trygghetsalarm, samt kjøkkendrift i institusjon og matlevering til hjemmeboende.

Økonomi

Alle tall i mill. kr	Justert		
	Regnskap 2018	budsjett 2018	Regnskap 2017
Omsorg	99,5	99,4	97,1

Planområdet fikk et merforbruk på 0,1 mill. kr, og på et så stort planområde må det sies å være et resultat omtrent i balanse. I rapporteringen per andre tertial, ble det varslet et mulig merforbruk knyttet til ressurskrevende tjenester i størrelsesorden 1 mill. kr. En større del av utgiftene enn antatt ble dekket opp av økte inntekter på dette området, og merforbruket ble dermed noe lavere enn antatt.

Det er utfordringer knyttet til å tilpasse driftsnivået til budsjettet på planområdet, og dette gjelder både på lønn og andre driftsutgifter som IKT, biler, medisinsk og teknisk utstyr m.v. En rekke konkrete tiltak for å sikre et lavere driftsnivå og bedret budsjettbalanse er inntatt i budsjettet for 2019 og strategiplanen for 2019-2022, og utredningen om framtidens helse- og omsorgstjenester er svært sentral i så henseende.

Status mål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Gausdal er et lokalsamfunn som gir gode oppvekst- og levekår, preget av sunne levevaner, fellesskap, trygghet og deltakelse.	Pasient og pårørende deltar aktivt i å sette egne mål.	01: Vi gir pårørende veiledning og støtte.		Gjennomført etter behov.	Alle på sykehjem har primærkontakt. Gjennomført Pårørendeskole. Pårørende har tilbud om samtale med sykehjemslege og sykepleier ved behov

Årsmelding 2018

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
					for helsefaglig veiledning og støtte.
		02: Vi øker medarbeidernes kompetanse om pårørendes rettigheter og rolle, og helsetjenestenes plikter ovenfor pårørende.		Gjennomført	E- læringskurs er gjennomført. Undervisning fra og deltagelse i Sam-Aks prosjekt. Dette er et forskningsprosjekt knyttet til demensomsorgen. Kommunen bidrar med informasjon inn i forskningen, og får kompetanse tilbake. Demensomsorgens ABC pågår.
		03: Vi tilbyr pasient- og pårørendesamtaler.		Gjennomført	Gjennomført ved innleggelse i sykehjem. Tilbud til alle på sykehjem en gang per år, og ellers ved behov for alle pasienter og pårørende.
Vi mobiliserer og utvikler medarbeidernes kompetanse for å løse framtidens oppgaver og utfordringer.	Vi har en felles organisasjonskultur.	01: Ledelsen, de ansatte og de tillitsvalgte må jobbe inn mot felles mål, der ett av dem er å få opp nærværstallet. Det er viktig for kvaliteten i tjenestene, for omstillingsarbeidet, for arbeidsmiljøet, for å få ned overtidsbruken og for økonomien. Videre arbeid med heltidskultur er også nødvendig.		92,7 %	Nærværet har økt fra 2017 til 2018 med 1,4 %-poeng. Hovedtillitsvalgte og ledere har deltatt i KS-nettverket "attraktive arbeidsgivere", med heltidskultur som ett av temaene . Økning i stillingsprosent gjennomføres fortløpende og i samråd med tillitsvalgte. Internkontrollmøter en gang pr. måned, hendeleser følges opp og evalueres. Møter med tillitsvalgte på seksjonene månedlig. Felles tillitsvalgtmøte er

Årsmelding 2018

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
					gjennomført fire ganger.
		02: Ledelse er sentralt for å oppnå ønsket utvikling, og i 2018 vil den nye ledergruppen ha fokus på medarbeiderutvikling, lederutvikling og å bygge en felles organisasjonskultur i den nye enheten. Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor er et godt utgangspunkt for dette arbeidet. Kollektiv refleksjon og styrkebasert tenkning brukes systematisk som metode.		Gjennomført	Gjennomført utviklingssamtaler. Felles lederoppfølginger er gjennomført. "Drømme-vakta" med kick-off og to avdelingsmøter på hver avdeling er gjennomført. Avdelingene arbeider videre med sine tema. Fokus på styrkebasert tenkning og positive hendelser.
		03: Involvering og engasjement fra alle medarbeidere gjennom innspill til ledere, fagmøter, gruppearbeid, høringsrunder og utprøving av arbeidsmodeller.		Er i gang.	Hjemmetjenesten har testet ut ulike ruter og modeller. Innført TID som modell for demensomsorg ved begge sykehjemmene. Faste møter med hverdagsrehabilitering, kreftkoordinator og psykisk helse er innført i hjemmetjenesten. Oppdatering av prosedyrer i kvalitetsystemet er på begynt.
Vi yter riktige tjenester med høy kvalitet, med utgangspunkt i brukerens behov.	Vi har en felles hjemmetjeneste som gir likeverdige tilbud til alle innbyggerne i kommunen.	01: Innføre forebyggende samtaler og hjemmebesøk for innbyggere 78 år og over.		Delvis iverksatt	Ikke gjennomført systematisk som planlagt. Planlegger systematisk oppfølging fra høsten 2019.
		02: Etablere helsestasjon for eldre.		Under planlegging	Gjennomføres når hjemmetjenesten flytter inn i nytt lokale.
		03: Hverdagsrehabilitering/-mestring, implementerer «Hva er viktig for deg?»-tankegang hos alle medarbeiderne.		Er i gang	Gjennomført måling for hvor ofte medarbeideren etterspør "hva er viktig for deg?".
		04: Innføre velferdsteknologi, trygge pasientene i eget hjem.		Testet og i gang	4 av 5 digitale medisindispensere er i bruk.

Årsmelding 2018

Overordnet mål	Mål	Indikator	Ønsket resultat 2018	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
					Døralarmer og fallsensorer er innført.
		05: Innføre tillitsmodellen.		Under planlegging	Planlegges gjennomført når hjemmetjenesten og tildelingskontoret samlokaliseres.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	2,29 %	6,42 %	8,72 %
Årlig sykefravær 2018	2,10 %	5,23 %	7,33 %

På planområdet er det et nærvær på 92,7 %, mens målet for 2018 var 92 %. Resultatet er dermed noe høyere enn målsettingen, og er et relativt bra resultat tatt i betraktning at dette er tjenester som på landsbasis har et høyt fravær.

Planområde 13 Generelle utgifter og inntekter

Om planområdet

Planområdet omfatter inntekter fra skatt og rammetilskudd samt andre generelle statstilskudd. Her føres også rente- og avdragsutgifter, samt renteinntekter fra likviditet og avkastning fra kraftsektoren. Generell bruk og avsetning til fond, driftsfinansiering av investeringer og bruk av tidligere års regnskapsmessige overskudd/inndekking av underskudd hører også hjemme her. Premieavvik pensjon føres her. Budsjettreserver som ikke er fordelt ut på de øvrige planområdene plasseres også her.

Økonomi

Alle tall i mill. kr	Justert					
	Regnskap 2018	budsjett 2018	Regnskap 2017			
Generelle utgifter og inntekter	-	35,2	-	39,8	-	26,4

Det er et merforbruk på planområdet på 4,6 mill. kr. Dette er i hovedsak som følge av at det er avsatt 4,9 mill. kr til flyktningefond. Dette henger sammen med integreringstilskudd flyktninger på skjema 1A som ble tilsvarende høyere enn budsjettet.

På de øvrige postene er det kun mindre avvik.

Vesentlige avvik generelle utgifter og inntekter

Det framgår av regnskapsskjema 1A at det var 18,7 mill. kr i høyere inntekter til fordeling i 2018 enn det som var budsjettet. Dette skyldes blant annet følgende forhold:

Skatt og rammetilskudd ble 3,8 mill. kr høyere enn budsjettet, og hovedårsaken til dette er at netto skatt og inntektsutjevning ble 3,5 mill. kr høyere enn budsjettet.

Skatteinntektene i Gausdal ble i 2018 hele 10,8 mill. kr høyere enn budsjettet. Omtrent halvparten av økningen har sammenheng med marginoppgjør og omfordeling etter nye fordelingstall for inntektsåret 2017.

Av alle innbetalinger av skattetrekk og forskuddsskatt for personlige skattytere avsettes det en margin, og i Gausdal er marginavsetningen 11%. Marginen benyttes til utbetaling av tilgodebeløp etter avregning. I oktober er siste avregning foretatt, og eventuell overskytende/ubenyttet margin fordeles til skattekreditorene. Kommunen mottok en andel på om lag 2 mill. kr i overskytende margin i november 2018.

Etter at siste avregningspulje er kjørt i oktober, beregnes nye fordelingstall til skattekreditorene etter faktisk likning. Disse erstatter foreløpige tall basert på prognoser. Omfordeling for 2017 ble foretatt i november 2018 og nytt fordelingsoppgjør tilførte Gausdal 3,9 mill. kr ekstra.

Den øvrige økningen i skatteinntektene er ikke uten videre lett å identifisere, men KS har kommentert følgende:

«Skatteveksten på årsbasis ble i statsbudsjettet for 2018 anslått til 1,3 pst for kommunene og 2,7 pst for fylkeskommunene. På bakgrunn av lavere lønnsvekstanslag ble anslagene på skatteveksten satt ned til henholdsvis 1,0 pst og 2,3 prosent i revidert nasjonalbudsjett (RNB). Deretter ble vekstanslagene oppjustert til 2,4 prosent for kommunene og 3,3 prosent for fylkeskommunene i oktober 2018. Anslagene ble satt opp igjen på bakgrunn av ekstraordinært store uttak av utbytter til personlige skatteyttere, som trolig skyldes tilpasninger til skattereformen.»

Det antas at dette kan forklare deler av den ekstra skatteinngangen som også kom Gausdal kommune til del på slutten av 2018.

Gausdal er en kommune som har relativt lave skatteinntekter per innbygger. Dette medfører at kommunen får inntektsutjevningstilskudd. Dette tilskuddet utjevner til en viss grad skatteinntektene mellom kommunene. Når Gausdal kommune får en stor økning i skatteinntektene, må det påregnes at kommunen får et lavere inntektsutjevningstilskudd. I 2018 ble dette tilskuddet 7,3 mill. kr lavere enn budsjettet.

Andre generelle tilskudd ble 4,8 mill. kr høyere enn budsjettet. Av dette utgjør økt integreringstilskudd 5,1 mill. kr, mens det ble 0,3 mill. kr lavere rente- og avdragskompensasjon enn budsjettet.

Renteinntekter og utbytte ble 9,6 mill. kr høyere enn budsjettet. Dette skyldes utbetaling av ekstraordinært utbytte fra Lillehammer og Gausdal Energiverk Holding as (LGE), som følge av omstrukturering av egenkapitalen/omgjøring av ansvarlig lån til Eidsiva Energi as, dette ses opp mot redusert renteinntekt på ansvarlig lån til Eidsiva Energi as.

I sitt møte 25.10.2018 i sak 61/18, sluttet kommunestyret seg til den foreslåtte omstruktureringen av egenkapitalen i Eidsiva Energi as. Dette innebar at det ansvarlige utlånet på 57,44 mill. kr som Gausdal hadde til Eidsiva Energi as, ble overført til Lillehammer og Gausdal Energiverk Holding as (LGE). Deretter

ble det ansvarlige lånet konvertert til aksjekapital i Eidsiva, og det ble utbetalt en overkurs til LGE fra Eidsiva.

I driftsregnskapet fikk ikke kommunen utbetalt renter for andre halvår 2018, da Eidsiva valgte å bake dette inn i utbetalingen av overkurs. Denne overkursen ble utbetalt til LGE.

For å unngå at kommunene fikk mindre inntekter fra kraftsektoren i 2018 enn det som var forutsatt, samt at det var ønskelig at kommunene i 2018 mottok et beløp omtrent på størrelse med overkursen, besluttet LGE å utbetale ekstraordinært utbytte for 2018 i generalforsamlingen i desember 2018. For Gausdal sin del, utgjorde dette 10,96 mill. kr.

Renteutgifter og avdrag på lån ble samlet 0,9 mill. kr lavere enn budsjettet. Renteutgiftene slo positivt ut sett opp mot budsjett som følge av lavere låneopptak enn først forventet, samt lavt rentenivå. Avdrag ble noe høyere enn budsjettet, for å ivareta krav til minimumsavdrag i regnskapet.

Kommunestyret vedtok fire handlingsregler i forbindelse med behandlingen av strategiplanen for 2019. Disse handlingsreglene sier noe om hvilket nivå man ønsker på disposisjonsfond, driftsresultat, lånegjeld og låneopptak.

Hovedtall økonomi

KOSTRA hovedtall

	Gausdal 2017	Gausdal 2018	Øyer	Tynset	Oppdal	Hole	Kostragruppe 11
Økonomi							
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-0,9 %	-2,7 %	-1,9 %	3,8 %	3,4 %	2,8 %	1,4 %
Indikatorer definert av Framsikt							
Frie inntekter i kroner per innbygger(B) *) **)	54 807	54 509	53 421	54 735	54 470	55 037	53 859
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter(B)	0,3 %	0,0 %	3,4 %	2,7 %	4,3 %	3,5 %	1,5 %
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter(B)	97,9 %	105,9 %	106,9 %	69,2 %	41,6 %	64,5 %	91,9 %

Her vises en oversikt over hovedtall fra KOSTRA.

Dette er kun en tabell med hovedtall fra KOSTRA-rapporteringen. For en analyse av disse tallene anbefaler vi at du ser på KOSTRA-analysen under planområde 13 Generelle utgifter og inntekter, der de enkelte indikatorer er forklart med diagram og tekst.

Begrepsforklaring, KOSTRA, regnskap og årsberetning

Regnskap og årsberetning 2018

Kommunestyret i Gausdal skal i henhold til kommuneloven, vedta både et årsregnskap og en årsberetning. Disse to dokumentene skal gi informasjon om de viktigste tallstørrelser og vesentlige

forhold, samt forklare avvik. I tillegg har kommunestyret i Gausdal valgt å ha andre mål enn kun de økonomiske. Disse målene rapporteres til kommunestyret i årsmeldingen.

Her finner du lenker til digitale versjoner av regnskap og årsberetning for 2018:

Digital versjon av årsregnskap og noter 2018 finner du [HER](#)

Digital versjon av årsberetning 2018 finner du [HER](#)

KOSTRA og begrepsforklaringer

KOSTRA-tall per tjenesteområde

Begrepet "tjenesteområde" i KOSTRA-sammenheng er sammenlignbart med Gausdal kommunes planområder. Planområdene er sammensatt av KOSTRA-funksjoner innen hovedområder. Det er for eksempel samlet alle utgifter til pleie og omsorg i ett tjenesteområde. Her ligger alle utgifter til institusjoner, hjemmeboende, aktivisering, KAD-senger og institusjonslokaler. I Gausdal kommune er dette splittet i flere planområder. Tjenester til hjemmeboende er delt på planområde 11 og 12. Institusjonslokaler legges i planområde 7. Slik vil det være i de fleste av tjenesteområdene brukt i KOSTRA.

For alle områder ser vi netto driftsutgifter inkludert avskrivninger etter at driftsinntektene, som blant annet øremerkede tilskudd og brukerbetaling er trukket fra. Innbyggertall er per 31.12 i rapporteringsåret. Hvilke KOSTRA-funksjoner som er inkludert er beskrevet under hvert enkelt område. Vi bruker også mange tall som er korrigert med deflator og for utgiftsbehov. Du finner en nærmere forklaring av disse, og andre begreper, lenger ned på denne siden.

Ikke alle KOSTRA-tallene er publisert så tidlig at kommunen rekker å få de med i årsmeldingen. Der dette er tilfelle i årsmeldingen for 2018, er KOSTRA-tallet ikke medtatt i dokumentet.

Sammenligningskommuner

Gausdal kommune har tidligere brukt Oppland, landet uten Oslo og kommunegruppe 11 som sammenligningsgrunnlag. Innenfor Oppland og landet er variasjonene store i størrelse og drift, og nytten av å sammenligne oss med disse områdene er begrenset. Kommunegruppe 11 (K11) er sammensatt av 49 kommuner som er sammenlignbare med Gausdal. I SSBs definisjon av K11 ser vi at gruppa består av "*Mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, middels frie disponible inntekter*". Vi beholder derfor K11 som sammenligningsgruppe. I tillegg har vi valgt ut fire andre kommuner som vi mener er relevante:

- Øyer: God nabo i øst med tilsvarende utfordringer som Gausdal, og en kommune vi samarbeider mye med. Scorer godt i Kommunebarometeret.
- Oppdal: Reislivs- og hyttekommune i Trøndelag. Gir gode tjenester med lave utgifter ifølge KOSTRA og Kommunebarometeret.
- Tynset: Kommune i Hedmark med lave utgifter og gode tjenester ifølge KOSTRA og Kommunebarometeret.
- Hole: Robek-kommune i Buskerud. En kommune som etter store økonomiske grep fortsatt er blant kommunene som gir best tjenester ifølge Kommunebarometeret.

Noen begreper brukt i KOSTRA-analysene i planområdene

Mange av tallene som beskriver økonomi er av typen "Netto driftsutgifter per innbygger justert med deflator og utgiftsbehov" I tillegg står det på enkelte indikatorer (B) bak slik som i bildet under

Kostra-analyse

	Gausdal 2016	Gausdal 2017	Tynset	Øyer	Hole	Oppdal	Kostragruppe 11
Prioritet							
Netto dr. utg. pr. innb. 202 Grunnskole (B) *) **)	12 156	12 107	11 064	11 395	10 904	11 290	11 291
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Grunnskole (B) *) **)	15 395	15 181	14 177	15 838	13 606	14 196	14 247

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Netto driftsutgifter: Driftsutgifter inkludert avskrivninger etter at driftsinntektene, slik som øremerkede tilskudd og brukerbetaling er trukket fra.

Antall innbyggere: For hvert år er det innbyggertallet per 31.12 som er brukt.

Deflator: Deflatoren for kommunesektoren er en sammenveiling av prisene på det kommunene kjøper; lønn, produktinnsats (driftskostnader) og investeringer. For 2019 er beregnet lønnsvekst 3,25%, mens beregnet prisvekst er 1,8%. Den kommunale deflatoren for 2019 er beregnet til 2,8%.

Utgiftsbehov: Dette sier noe om hvor mye en kommune, eller en tjeneste i en kommune, koster å drive sammenlignet med andre kommuner. I en kommune med stor tilflytting vil man naturlig ha større utgifter per innbygger til barnehage og skole enn i en kommune med fraflytting. For å beregne en kommunes frie midler fra staten brukes beregningen av utgiftsbehov. Når man skal sammenligne kommuner justerer man også for utgiftsbehov for å kunne sammenligne kommuner som har forskjellig demografi.

(B): Dette betyr at tallet er beregnet av Framsikt. Tallene er beregnet ut fra kommunenes KOSTRA-tall hos SSB.

Kommunegruppe 11 (K11): En sammensetning av 49 mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger og med middels frie disponible inntekter. SSB definerer at en mellomstor kommune har mellom 5000 og 19.999 innbyggere. Du kan lese mer om gruppering av kommuner i denne rapporten: [Gruppering av kommuner etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser 2013](#).

Planområder og enheter

I Gausdal har kommunestyret vedtatt at det skal være en tjenestebasert inndeling når det gjelder budsjett og økonomiplan. Kommunestyret fordeler budsjettmidlene på 13 planområder. Planområdene er bygd opp av tjenester som ble sett som naturlig å samle på de enkelte områdene. På alle planområdene i strategiplanen er det en innledende beskrivelse av hvilke tjenester som inngår. Både gjennom året og ved årsslutt, rapporterer rådmannen til kommunestyret på status og avvik knyttet til de mål som kommunestyret har satt for det enkelte planområde. Her er de planområdene som kommunen i dag har:

Årsmelding 2018

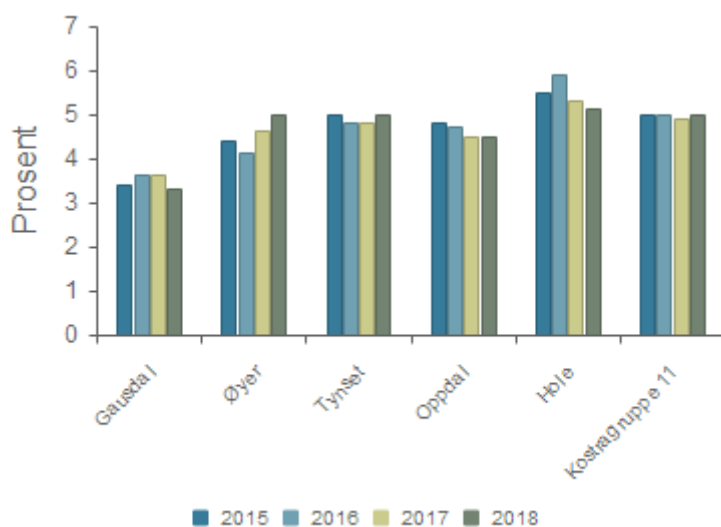
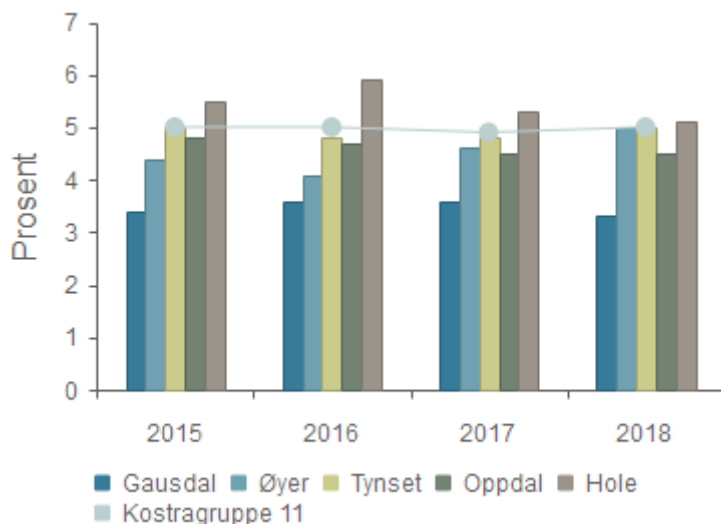
Den nåværende inndelingen av planområder har vært uendret i mange år, og det har både administrativt og fra politisk hold blitt stilt spørsmål ved om denne inndelingen burde bli endret. Det vil derfor bli sett på en ny inndeling av planområdene, som vil forelegges kommunestyret som en egen sak når arbeidet er ferdig.

Administrativt er den praktiske utøvelsen av tjenestene inndelt i enheter. En enhet kan ha tjenester som fordeler seg på flere planområder. Enhetslederne rapporterer til rådmannen. Kommunens administrative organisasjonskart finner du her: [Organisasjonskart](#)

KOSTRA-analyse

Planområde 1 Administrative fellestjenester

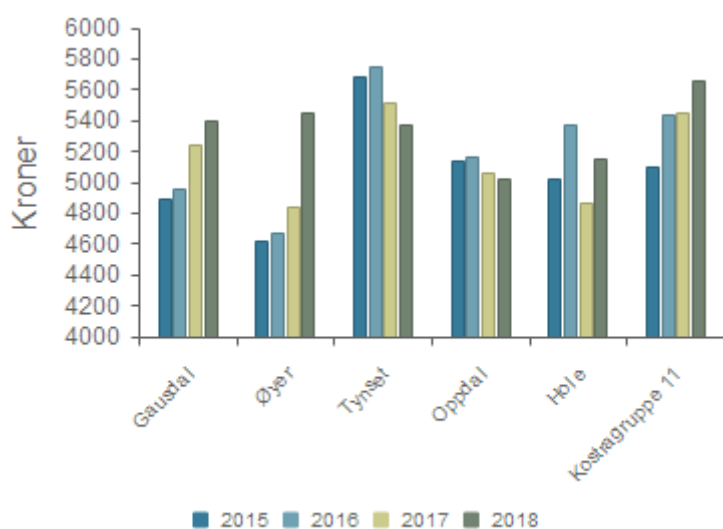
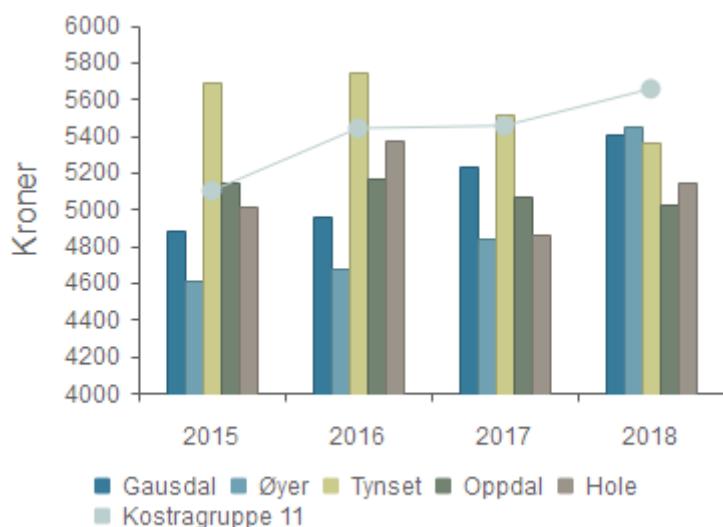
Prioritet - Administrasjon lønnsutgifter fratrukket sykelønnsrefusjon andel av totale utgifter (prosent)

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	3,4 %	3,6 %	3,6 %	3,3 %
Øyer	4,4 %	4,1 %	4,6 %	5,0 %
Tynset	5,0 %	4,8 %	4,8 %	5,0 %
Oppdal	4,8 %	4,7 %	4,5 %	4,5 %
Hole	5,5 %	5,9 %	5,3 %	5,1 %
Kostragruppe 11	5,0 %	5,0 %	4,9 %	5,0 %

Denne indikatoren viser at Gausdal kommune bruker en mindre andel av totalutgiftene til administrasjon enn kommunene vi sammenligner oss med, og at andelen er redusert fra 2017 til 2018.

Prioritet - Brutto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb(B)

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	4 886	4 954	5 237	5 401
Øyer	4 612	4 673	4 843	5 452
Tynset	5 685	5 746	5 514	5 366
Oppdal	5 140	5 165	5 065	5 020
Hole	5 019	5 371	4 859	5 148
Kostragruppe 11	5 099	5 438	5 452	5 653

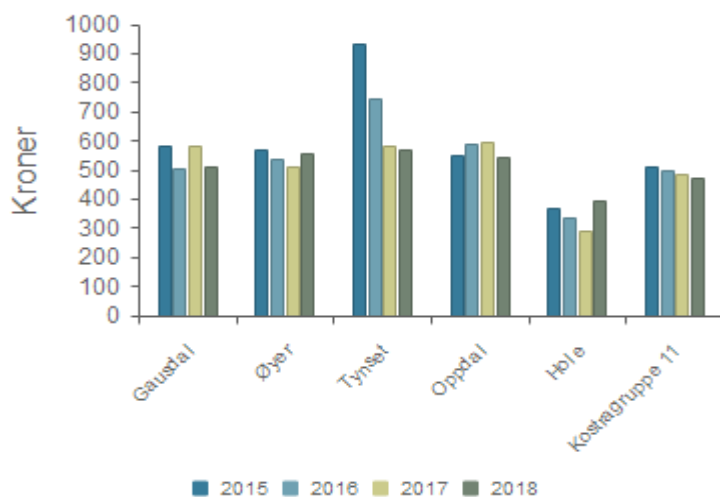
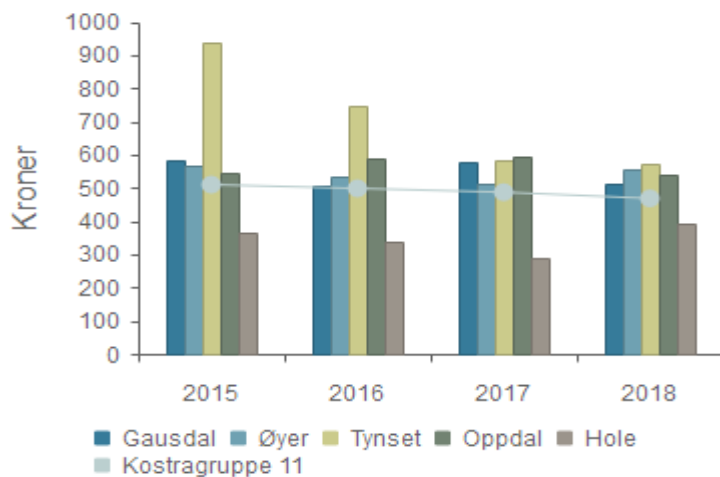
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Denne indikatoren viser utgiftene til politisk styring, kontroll og revisjon, administrasjon inkludert lokaler, samt forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen. Det har vært en økning i disse utgiftene som er på linje med Kostra-gruppe 11. Nivået er omtrent som i de kommunene vi sammenligner oss med.

Som vi ser i grafen "sammensatt graf" og "År" er det en økning i utgifter til administrasjonslokaler som er hovedårsaken til økningen. Den økningen er som følge av at utgiftene til avskrivninger på kommunehuset ikke ble tilstrekkelig fordelt på de øvrige funksjonene.

Prioritet - Brutto driftsutgifter til funksjon 100 Politisk styring , i kr. pr. innb(B)

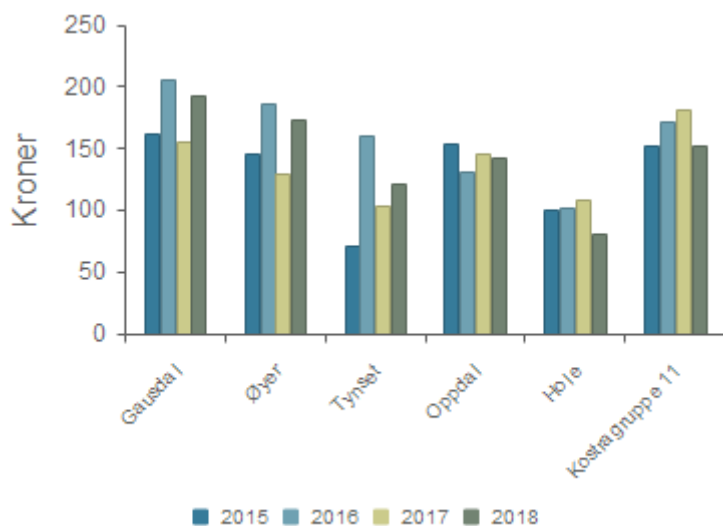
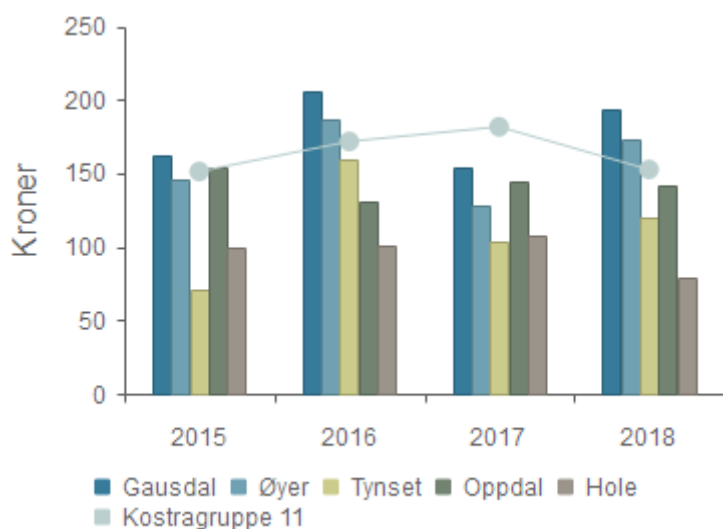
	2015	2016	2017	2018
Gausdal	583	505	579	513
Øyer	568	536	510	556
Tynset	935	746	584	570
Oppdal	547	587	593	541
Hole	365	337	290	391
Kostragruppe 11	509	498	487	468

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Utgiftene til politisk styring er omtrent på nivå med sammenligningskommunene. For Gausdals del ser vi en svingning mellom år som kan skyldes større utgifter når det er valgår.

Prioritet - Brutto driftsutgifter til funksjon 110, Kontroll og revisjon, i kr. pr. innb(B)

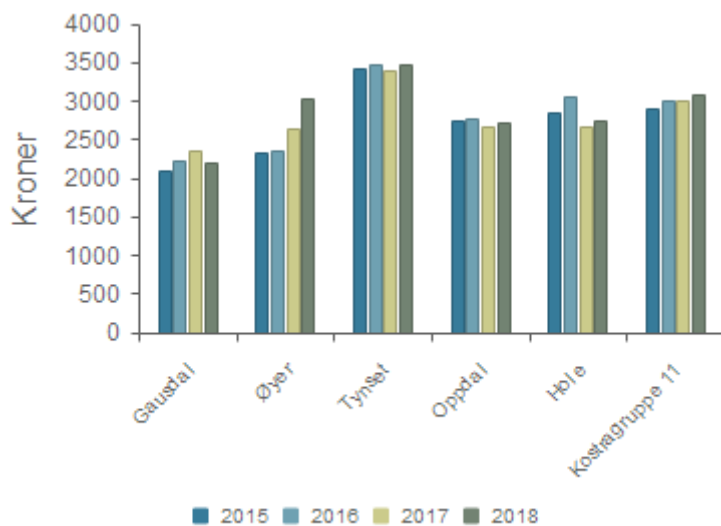
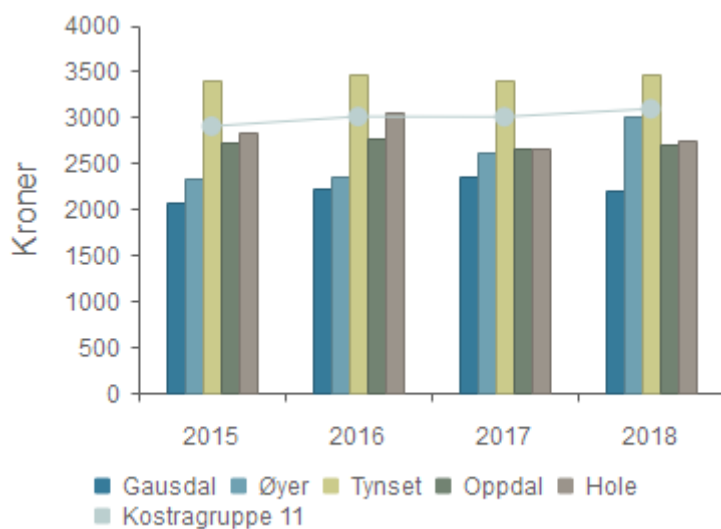
	2015	2016	2017	2018
Gausdal	162	206	154	193
Øyer	145	186	128	173
Tynset	71	160	103	120
Oppdal	154	131	145	142
Hole	99	101	108	80
Kostragruppe 11	151	172	181	152

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Gausdal kommune har, sammen med Øyer, noe høyere utgifter til kontroll og revisjon enn sammenligningskommunene.

Prioritet - Lønnsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb(B)

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	2 078	2 217	2 353	2 193
Øyer	2 337	2 345	2 626	3 017
Tynset	3 403	3 466	3 402	3 465
Oppdal	2 732	2 766	2 669	2 702
Hole	2 835	3 060	2 668	2 746
Kostragruppe 11	2 899	3 005	3 001	3 088

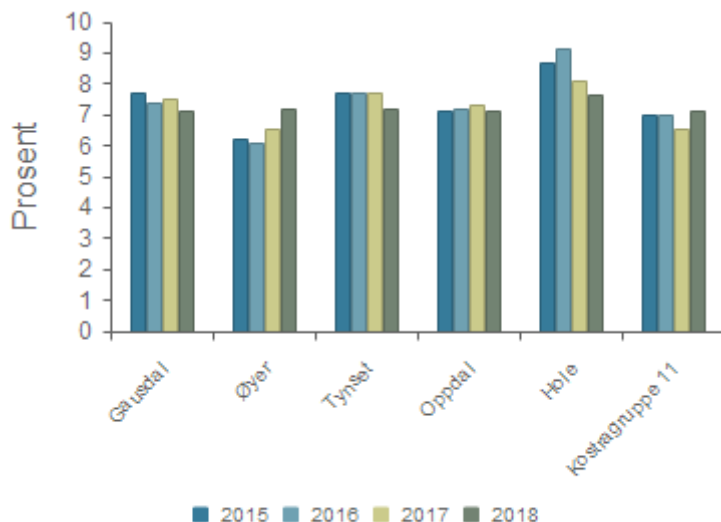
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Gausdal har hatt omtrent samme nivå til administrasjon og styring over tid, og ligger lavest av de kommunene vi sammenligner oss med. En av årsakene til dette, er at Gausdal har interkommunalt

samarbeid om flere funksjoner innen dette området: fellesenheter for lønn/fakturering/regnskap, skatt/innfordring, personvernombud, internkontroll og drift av SD-anlegg.

Prioritet - Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i prosent av totale netto driftsutg(B)

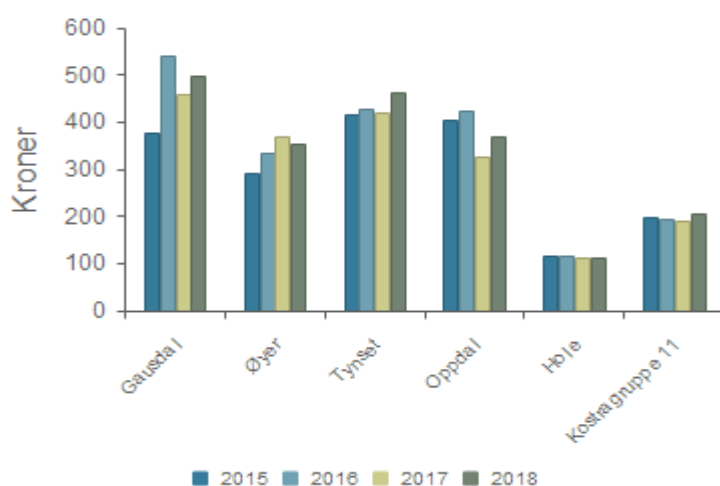
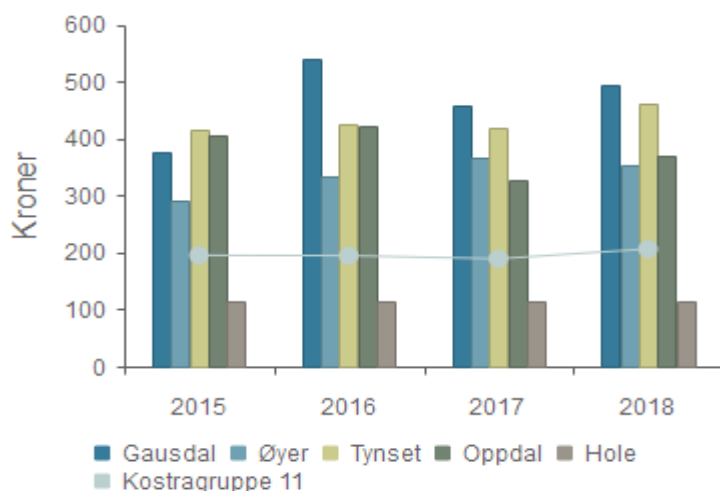

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	7,7 %	7,4 %	7,5 %	7,1 %
Øyer	6,2 %	6,1 %	6,5 %	7,2 %
Tynset	7,7 %	7,7 %	7,7 %	7,2 %
Oppdal	7,1 %	7,2 %	7,3 %	7,1 %
Hole	8,7 %	9,1 %	8,1 %	7,6 %
Kostragruppe 11	7,0 %	7,0 %	6,5 %	7,1 %

Det har vært en nedgang i den andelen Gausdal kommune bruker til administrasjon og styring i forhold til resten av kommunens drift. Kommunens tall er på omtrent samme nivå som de vi sammenligner oss med.

Planområde 2 Næring og miljø

Prioritet - Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikl. Netto driftsutgifter beløp pr innb (kr)

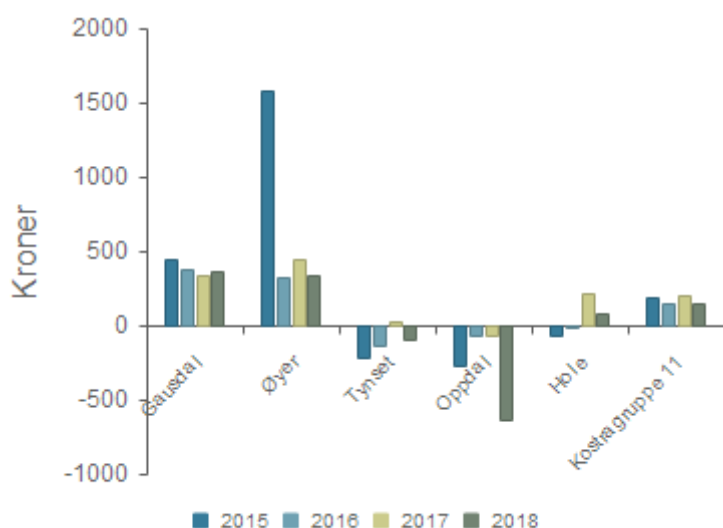
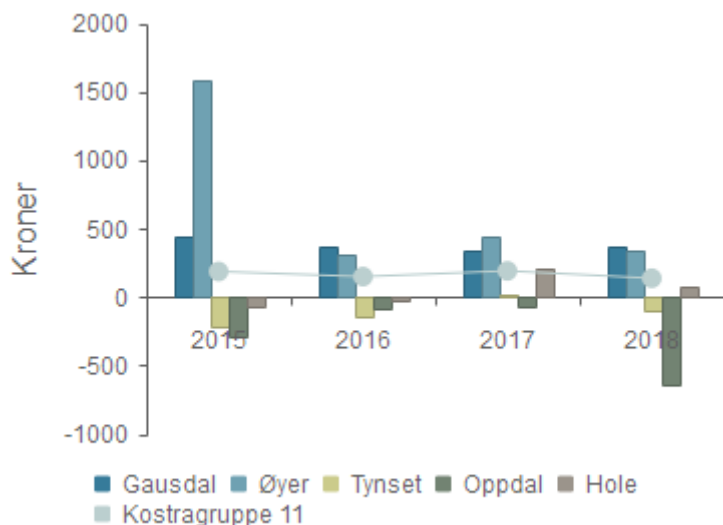

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	377	541	459	495
Øyer	292	333	367	353
Tynset	417	425	420	461
Oppdal	404	423	326	368
Hole	114	114	113	113
Kostragruppe 11	195	194	189	206

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

På dette området er det ført kommunens andel av regionalt landbrukskontor, samt netto utgifter til veterinærvakt. Årsaken til økning i utgiftene, er i hovedsak som følge av at det gjennom året har blitt arbeidet mye å få på plass ny veterinærvaktavtale knyttet til smådyr og hest. Det er i tillegg gjennomført noen prosjekter der finansieringen er bruk av fond, som er tilskuddsmidler avsatt tidligere år.

Prioritet - Tilrettelegging og bistand for næringslivet netto driftsutgifter beløp pr innb (kr)

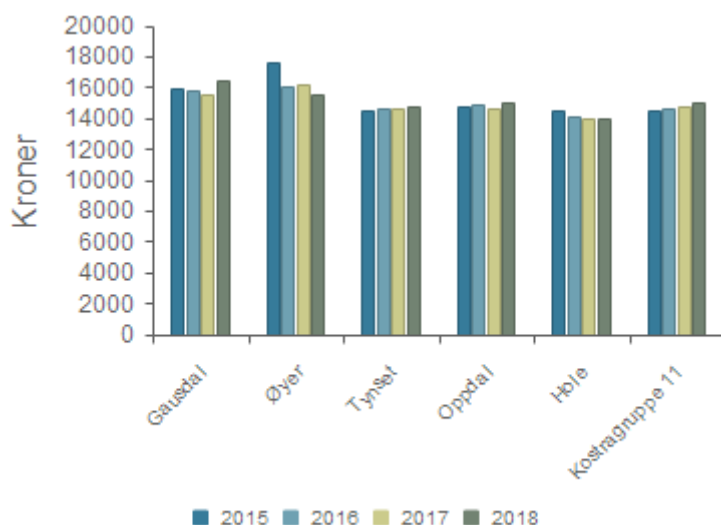
	2015	2016	2017	2018
Gausdal	436	371	332	362
Øyer	1 579	316	443	337
Tynset	-219	-147	16	-107
Oppdal	-283	-81	-71	-647
Hole	-69	-25	206	73
Kostragruppe 11	185	148	190	136

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Det framgår av tallene at Gausdal prioriterer tilrettelegging og bistand for næringslivet. Gausdal ligger godt over snittet i Kostragruppen, og ligger høyt i forhold til de fleste vi sammenligner oss med. Kommunen yter tilskudd fra næringsfondet, samtidig som det gis tilskudd som dekkes av kommunens ordinære driftsbudsjett.

Planområde 3 Skole

Prioritet - Netto driftsutgifter pr. innbygger til Grunnskole (B)

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	15 918	15 784	15 561	16 464
Øyer	17 629	15 976	16 227	15 505
Tynset	14 418	14 609	14 591	14 744
Oppdal	14 749	14 879	14 559	14 977
Hole	14 493	14 068	13 917	13 913
Kostragruppe 11	14 455	14 588	14 706	14 985

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

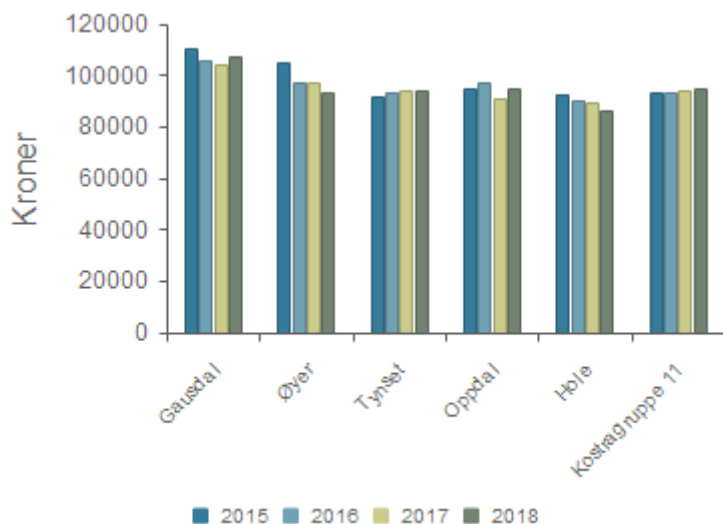
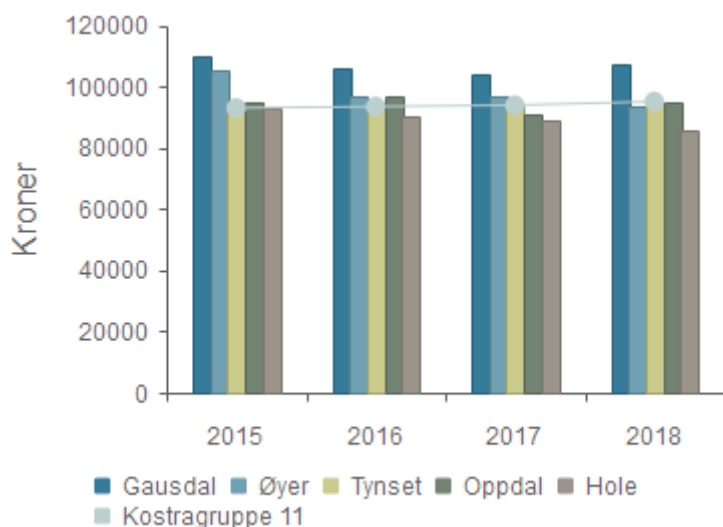
**) Graf er justert med utgiftsbehov

Når det gjelder utgifter til grunnskole, viser KOSTRA-tallene at vi ligger høyere enn kommunene vi sammenligner oss med, samt Kostragruppe 11. Gausdal har hatt forholdsvis høy lærertetthet ved den enkelte skole som gir utslag her. Under byggingen av nye Fjerdum skole hadde Engjom/Fjerdum skole behov for flere klassedeler enn normalt, og derigjennom mer behov for personale. Videre hadde Fjerdum skole betydelig høyere driftsutgifter høsten 2018, som følge av behov etter innflyttingen som ikke ble dekket gjennom byggeprosjektet.

Etter at nye Fjerdum skole er tatt i bruk fra høsten 2018, og med generelle rammenedtak i gausdalsskolen som har medført reduksjon av personale, antas det å vises i KOSTRA-tallene fra 2019.

Det har medgått ekstra utgifter knyttet til nedrigging av innleide brakker. Det var også en svært snørrik førjulsvinter, som medførte økte utgifter til brøyting i tilknytning til kommunens bygg. Strømprisen har også økt vesentlig i fra 2017 til 2018.

Prioritet - Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per innbygger 6-15 år(B)

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	110 092	105 708	103 925	107 178
Øyer	105 024	96 865	96 881	93 309
Tynset	91 409	93 398	93 933	94 118
Oppdal	94 542	96 640	90 855	94 958
Hole	92 550	90 086	88 910	85 989
Kostragruppe 11	92 931	93 414	93 837	95 038

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

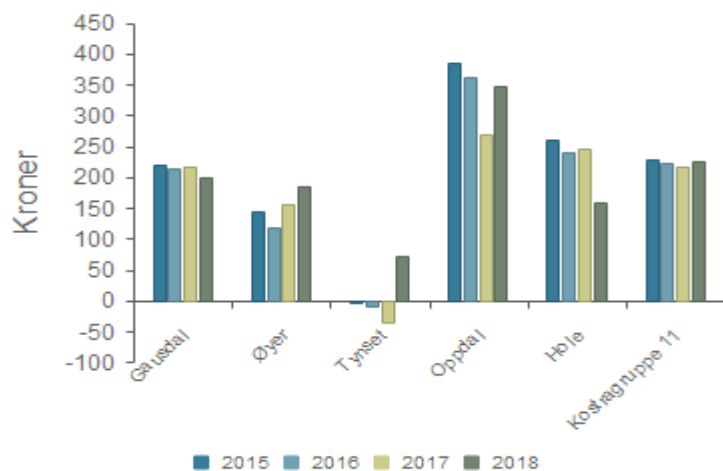
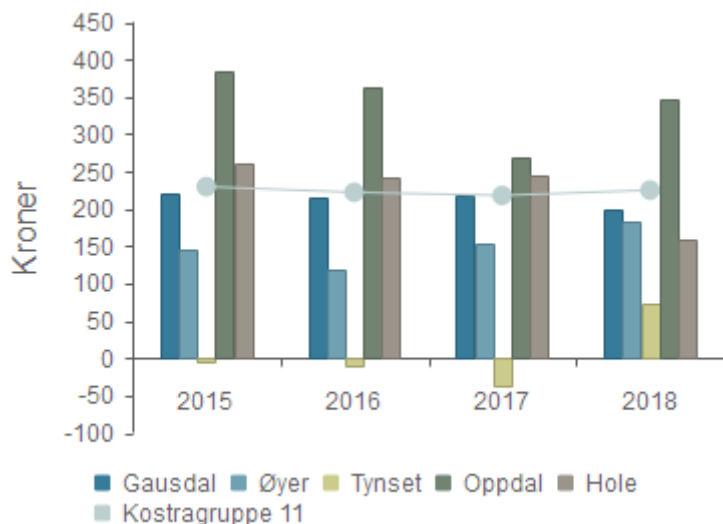
**) Graf er justert med utgiftsbehov

Når det gjelder utgifter til undervisning, viser KOSTRA-tallene at vi ligger høyere enn kommunene vi sammenligner oss med, samt Kostragruppe 11. Gausdal har hatt forholdsvis høy lærertetthet ved den enkelte skole som gir utslag her. Under byggingen av nye Fjerdum skole hadde Engjom/Fjerdum skole behov for flere klassedelinger enn normalt, og derigjennom mer behov for personale. Videre hadde

Fjerdum skole betydelig høyere driftsutgifter høsten 2018, som følge av behov etter innflyttingen som ikke ble dekket gjennom byggeprosjektet.

Etter at nye Fjerdum skole er tatt i bruk fra høsten 2018, og med generelle rammenedtak i gausdalskolen som har medført reduksjon av personale, antas det å vises i KOSTRA-tallene fra 2019.

Prioritet - Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per innbygger

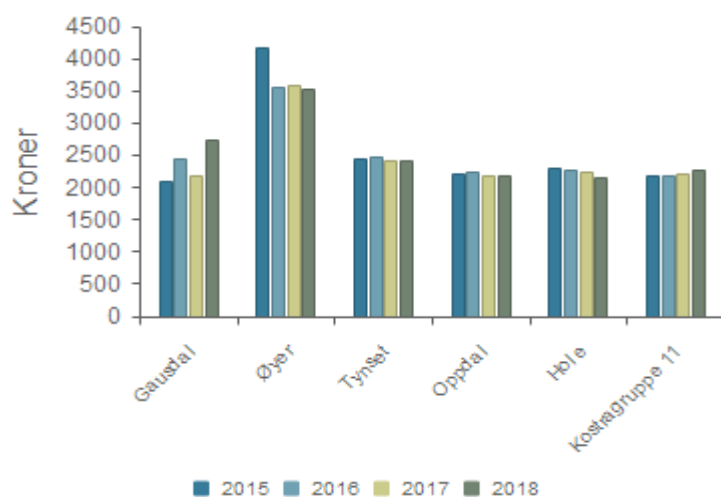
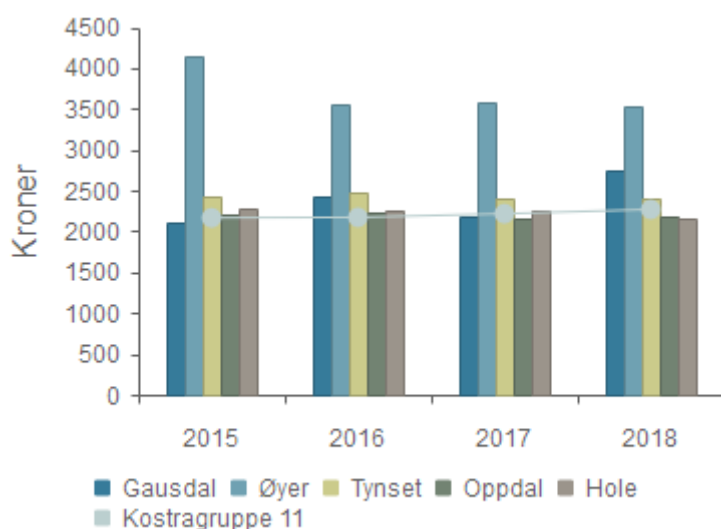

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	219,3	214,2	217,4	200,1
Øyer	145,5	117,8	154,8	183,6
Tynset	-4,4	-9,2	-36,2	72,4
Oppdal	384,6	363,1	269,1	346,1
Hole	260,5	241,0	245,5	160,1
Kostragruppe 11	229,6	222,0	217,8	224,9

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Gausdalsskolen har frem til høsten 2018 hatt to relativt små SFO-baser, der bemanningen har vært høyere enn vedtatt bemanningsnorm skulle tilsi. Dette på grunn av at det har måttet være to personer på enkelte vakter av sikkerhetsmessige årsaker. Fra og med 1. august 2018 ble Fjerdum og Engjom skole slått sammen og lokalisert til den nye skolen på Fjerdum. Flere barn startet da ved SFO enn det som hadde vært tilfellet året før. Vi ser av KOSTRA-tallene at utgifter til SFO er redusert fra 2017 til 2018 av denne årsaken.

Prioritet - Netto driftsutgifter til skolelokaler (222), per innbygger

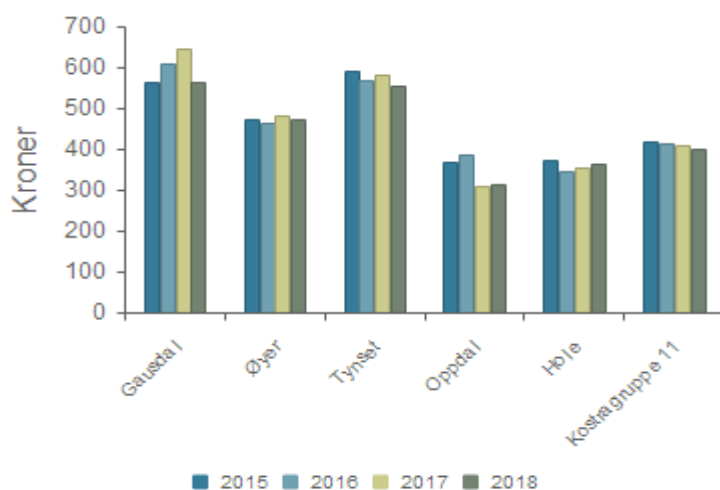
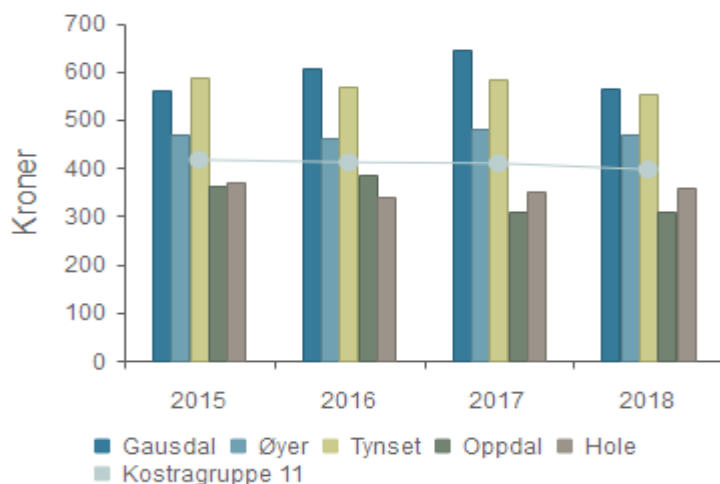

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	2 102,6	2 431,8	2 184,2	2 745,4
Øyer	4 151,2	3 562,7	3 578,1	3 521,8
Tynset	2 429,3	2 481,1	2 397,9	2 396,9
Oppdal	2 197,8	2 231,1	2 164,4	2 175,6
Hole	2 288,6	2 250,9	2 248,8	2 150,0
Kostragruppe 11	2 165,4	2 170,9	2 215,4	2 267,7

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Grunnen til at utgiftene har økt noe fra 2017 til 2018, henger nok sammen med den snørike vinteren vi hadde. I tillegg har vi hatt ekstra kostnader i forbindelse med skoleprovisorer, og flytting av skole fra Engjom til Fjerdum.

Prioritet - Netto driftsutgifter til skoleskys (223), per innbygger

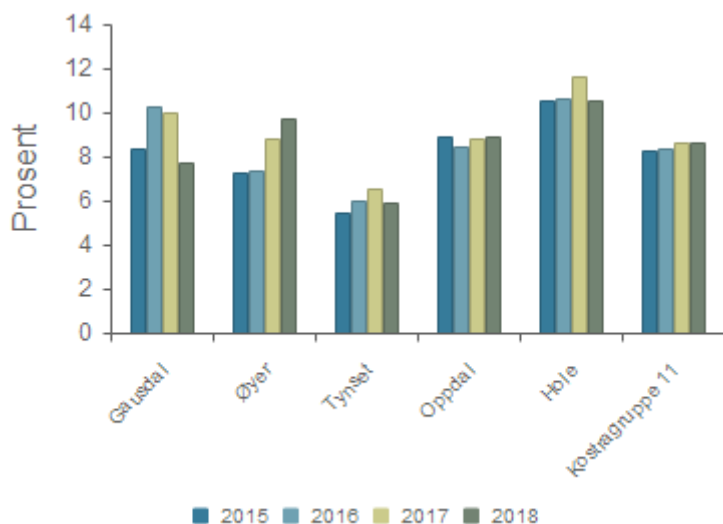
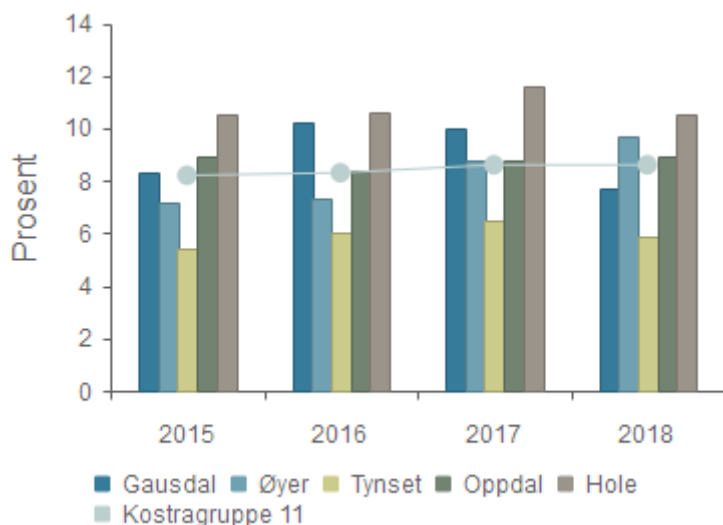

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	560,0	607,5	643,5	563,5
Øyer	469,2	462,9	480,4	470,4
Tynset	586,9	567,7	581,8	553,7
Oppdal	364,2	383,4	308,7	310,4
Hole	371,0	341,0	352,8	359,4
Kostragruppe 11	416,1	411,1	409,0	396,3

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

Utgiftene til skoleskys har gått noe ned fra 2017. En av forklaringene her, er nok at Fjerdum og Engjom skole ble samlokalisert på Fjerdum med virkning fra august 2018.

Dekningsgrad - Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning(B)

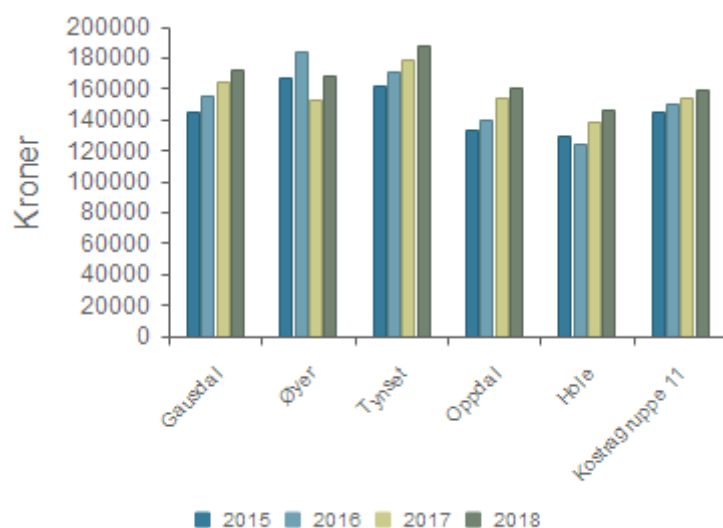
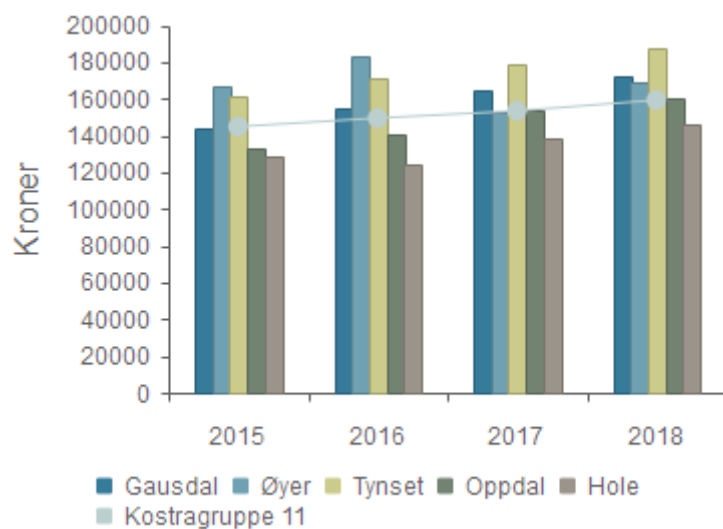

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	8,3 %	10,2 %	10,0 %	7,7 %
Øyer	7,2 %	7,3 %	8,8 %	9,7 %
Tynset	5,4 %	6,0 %	6,5 %	5,9 %
Oppdal	8,9 %	8,4 %	8,8 %	8,9 %
Hole	10,5 %	10,6 %	11,6 %	10,5 %
Kostragruppe 11	8,2 %	8,3 %	8,6 %	8,6 %

Gausdalsskolen har hatt som målsetting å redusere andelen spesialundervisning. Lav andel av spesialundervisning er en kvalitetsindikator for opplæringen, da elever har krav på opplæring tilpasset deres evner forutsetninger. Vi ser en klar reduksjon av andel spesialundervisning fra 2017 til 2018, reduksjonen utgjør 33% fra 2017-nivået. Andelen i 2018 er lavere enn målsetningen i strategiplanen med et mål reduksjon fra 2017 til 2018 på 8 %.

Planområde 4 Barnehage

Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager(B)

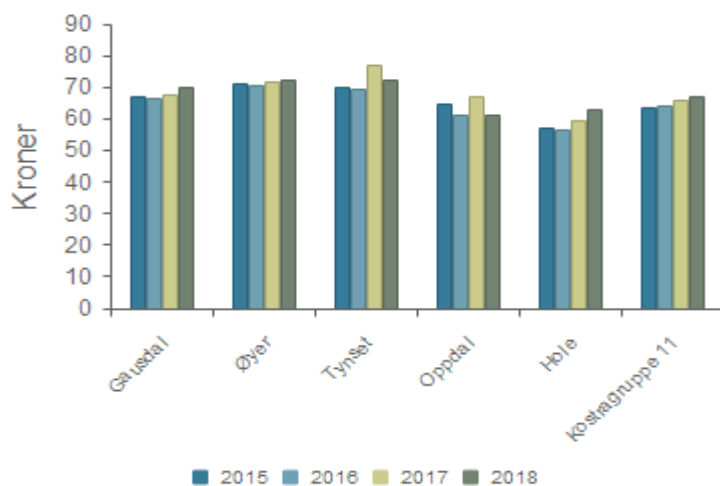
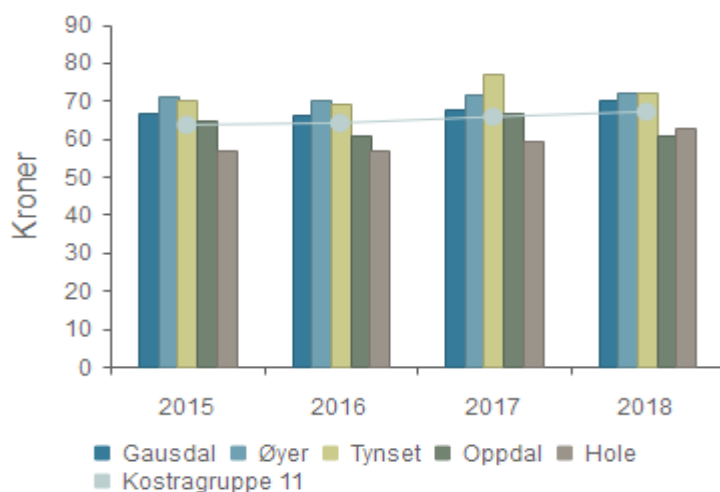
	2015	2016	2017	2018
Gausdal	144 398	154 592	164 188	171 760
Øyer	166 755	183 578	152 520	168 686
Tynset	161 576	170 898	178 935	187 903
Oppdal	133 045	140 200	154 139	159 842
Hole	129 095	123 884	138 626	146 159
Kostragruppe 11	144 763	149 392	153 305	159 192

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Alle utgifter til ordinær barnehagedrift er tatt med, inklusive utgifter til styrkingstiltak og barnehagelokaler. Utgiftene er fordelt på antall barn i kommunen i alderen 1-5 år. Gausdal ligger noe høyt på denne indikatoren sett i forhold til de vi sammenligner oss med.

Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime (kr)

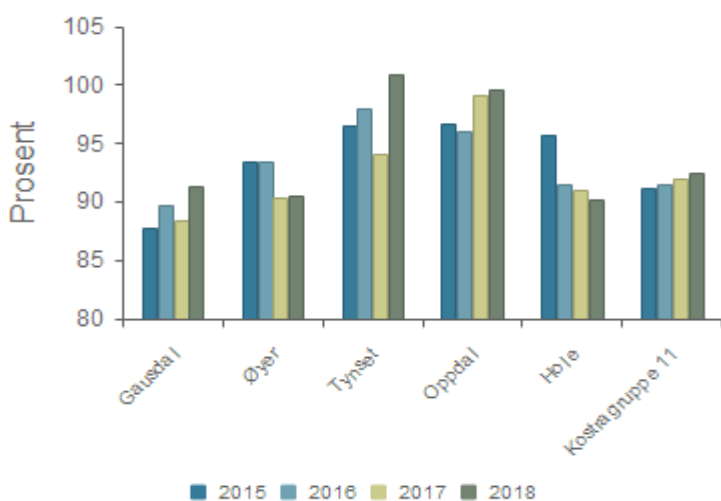
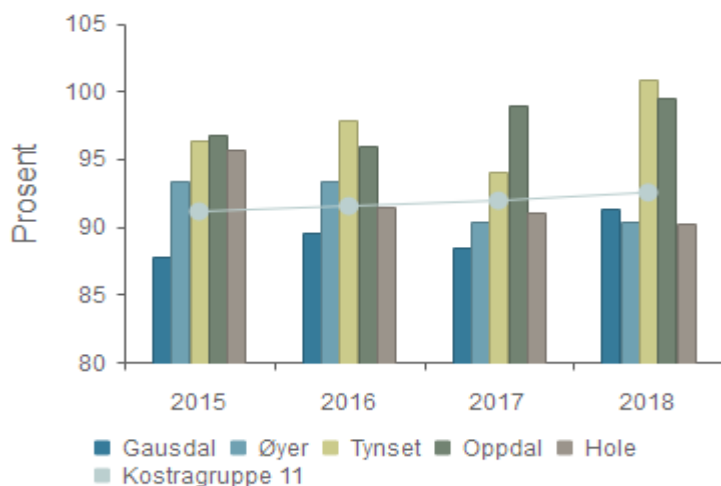

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	66,8	66,1	67,7	70,0
Øyer	71,1	70,3	71,8	72,0
Tynset	70,0	69,3	77,0	72,0
Oppdal	64,6	60,9	66,7	61,0
Hole	57,1	56,7	59,5	63,0
Kostragruppe 11	63,5	64,0	65,7	67,0

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

Det er en økning i utgifter per korrigert oppholdstime. Vi er i det øvre sjiktet i forhold til de vi sammenligner oss med.

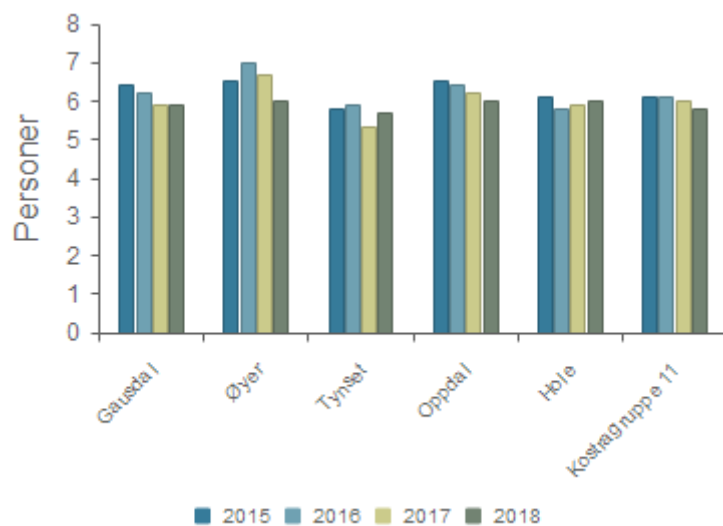
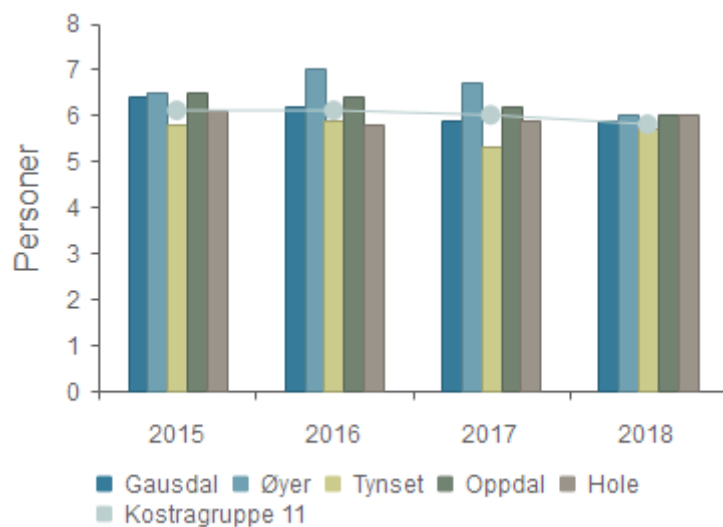
Dekningsgrad - Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	87,7 %	89,6 %	88,4 %	91,3 %
Øyer	93,4 %	93,4 %	90,3 %	90,4 %
Tynset	96,4 %	97,9 %	94,0 %	100,8 %
Oppdal	96,7 %	96,0 %	99,0 %	99,5 %
Hole	95,7 %	91,4 %	91,0 %	90,2 %
Kostragruppe 11	91,1 %	91,5 %	91,9 %	92,5 %

Indikatoren viser hvor mange barn som er i barnehager i kommunen uavhengig av bostedskommune. Andelen barn i barnehage 1-5 år har gått noe opp fra 2017. Kommunen har i 2018 hatt mindre etterspørsel etter barnehageplasser, og har dermed i større grad enn tidligere hatt mulighet for å tilby plass når foreldre har ønsket det gjennom året.

Andre nøkkeltall - Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet, alle barnehager

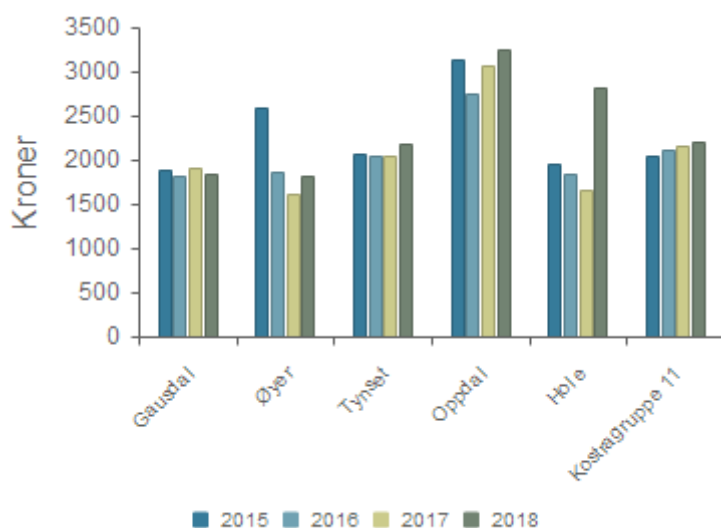
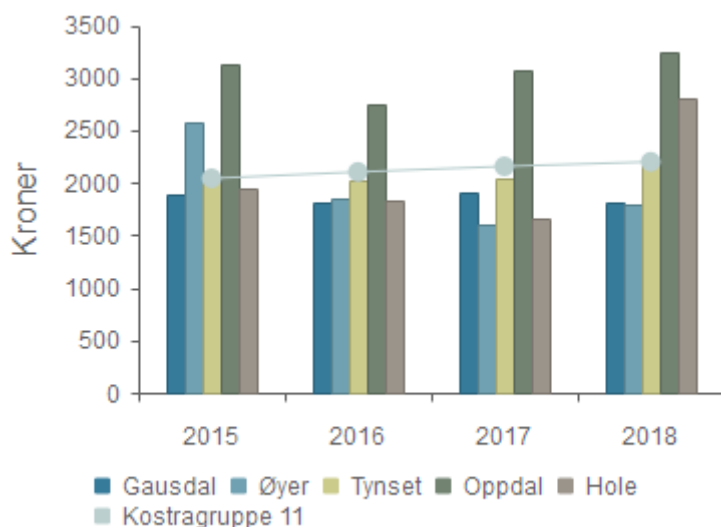

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	6,4	6,2	5,9	5,9
Øyer	6,5	7,0	6,7	6,0
Tynset	5,8	5,9	5,3	5,7
Oppdal	6,5	6,4	6,2	6,0
Hole	6,1	5,8	5,9	6,0
Kostragruppe 11	6,1	6,1	6,0	5,8

Kommunen har en bemanningsnorm på 3 barn under 3 år per ansatt og 6 barn over 3 år per ansatt. Denne normen følges og variasjoner mellom år skyldes fordelingen mellom små og store barn.

Planområde 5 Kultur og fritid

Prioritet - Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner

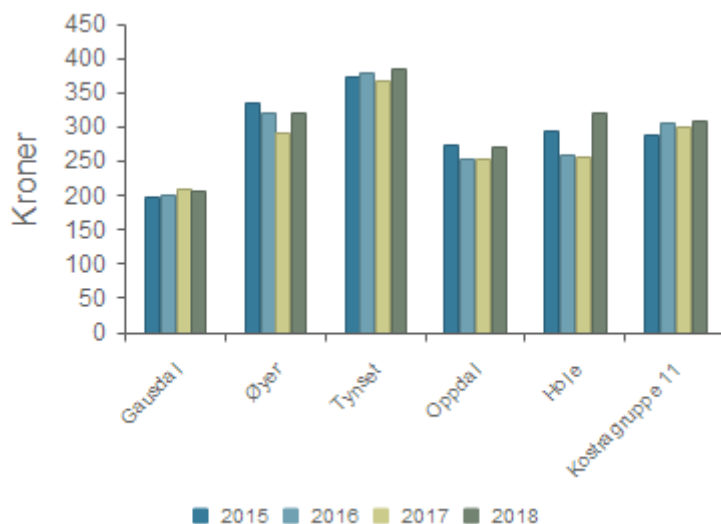
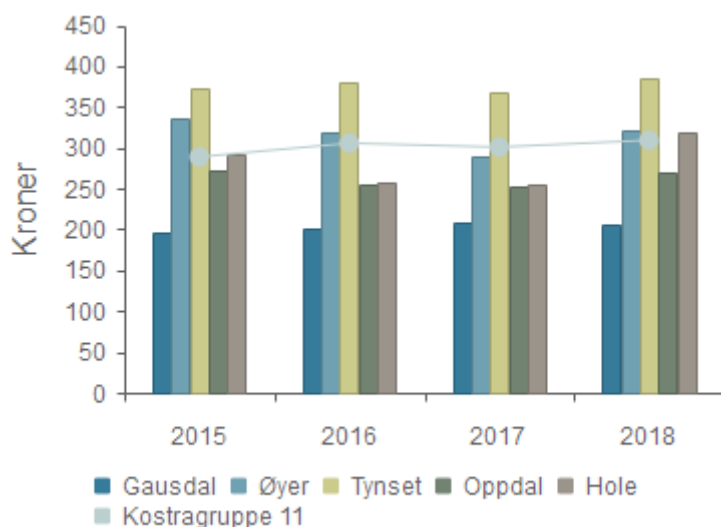

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	1 885	1 806	1 907	1 820
Øyer	2 575	1 853	1 609	1 798
Tynset	2 047	2 026	2 042	2 181
Oppdal	3 129	2 740	3 067	3 236
Hole	1 950	1 829	1 652	2 798
Kostragruppe 11	2 041	2 101	2 155	2 198

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Gausdal kommune bruker en mindre andel av sine samlede driftsutgifter til kultur enn de fleste vi sammenligner oss med, tilsvarende er utgiften per innbygger også lavere. Utgiftene er litt lavere enn i 2017.

Prioritet - Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger(B)

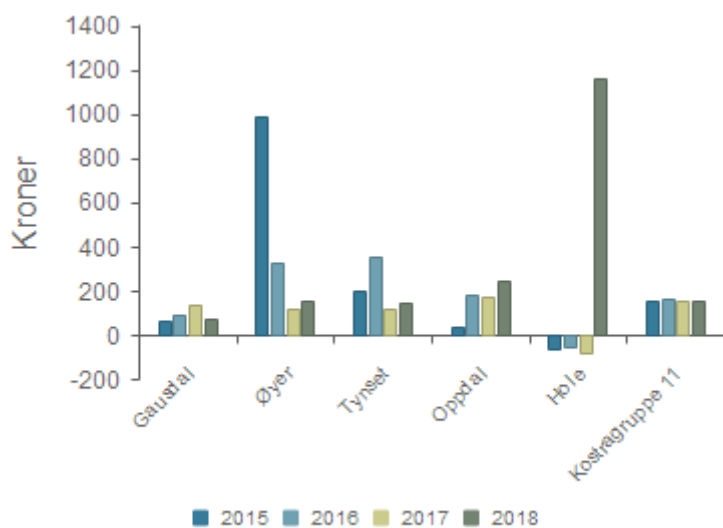
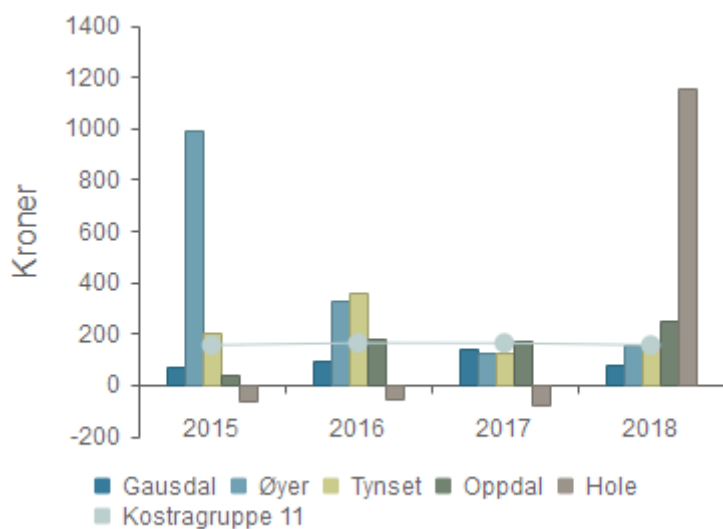

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	196	200	208	205
Øyer	335	319	290	321
Tynset	374	379	367	384
Oppdal	272	254	251	270
Hole	293	258	255	320
Kostragruppe 11	289	305	301	309

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

Netto driftsutgift til biblioteket per innbygger er lavere enn de vi sammenligner oss med. Årsaken til dette er samdrift av kommunens folkebibliotek og skolebiblioteket til Gausdal videregående skole. Målt opp mot åpningstider og aktivitetsnivå er det mye bibliotektilbud per krone. Det er ingen endring i utgiftsnivået fra 2017 til 2018.

Prioritet - Netto driftsutgifter til idrett per innbygger(B)

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	67	89	137	77
Øyer	989	326	125	154
Tynset	201	359	121	146
Oppdal	40	179	172	245
Hole	-64	-54	-79	1 157
Kostragruppe 11	153	162	161	153

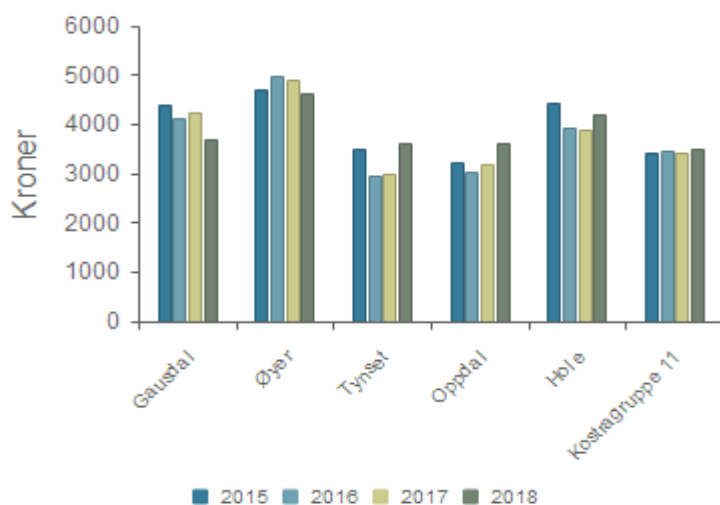
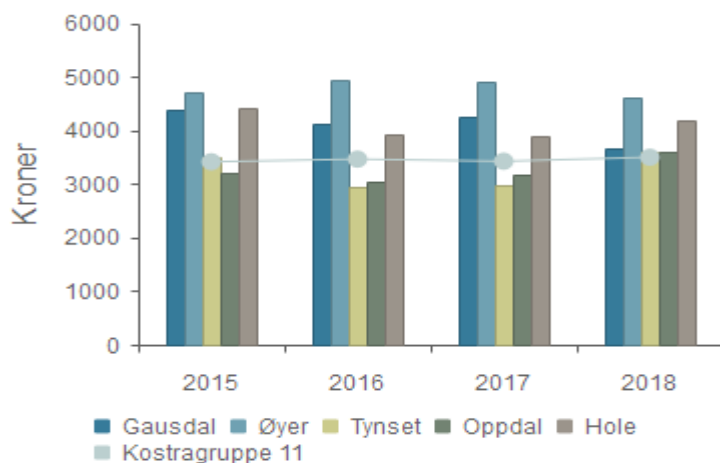
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Kommunen har lave netto driftsutgifter per innbygger til idrett sett i forhold til de vi sammenligner oss med. Kommunens utgifter til idrett består av driftsutgifter/tilskudd til løypebrøyting, noe idrettsutstyr samt lønnsmidler til håndtering av spillemiddelsøknader.

Når det gjelder nedgangen fra 137 kr per innbygger til 77 kr per innbygger, så er dette pga kjøp av løypemaskin i 2017. Kommunens satsing på idrettsområdet vises gjennom tilrettelegging av bygg og

anlegg (Gausdal Arena og Linflåa stadion), samt kommunestyret sin beslutning om lave brukerbetalinger for lån av disse anleggene. På dette området har kommunen høyere utgifter enn de vi sammenligner oss med, dette som følge av at det blir ført avskrivninger for Gausdal Arena. Kommunens utgifter til idrettsbygg framgår ikke av tabellen foran.

Prioritet - Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år(B)

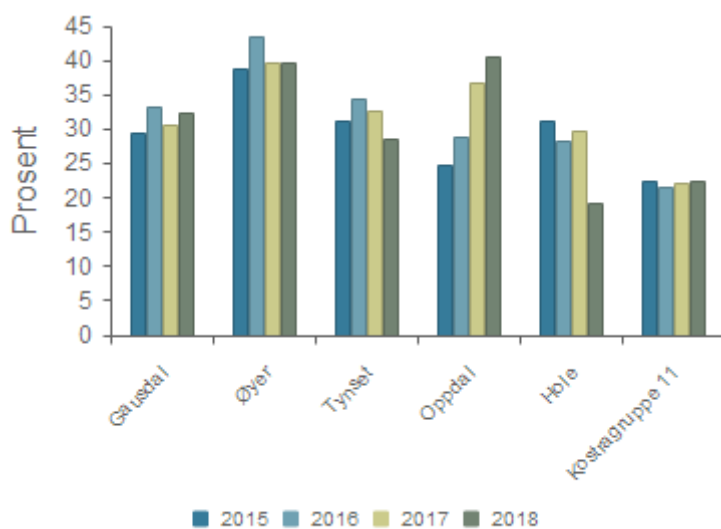
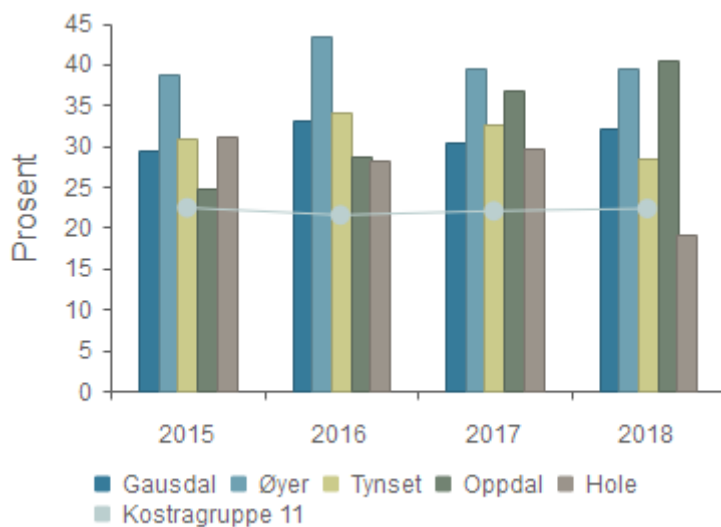

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	4 382	4 104	4 247	3 672
Øyer	4 699	4 951	4 905	4 605
Tynset	3 490	2 931	2 966	3 610
Oppdal	3 206	3 038	3 162	3 585
Hole	4 413	3 910	3 890	4 194
Kostragruppe 11	3 411	3 460	3 421	3 495

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Driftsutgiftene til kulturskolen er lavere for 2018 enn foregående år. Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler er forholdsvis likt som de vi sammenlikner oss med. Driftsutgiftene er lavere enn tidligere år som følge av rammenedtak på planområdet.

Dekningsgrad - Andel elever (brukere) i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole, av antall barn i al(B)

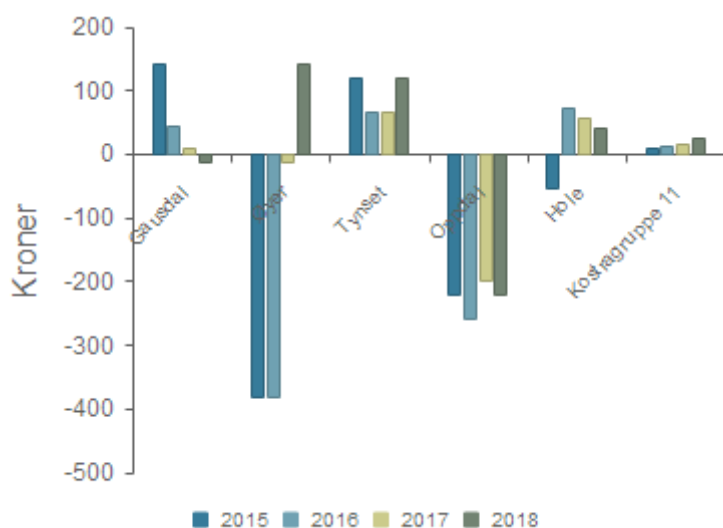
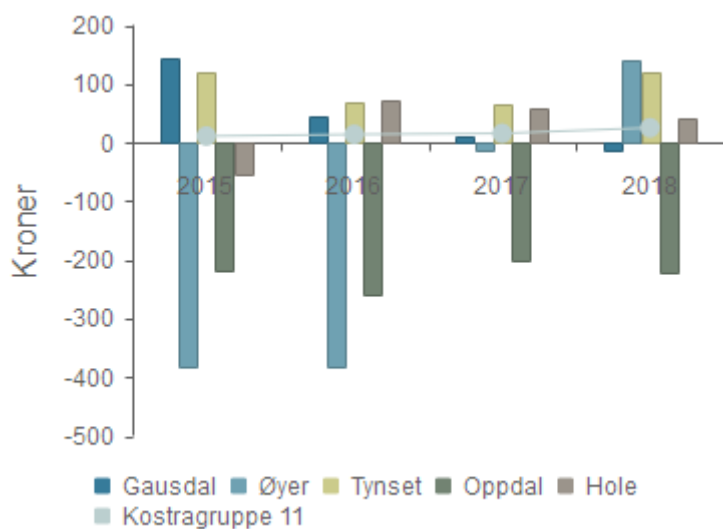
	2015	2016	2017	2018
Gausdal	29,5 %	33,1 %	30,4 %	32,2 %
Øyer	38,8 %	43,3 %	39,5 %	39,5 %
Tynset	31,0 %	34,2 %	32,6 %	28,5 %
Oppdal	24,7 %	28,8 %	36,7 %	40,4 %
Hole	31,1 %	28,1 %	29,7 %	19,1 %
Kostragruppe 11	22,4 %	21,5 %	22,0 %	22,3 %

Gausdal har økt sin innbyggere i grunnskolealder som er elever i kulturskolen.

Det er flere elever i gruppeundervisning i visuell kunst og dans. Det er god oppslutning i alle fag i kulturskolen. Gausdal ligger omtrent midt på treet i forhold til de andre kommunene vi sammenligner oss med, men likevel godt over landsgjennomsnittet.

Planområde 6 Teknisk drift

Prioritet - Netto driftsutgifter pr. innbyggere 302 byggesaksbehandling og eierseksjonering (b)

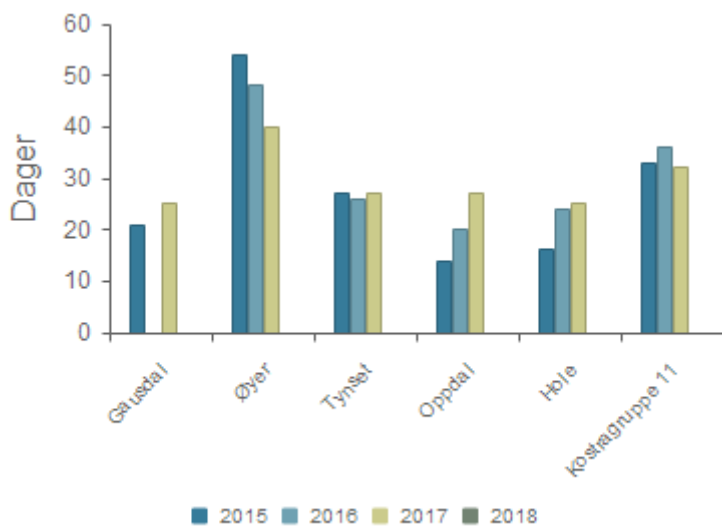
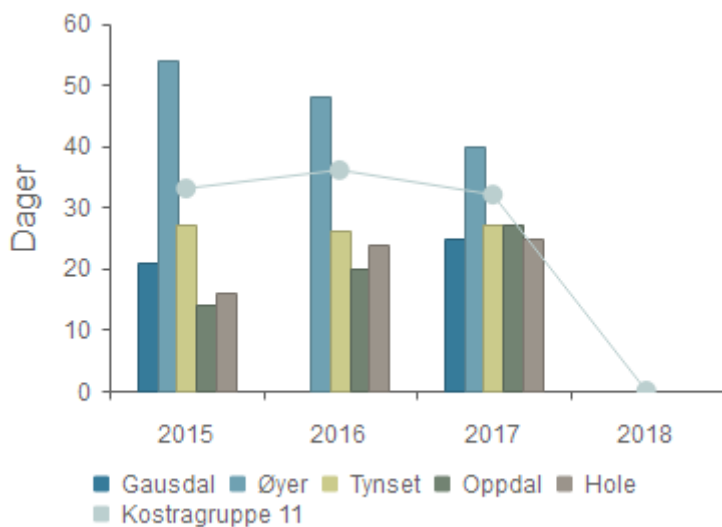
	2015	2016	2017	2018
Gausdal	142	45	10	-12
Øyer	-381	-383	-12	141
Tynset	121	67	65	119
Oppdal	-220	-259	-200	-222
Hole	-54	73	57	40
Kostragruppe 11	11	14	15	25

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Gausdal hadde i 2018 høyere inntekter enn utgifter knyttet til byggesaksbehandling og eierseksjonering. Årsaken er høyere inntekter som følge av økt byggeaktivitet.

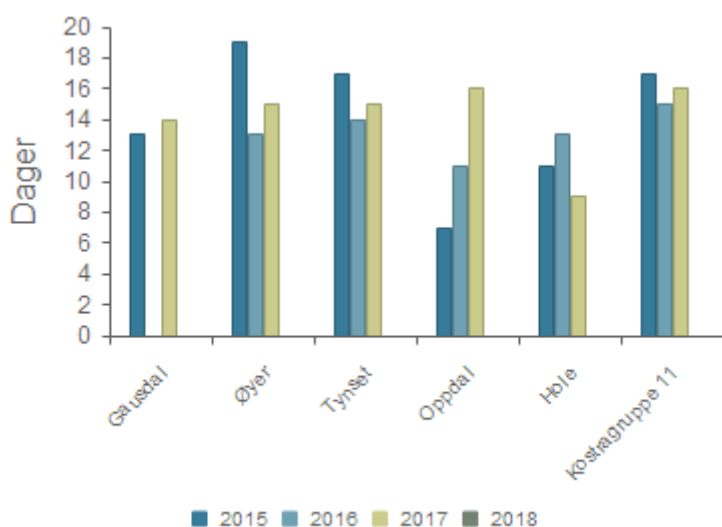
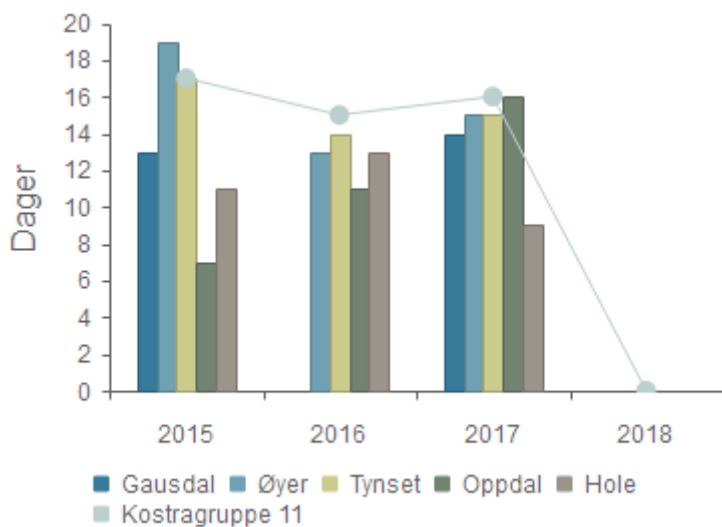
Produktivitet - Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist. Kalenderdager

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	21		25	
Øyer	54	48	40	
Tynset	27	26	27	
Oppdal	14	20	27	
Hole	16	24	25	
Kostragruppe 11	33	36	32	

Det er ikke tilgjengelige tall her for 2018, men for Gausdal sin del ser vi at saksbehandlingstiden øker noe. Dette skyldes stor aktivitet i byggebransjen, samt at flere saker blir mer komplekse og tidkrevende å behandle.

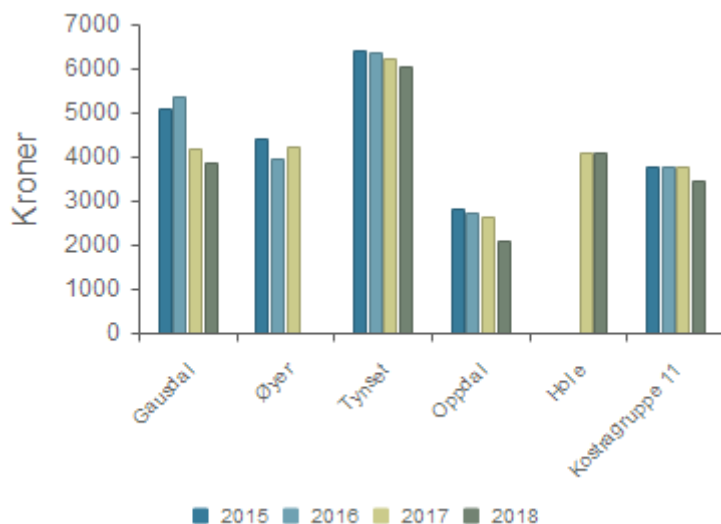
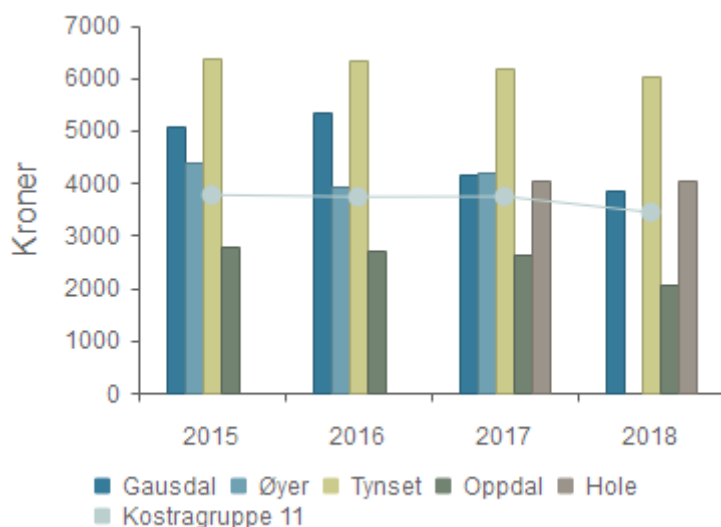
Produktivitet - Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist. Kalenderdager

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	13		14	
Øyer	19	13	15	
Tynset	17	14	15	
Oppdal	7	11	16	
Hole	11	13	9	
Kostragruppe 11	17	15	16	

Det er ikke tilgjengelige tall her for 2018, men for Gausdal sin del ser vi at saksbehandlingstiden øker noe. Dette skyldes stor aktivitet i byggebransjen.

Produktivitet - Avløp - Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)

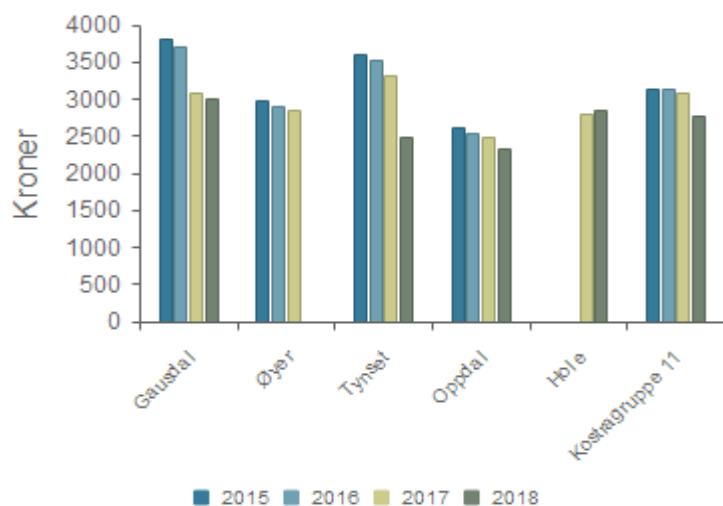
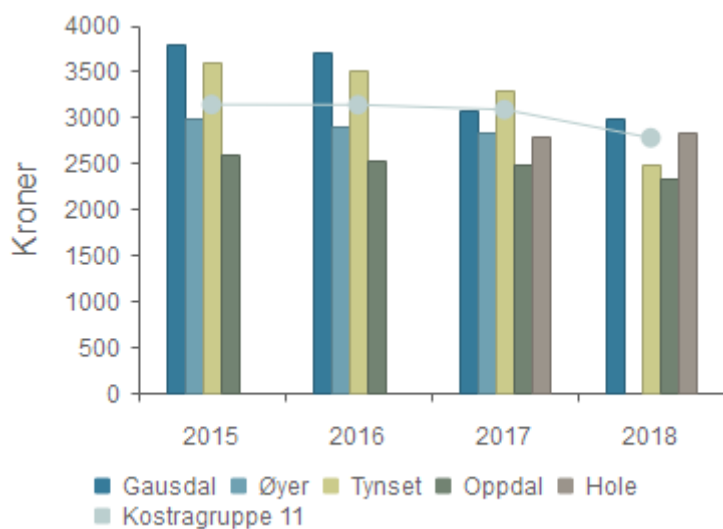

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	5 064	5 330	4 167	3 858
Øyer	4 391	3 944	4 183	
Tynset	6 366	6 331	6 186	6 036
Oppdal	2 787	2 698	2 637	2 056
Hole			4 060	4 056
Kostragruppe 11	3 765	3 729	3 736	3 436

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Stor aktivitet i byggebransjen, spesielt i hyttemarkedet, har gitt store inntekter i form av tilknytningsavgifter på nye bygg. Dette, sammen med at kostnader for rensing av avløp ikke har blitt så kostnadskrevende som antatt for noen år siden, har ført til at årsgebyr for avløp har blitt vesentlig redusert de siste årene. Gausdal ligger omtrent midt på treet sett opp mot de kommunene vi sammenligner oss med, men er noe høyere enn snittet i Kostragruppen.

Produktivitet - Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)

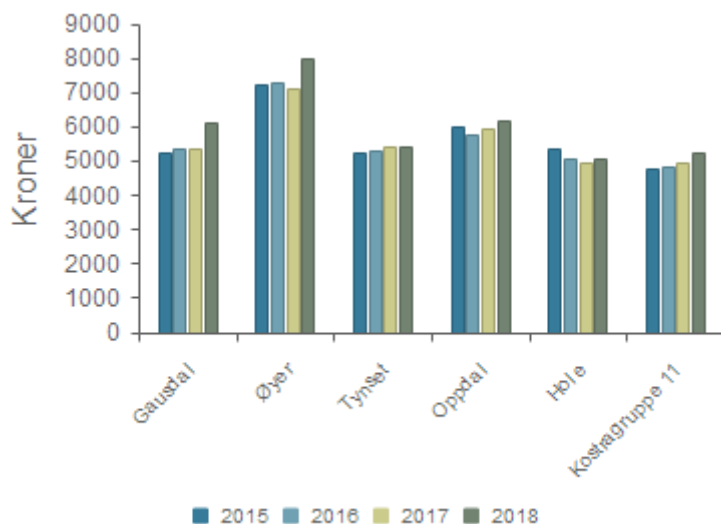
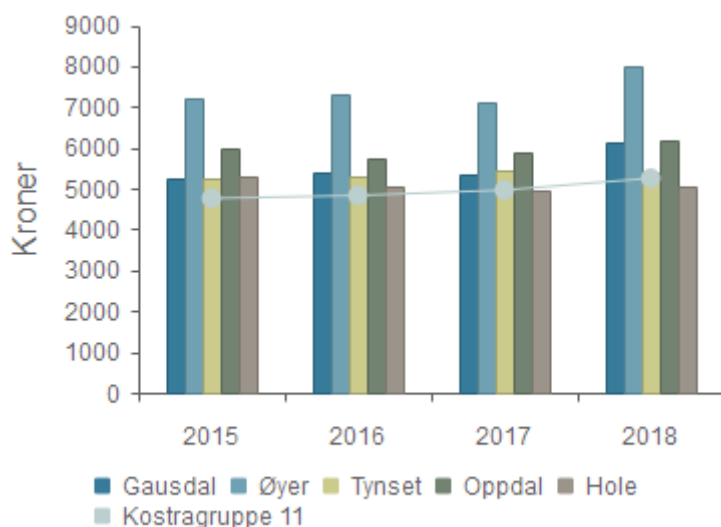

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	3 796	3 700	3 074	2 996
Øyer	2 979	2 903	2 837	
Tynset	3 606	3 514	3 301	2 489
Oppdal	2 601	2 535	2 478	2 333
Hole			2 789	2 836
Kostragruppe 11	3 135	3 132	3 080	2 773

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Stor aktivitet i byggebransjen, spesielt i hyttemarkedet, har gitt store inntekter i form av tilknytningsavgifter på nye bygg. Dette har ført til at årsgebyr for vann har blitt vesentlig redusert de siste årene. Samtidig ser en at vanngebyret ligger i det øvre sjiktet når en ser opp mot de en sammenligner seg med.

Prioritet - Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger(B)

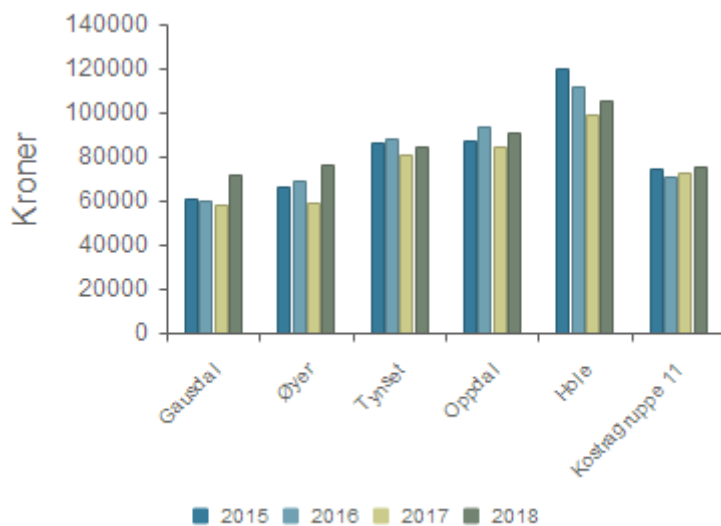
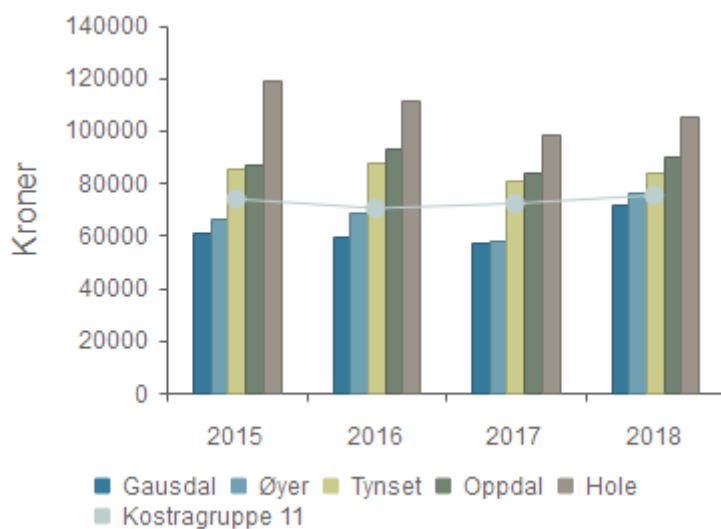

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	5 234	5 376	5 362	6 114
Øyer	7 225	7 284	7 109	7 971
Tynset	5 239	5 319	5 434	5 382
Oppdal	5 995	5 731	5 904	6 174
Hole	5 320	5 048	4 947	5 049
Kostragruppe 11	4 758	4 828	4 961	5 250

**) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).*

En ser at driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning har økt med ca. 15 % fra 2017 til 2018. Dette har nok sammenheng med den snørike vinteren, og store ekstrakostnader med fjerning av snø fra tak etc. En ser også at det samme gjelder for nabokommunen Øyer. Gausdal sine utgifter til eiendomsforvaltning er i det øvre sjiktet av de vi sammenligner oss med.

Produktivitet - Netto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate(b)

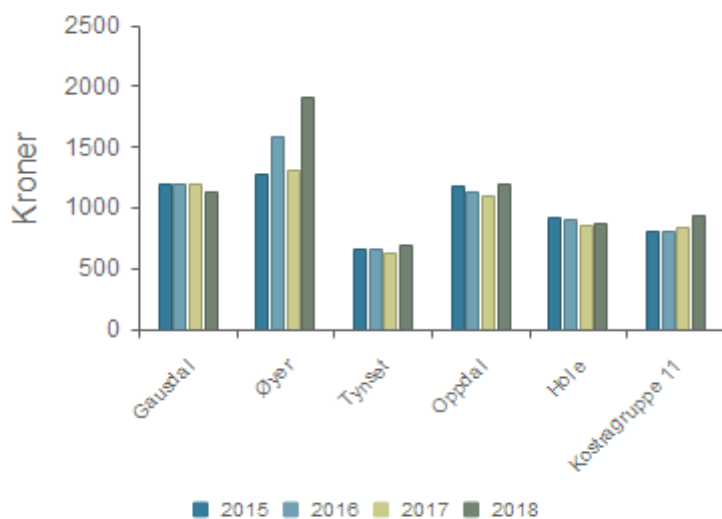
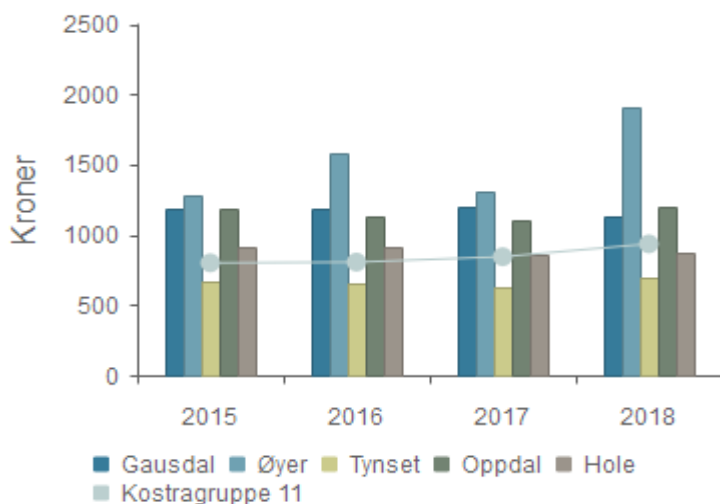
	2015	2016	2017	2018
Gausdal	60 911	59 300	57 433	71 519
Øyer	66 084	68 569	58 235	76 243
Tynset	85 563	87 810	80 916	84 276
Oppdal	86 948	92 978	83 918	90 364
Hole	119 348	111 296	98 469	105 364
Kostragruppe 11	73 748	70 208	72 059	75 182

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

For Gausdal sin del økte kostnadene til drift av kommunal vei med ca. 27 % i forhold til foregående år. Dette skyldes i hovedsak den snørike vinteren som medførte store ekstrakostnader til brøyting og strøing. Gausdal driver likevel billigere enn kommunene vi sammenlignes med sett i forhold til utgifter per km kommunal vei.

Planområde 7 Bygg/eiendom/areal

Prioritet - Netto driftsutgifter pr. innbyggere 261 institusjonslokaler (b)

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	1 188	1 188	1 201	1 128
Øyer	1 280	1 582	1 304	1 913
Tynset	662	653	626	692
Oppdal	1 181	1 129	1 099	1 198
Hole	914	907	852	867
Kostragruppe 11	800	805	843	935

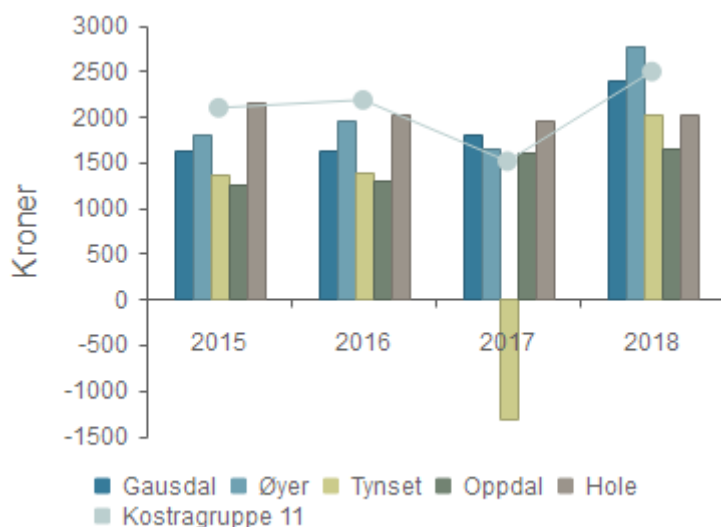
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Driftsutgiftene for institusjonslokaler i Gausdal ligger relativt jevnt fra år til år. Vi ser at vi ligger noe over de fleste sammenlignbare kommuner, og dette kan nok skyldes at vi har relativt gamle og til dels uhensiktsmessige lokaler som ikke er billige å drifte. Kommunen har også to sykehjem, noe som antas å være et fordyrende element. Gausdal ligger i det øvre sjiktet av de vi sammenligner oss med.

Planområde 9 Barn og familie

Prioritet - Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnevern (B)

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	1 636	1 637	1 811	2 394
Øyer	1 813	1 960	1 654	2 780
Tynset	1 359	1 378	-1 315	2 021
Oppdal	1 249	1 303	1 597	1 649
Hole	2 166	2 015	1 961	2 030
Kostragruppe 11	2 093	2 179	1 508	2 490

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

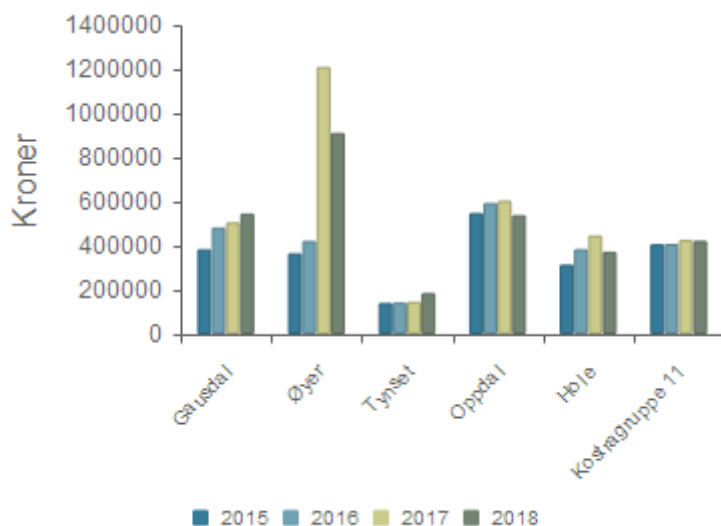
**) Graf er justert med utgiftsbehov

De samlede utgiftene til barnevernstjenester har økt siden 2015. Den store økningen i 2018 skyldes at

barneverntjenesten har overtatt omsorgen for et langt større antall barn enn før, og at utgiftsnivået derfor øker drastisk.

Kommunens utgifter på dette området er likevel litt under snittet i Kostragruppa.

Produktivitet - Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (f. 252)(B)

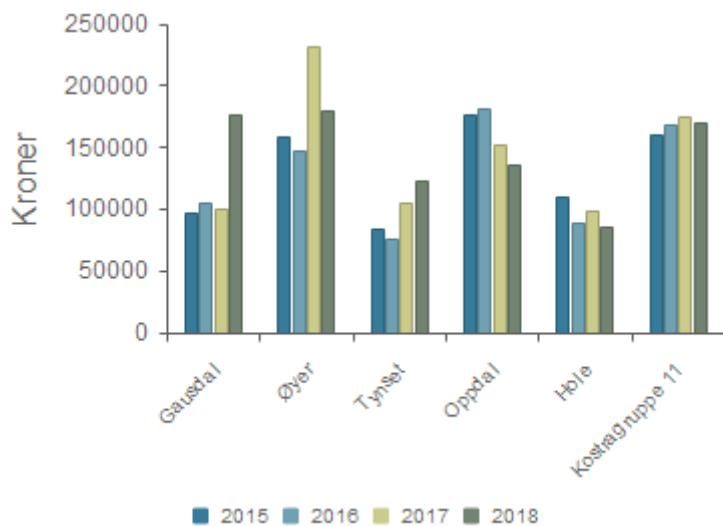
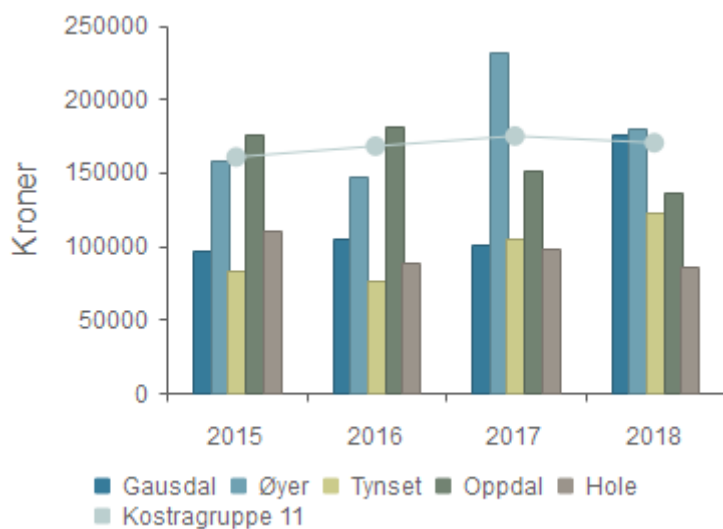
	2015	2016	2017	2018
Gausdal	376 255	474 800	497 629	538 067
Øyer	357 803	414 129	1 202 518	903 222
Tynset	132 670	134 612	138 692	177 969
Oppdal	540 438	585 782	596 198	530 471
Hole	306 118	376 732	438 843	364 905
Kostragruppe 11	398 939	400 212	418 947	414 663

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Utgiftene på denne funksjonen har økt. Ettersom det også er flere barn som er plassert, er det ikke en dramatisk økning i utgiftene per barn. Ser en bort fra Øyer kommune, ligger vi omtrent på nivå med de øvrige kommunene som vi sammenligner oss med.

Det må imidlertid påpekes, at flere av de tiltakene som ble satt i verk i 2018, ikke hadde helårseffekt.

Produktivitet - Brutto driftsutgifter til tiltak (funksjon 251, 252) per barn med tiltak(B)

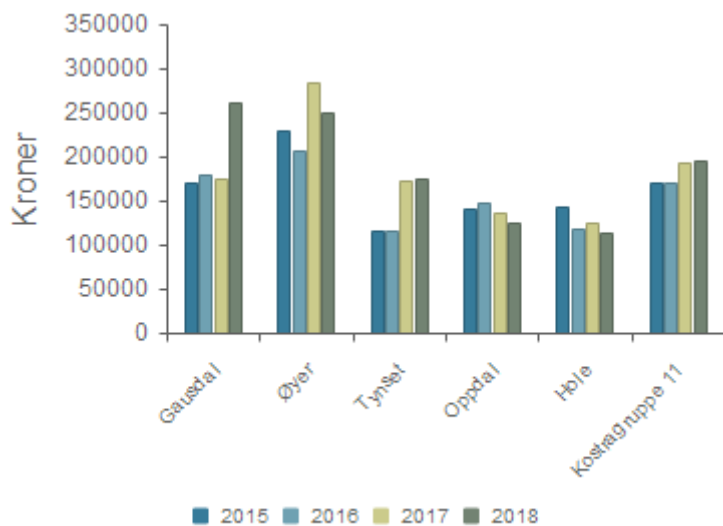
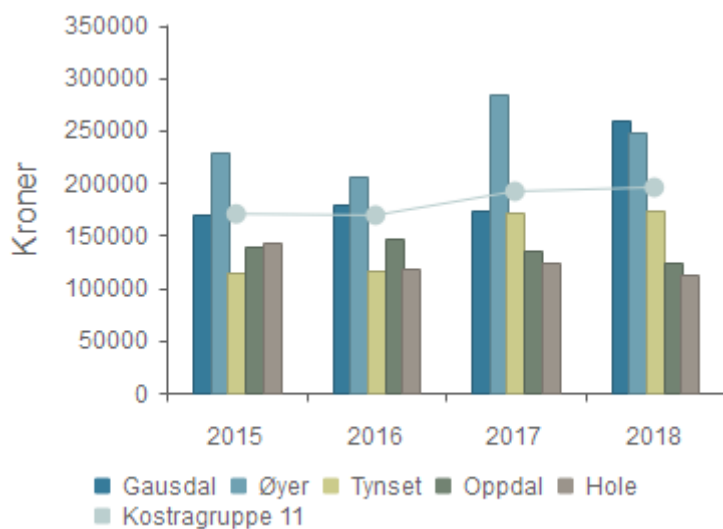

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	97 253	105 235	100 378	176 396
Øyer	157 974	147 275	231 382	179 218
Tynset	83 205	75 949	105 207	122 571
Oppdal	175 772	180 764	151 488	136 188
Hole	109 863	88 575	97 576	85 301
Kostragruppe 11	160 234	167 662	174 525	169 949

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

De samlede utgiftene til barnevernstjenester har økt siden 2015. Den store økningen i 2018 skyldes at barneverntjenesten har overtatt omsorgen for et langt større antall barn enn før, og at utgiftsnivået derfor øker drastisk.

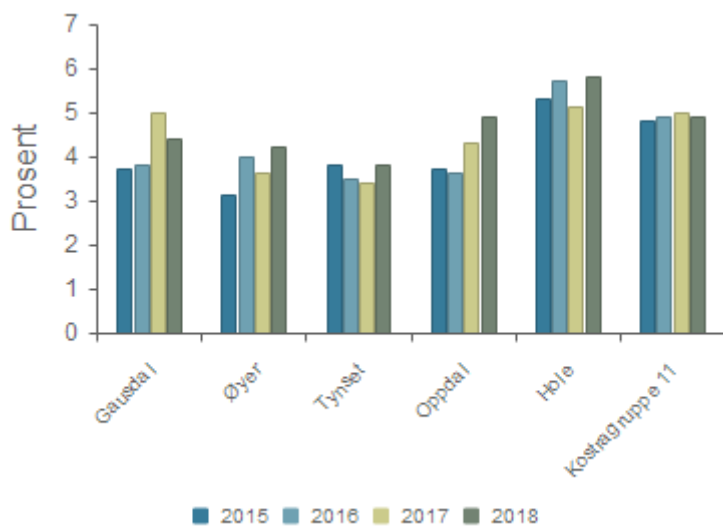
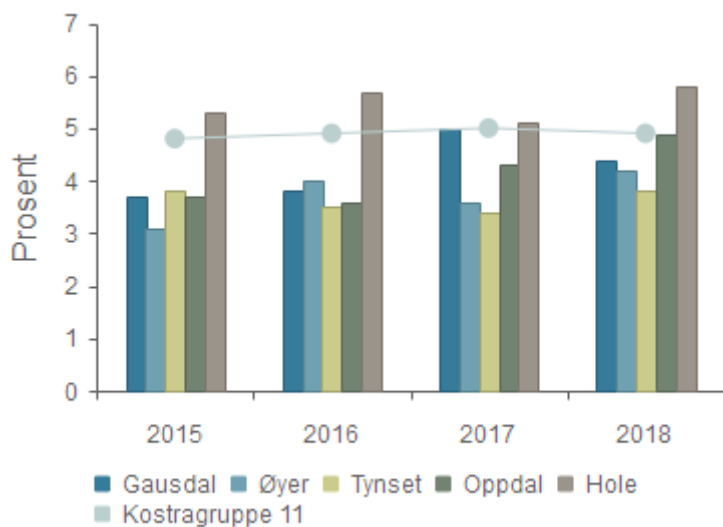
Produktivitet - Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn (0-22 år) med tiltak(B)

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	169 288	178 506	173 192	259 377
Øyer	229 367	205 521	283 610	248 273
Tynset	114 749	115 903	172 564	173 107
Oppdal	138 739	146 429	134 894	123 113
Hole	143 097	118 178	123 957	111 825
Kostragruppe 11	170 214	168 962	191 669	195 452

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

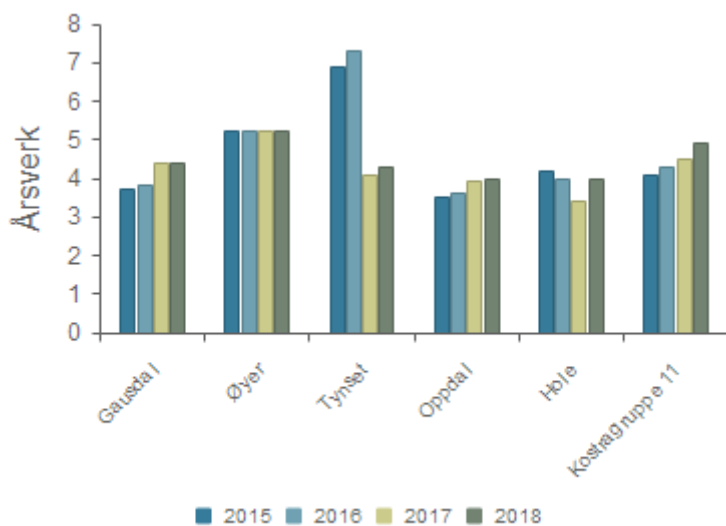
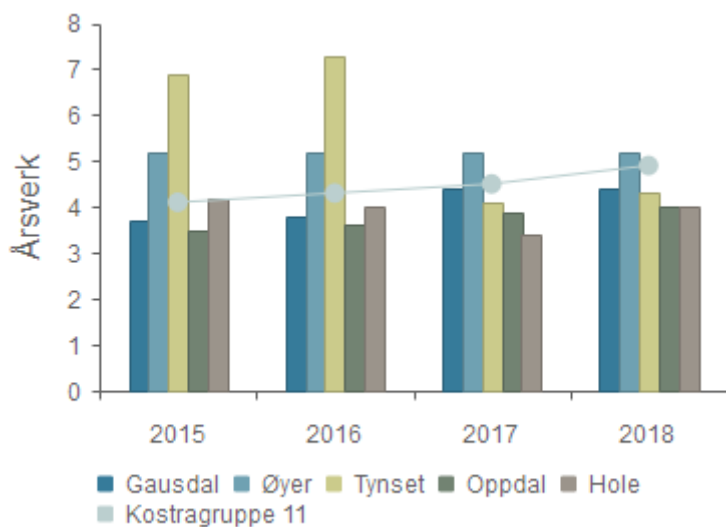
Dekningsgrad - 0-17 år Tiltak i alt Delen barn med barnevernstiltak i løpet av året (prosent)

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	3,7 %	3,8 %	5,0 %	4,4 %
Øyer	3,1 %	4,0 %	3,6 %	4,2 %
Tynset	3,8 %	3,5 %	3,4 %	3,8 %
Oppdal	3,7 %	3,6 %	4,3 %	4,9 %
Hole	5,3 %	5,7 %	5,1 %	5,8 %
Kostragruppe 11	4,8 %	4,9 %	5,0 %	4,9 %

Andelen barn og unge som mottar tjenester fra barnevernet øker, og dette er en nasjonal trend. I Gausdal viser derimot tallene at andelen barn i gruppen går ned. Det er likevel en økning i antall barn som omfattende tiltak eller barn som må ivaretas utenom hjemmet.

Kvalitet - Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år(B)

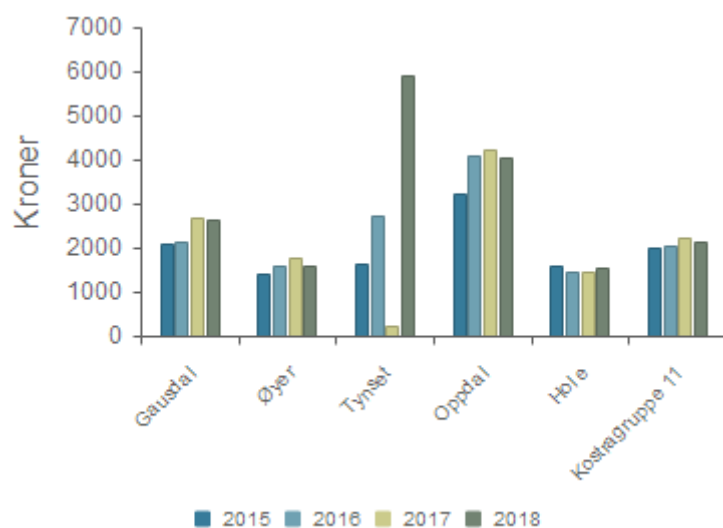
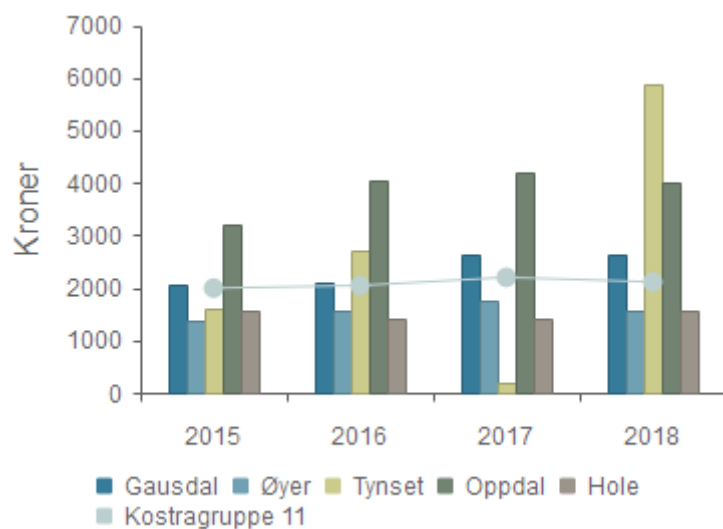

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	3,7	3,8	4,4	4,4
Øyer	5,2	5,2	5,2	5,2
Tynset	6,9	7,3	4,1	4,3
Oppdal	3,5	3,6	3,9	4,0
Hole	4,2	4,0	3,4	4,0
Kostragruppe 11	4,1	4,3	4,5	4,9

Alle ansatte i barnevernstjenesten i Gausdal har minimum en 3-årig høyskoleutdanning. Antallet stillinger er også stabilt.

Planområde 10 Sosialtjenester og sysselsetting

Prioritet - Netto driftsutgifter til råd, veiledning og sos.forebyggend arb. pr. innb, 20-66 år(b)

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	2 048	2 109	2 638	2 637
Øyer	1 370	1 574	1 748	1 554
Tynset	1 611	2 702	189	5 864
Oppdal	3 221	4 049	4 209	4 012
Hole	1 573	1 413	1 430	1 545
Kostragruppe 11	1 991	2 041	2 196	2 109

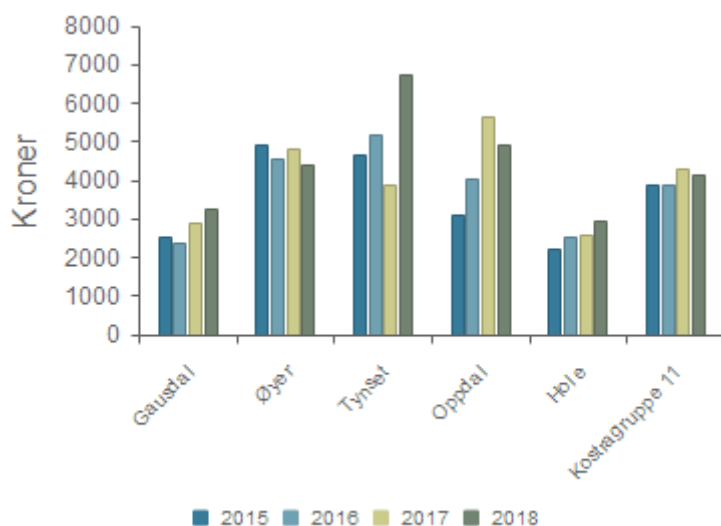
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Gausdal har et utgiftsnivå som er økt noe fra 2015 til 2017, og nivået fra 2017 holder seg i 2018. I 2017 fikk kommunen noe økte utgifter som følge av at vi inngikk et samarbeid med NAV mellom Gausdal og Lillehammer.

I tillegg fikk kommunen økte utgifter som følge av bosetting av flyktninger. Ettersom det ikke ser ut til at kommunen i årene framover får noen særlig flere flyktninger enn de som kommer via familiegjenforening, vil denne utgiften muligens bli noe redusert i årene framover.

Prioritet - Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger(B)

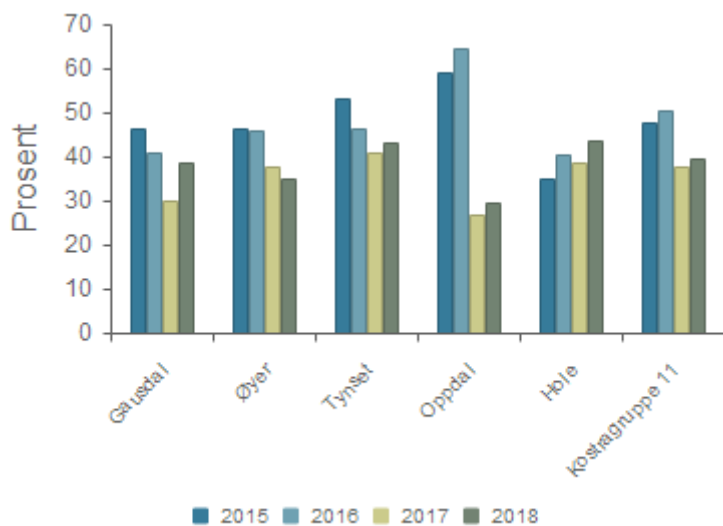
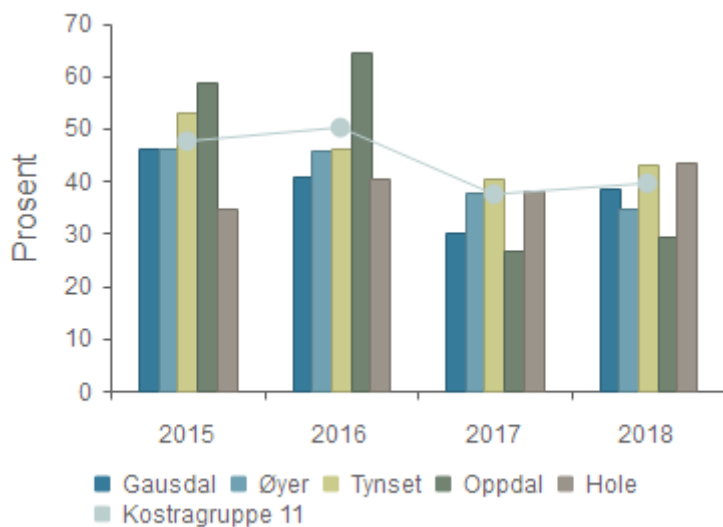
	2015	2016	2017	2018
Gausdal	2 507	2 370	2 874	3 227
Øyer	4 889	4 551	4 809	4 400
Tynset	4 628	5 167	3 891	6 732
Oppdal	3 068	4 035	5 663	4 917
Hole	2 215	2 528	2 556	2 934
Kostragruppe 11	3 854	3 872	4 301	4 152

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Når en ser kommunens samlede utgifter til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid samt rus og økonomisk sosialhjelp, er det en viss oppgang i utgiftsnivået fra 2015 til 2018. Imidlertid ser en av figuren at kommunens utgifter er lavere enn de fleste vi sammenligner oss med, inklusive Kostragruppen.

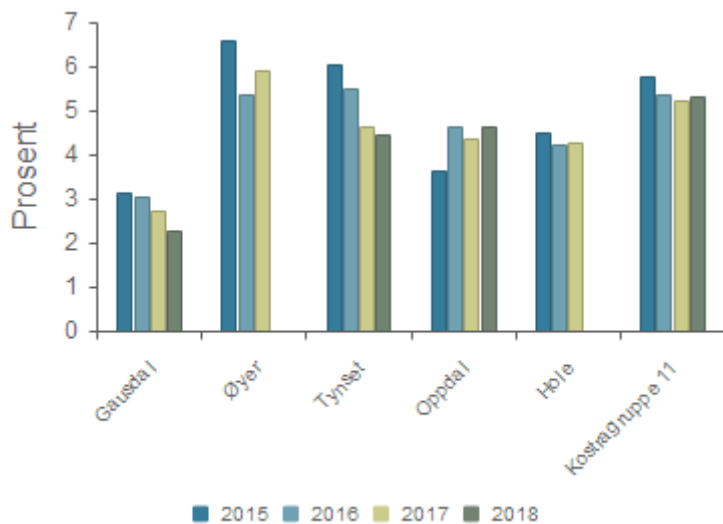
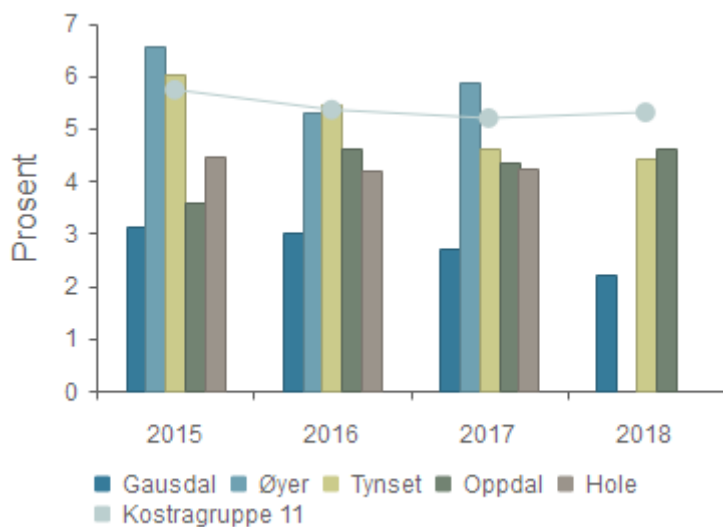
Dekningsgrad - Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde(B)

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	46,1 %	40,7 %	30,0 %	38,5 %
Øyer	46,1 %	45,9 %	37,7 %	34,6 %
Tynset	52,9 %	46,3 %	40,5 %	43,0 %
Oppdal	58,9 %	64,4 %	26,8 %	29,3 %
Hole	34,6 %	40,4 %	38,2 %	43,5 %
Kostragruppe 11	47,5 %	50,1 %	37,4 %	39,5 %

En ser av figuren, at det er en noe synkende tendens siden 2015 knyttet til andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde i Gausdal. Det var imidlertid en oppgang fra 2017 til 2018. Kommunen ligger likevel omtrent på samme nivå som de vi sammenligner oss med.

Dekningsgrad - Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år(B)

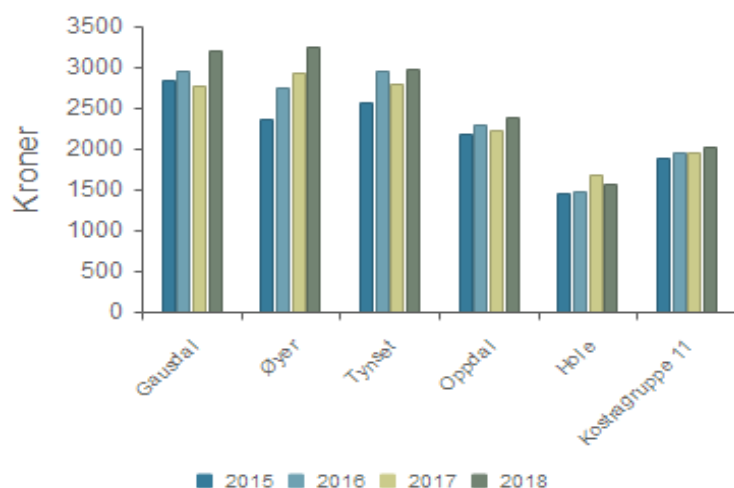
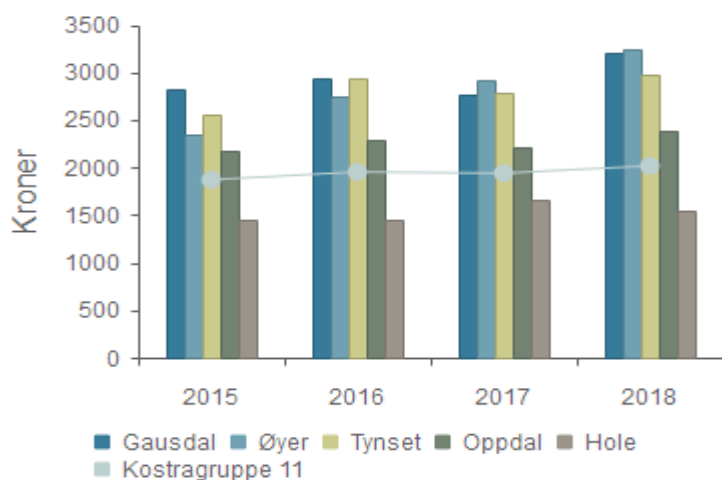
	2015	2016	2017	2018
Gausdal	3,1 %	3,0 %	2,7 %	2,2 %
Øyer	6,6 %	5,3 %	5,9 %	0,0 %
Tynset	6,0 %	5,5 %	4,6 %	4,4 %
Oppdal	3,6 %	4,6 %	4,3 %	4,6 %
Hole	4,5 %	4,2 %	4,3 %	0,0 %
Kostragruppe 11	5,7 %	5,4 %	5,2 %	5,3 %

**) Graf er justert med utgiftsbehov

I Gausdal er en relativt lav andel av kommunens innbyggere i alderen 20-66 år mottakere av sosialhjelp. Andelen er betydelig lavere enn de vi sammenligner oss med.

Planområde 11 Helse

Prioritet - Netto driftsutg til diagnose, behandling og rehabilitering pr. innbygger(B)

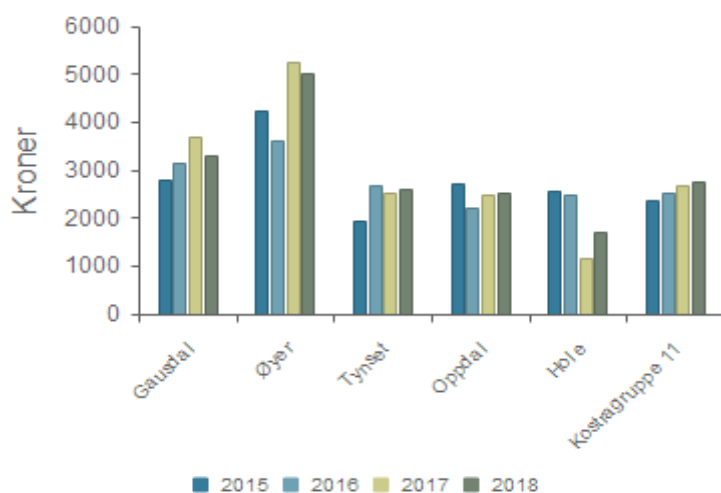
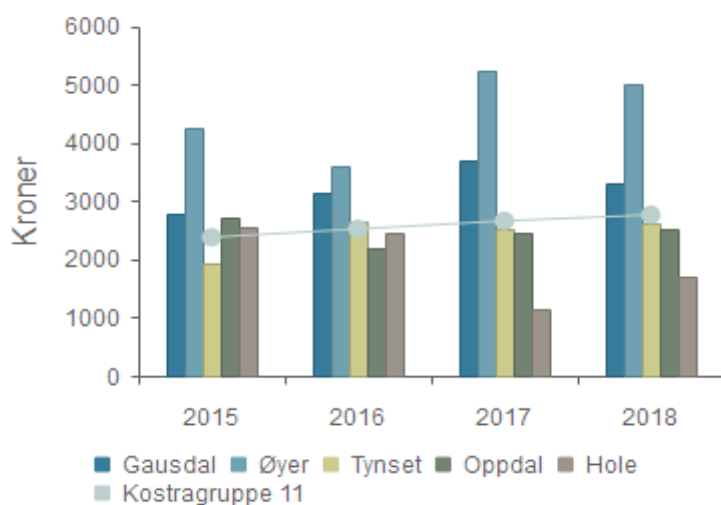
	2015	2016	2017	2018
Gausdal	2 825	2 941	2 768	3 197
Øyer	2 348	2 747	2 912	3 234
Tynset	2 552	2 936	2 785	2 970
Oppdal	2 170	2 294	2 218	2 386
Hole	1 446	1 456	1 667	1 550
Kostragruppe 11	1 870	1 952	1 939	2 016

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Gausdal har en vekst i utgifter fra 2017 til 2018 på denne indikatoren. Vi bruker dobbelt så mye som Hole, men mindre enn Øyer. Gausdal fikk økte utgifter i 2018, og dette knytter seg i hovedsak til legetjenesten. Det er som følge av flere foreldrepermisjoner innen tjenesten, men også økte utgifter til legevaktsamarbeidet.

Prioritet - Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år(B)

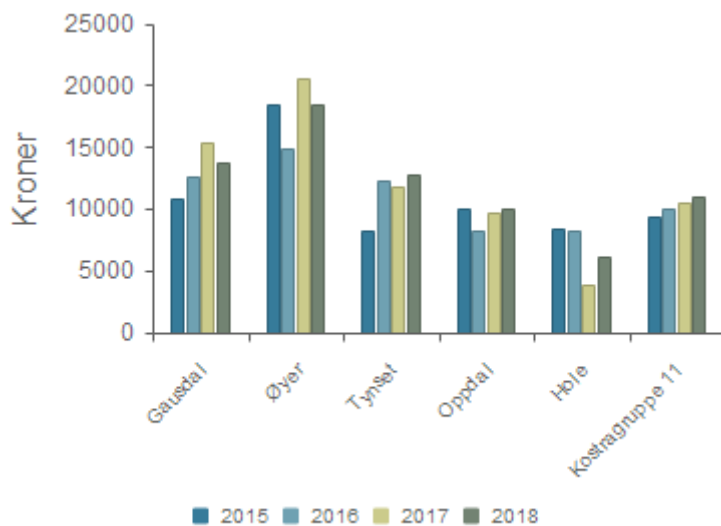
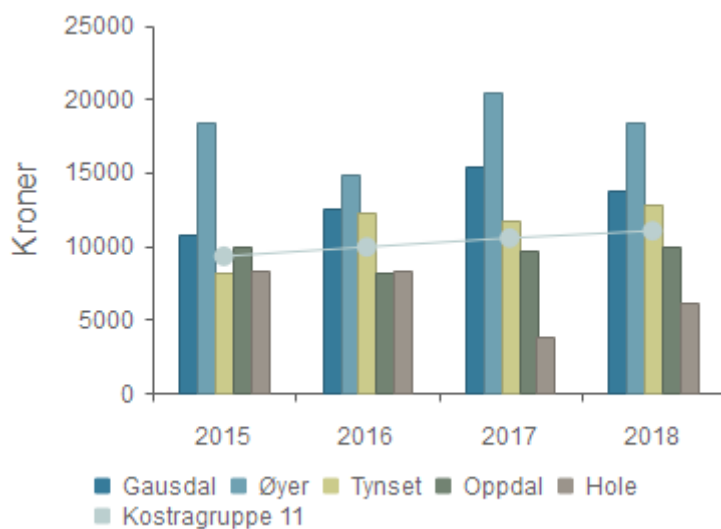

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	2 785	3 134	3 696	3 292
Øyer	4 242	3 597	5 224	5 015
Tynset	1 925	2 660	2 526	2 606
Oppdal	2 716	2 205	2 465	2 528
Hole	2 550	2 458	1 134	1 685
Kostragruppe 11	2 375	2 517	2 656	2 759

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Det har vært en økning i årsverk i skolehelsetjenesten fra 2015 og fram til i dag, og det er en ønsket utvikling der vi har søkt om og blitt tildelt statlige styrkingsmidler. Deler av utgiftene er i 2018 dekket opp av tilskuddsmidler fra prosjektet "Ung styrke".

Prioritet - Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-5 år(B)

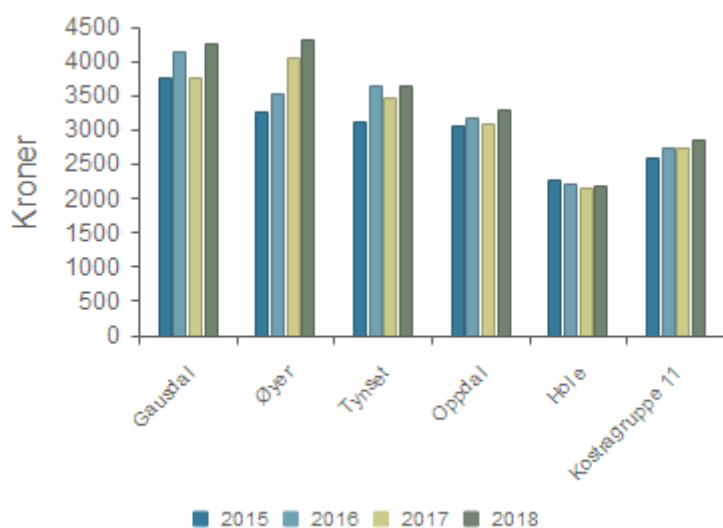
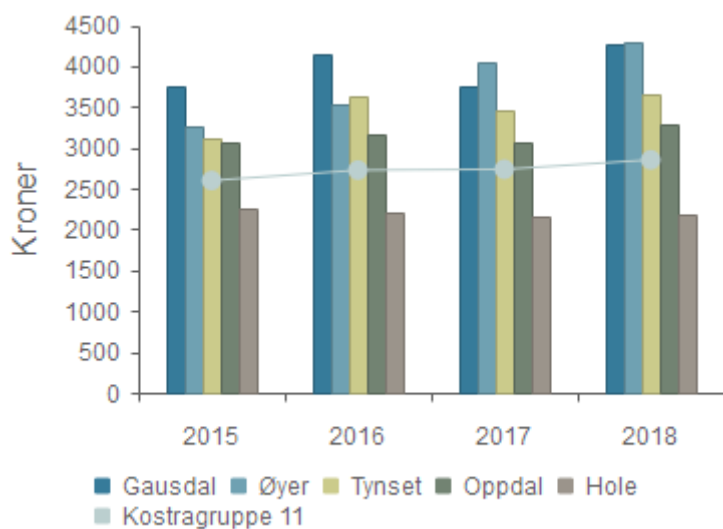

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	10 761	12 529	15 342	13 698
Øyer	18 419	14 894	20 473	18 430
Tynset	8 233	12 258	11 755	12 753
Oppdal	9 982	8 185	9 680	9 998
Hole	8 300	8 248	3 877	6 118
Kostragruppe 11	9 277	9 908	10 520	11 008

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Det har vært en økning i årsverk på helsestasjonen og i skolehelsetjenesten fra 2015 og fram til i dag, og dette er en ønsket utvikling der vi har søkt om og blitt tildelt statlige styringsmidler.

Prioritet - Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B)

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	3 751	4 148	3 741	4 265
Øyer	3 265	3 533	4 034	4 296
Tynset	3 123	3 640	3 450	3 649
Oppdal	3 055	3 175	3 070	3 290
Hole	2 266	2 206	2 158	2 176
Kostragruppe 11	2 597	2 724	2 735	2 850

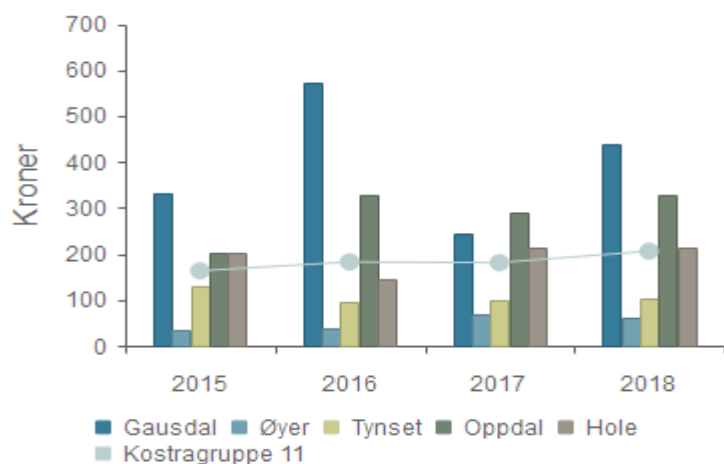
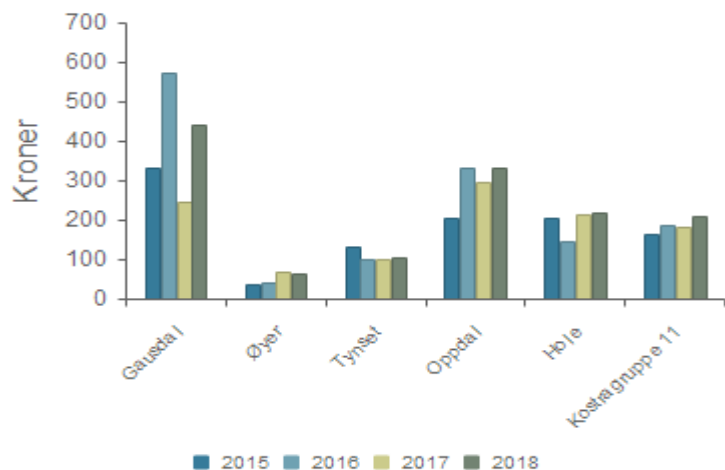
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Gausdal er den kommunen som bruker mest på denne indikatoren - i den kommunegruppen vi sammenligner oss med. Hole bruker omtrent halvparten av det Gausdal bruker. Det har vært en jevn vekst fra 2015 til 2018 i netto driftsutgifter til kommunehelse for Gausdal.

Økningen i perioden knytter seg til blant annet deltakelse i den regionale frisklivssentralen samt prosjektet "Ung styrke", samt økte utgifter til legetjenesten.

Prioritet - Netto driftsutgifter til forebyggende arbeid, helse pr. innbygger(B)

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	332	572	242	440
Øyer	36	39	68	59
Tynset	129	96	99	104
Oppdal	201	329	291	328
Hole	204	145	214	214
Kostragruppe 11	163	182	181	206

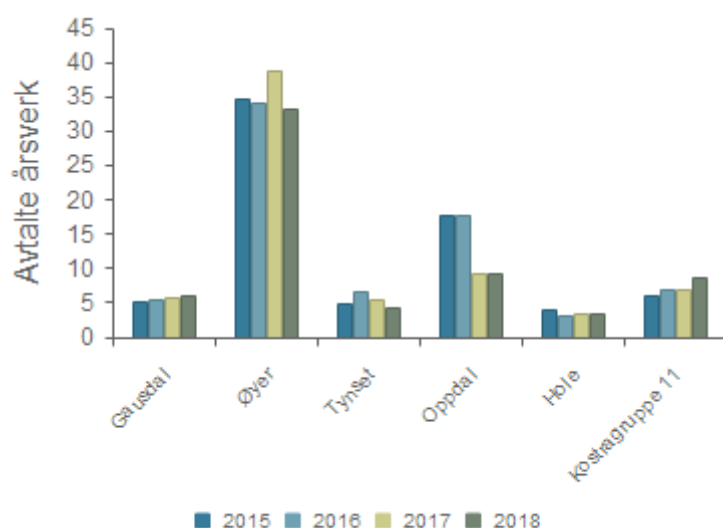
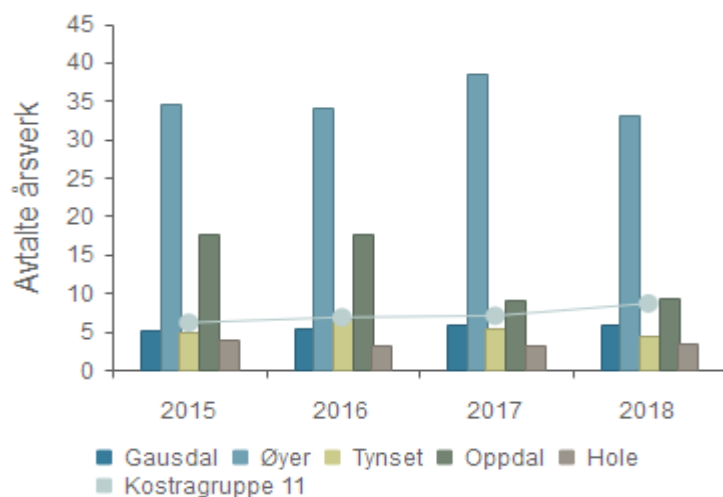
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Gausdal kommune har økte utgifter fra 2017 til 2018. Det er som følge av utgifter til prosjektet Ung styrke. Prosjektet er finansiert av tilskudd, og det er i 2018 bruk av fond for å dekke opp utgiftsøkningen.

(Bruk av fond er ikke tatt hensyn til i denne indikatoren, og tallet viser derfor en stor økning fra 2017 til 2018).

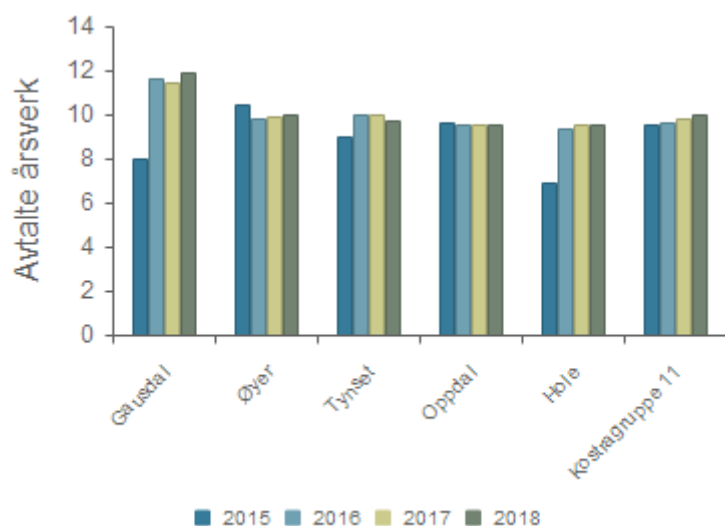
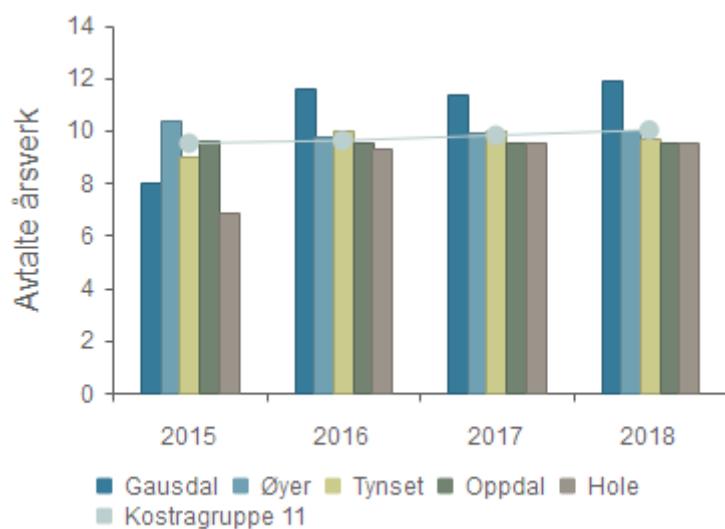
Dekningsgrad - Årsverk av fysioterapeuter pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. funksjon 232

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	5,1	5,4	5,8	6,0
Øyer	34,5	34,0	38,6	33,2
Tynset	4,8	6,6	5,4	4,3
Oppdal	17,7	17,7	9,1	9,2
Hole	3,9	3,2	3,3	3,4
Kostragruppe 11	6,1	6,8	7,0	8,6

Årsverk for fysioterapeut for barn og unge er stabil. En svak økning fra 2015 til 2018 skyldes at barnegruppen 0-5 år er minkende.

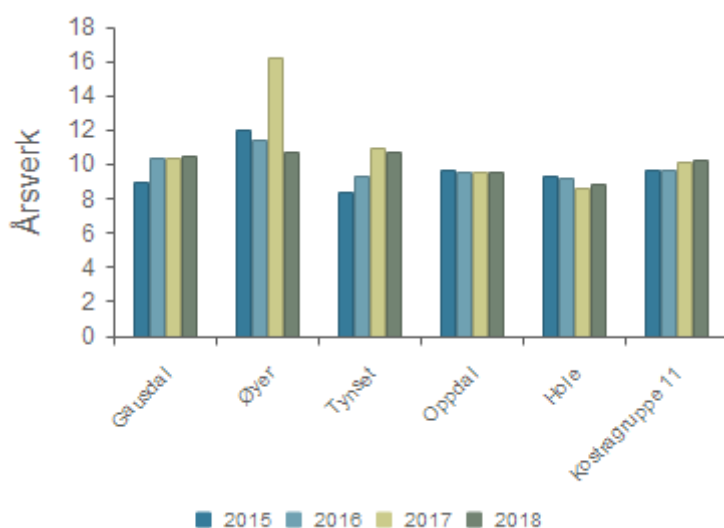
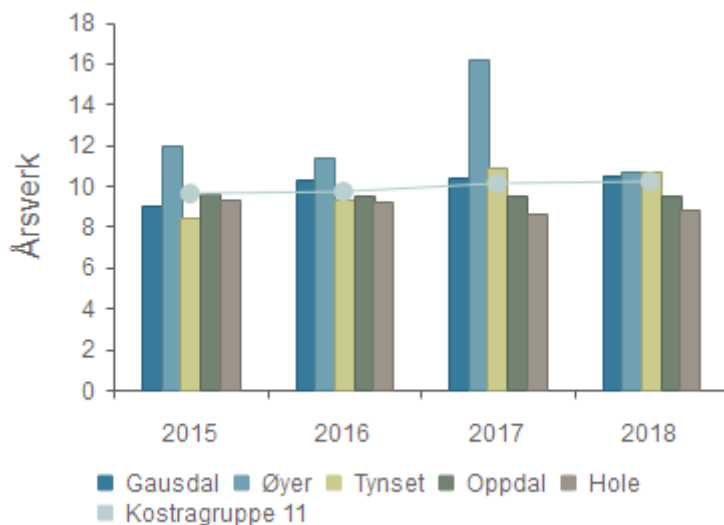
Dekningsgrad - Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 241

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	8,0	11,6	11,4	11,9
Øyer	10,4	9,8	9,9	10,0
Tynset	9,0	10,0	10,0	9,7
Oppdal	9,6	9,5	9,5	9,5
Hole	6,9	9,3	9,5	9,5
Kostragruppe 11	9,5	9,6	9,8	10,0

Gausdal har bra legedekning (beregnet i årsverk per 10 000 innbyggere). Vi har bedre dekning enn de andre kommunene vi sammenligner oss med. Noe av årsaken til dette kan være at vi har kommunalt ansatte fastleger (unntatt en), mens mange andre kommuner har driftsavtaler med privatpraktiserende leger. Det er gjort et bevisst grep med å redusere antallet listepasienter per lege i forhold til de nivå dette var på for en del år tilbake. Turnuslege i 100% stilling inngår i beregningen.

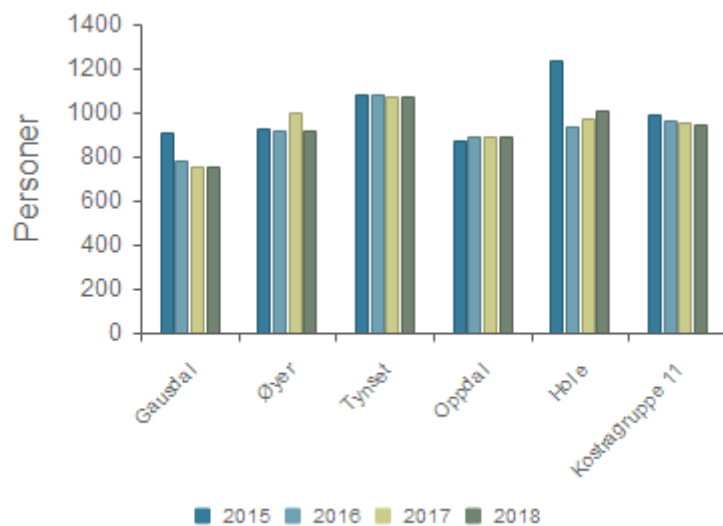
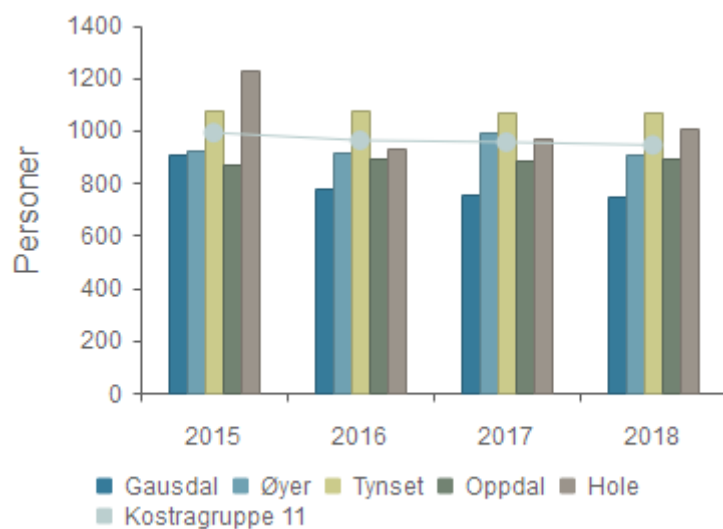
Kvalitet - Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	9,0	10,3	10,4	10,5
Øyer	12,0	11,4	16,2	10,7
Tynset	8,4	9,3	10,9	10,7
Oppdal	9,6	9,5	9,5	9,5
Hole	9,3	9,2	8,6	8,8
Kostragruppe 11	9,6	9,7	10,1	10,2

Gausdal har hatt en vekst i avtalte fysioterapiårsverk fra 2015 til 2018. Vi ligger ganske likt med kommuner som vi sammenligner oss med, som Øyer og Tynset (samt Kostragruppe 11). Dette må tolkes som at vi har rimelig bra fysioterapidekning.

Andre nøkkeltall - Gjennomsnittlig listelengde(B)

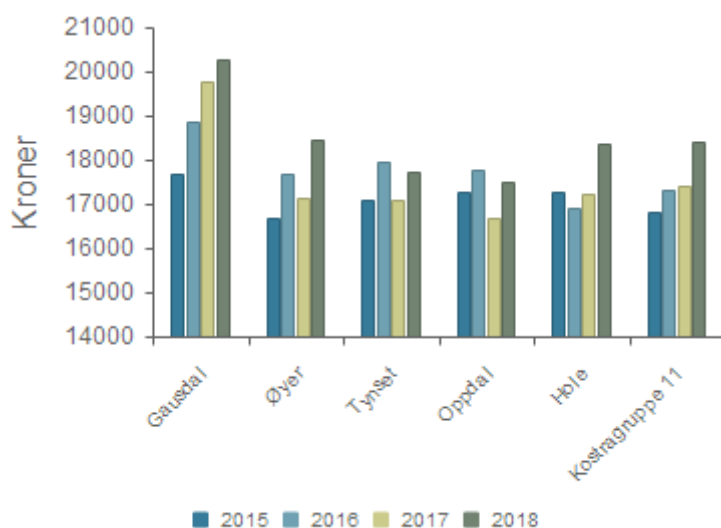
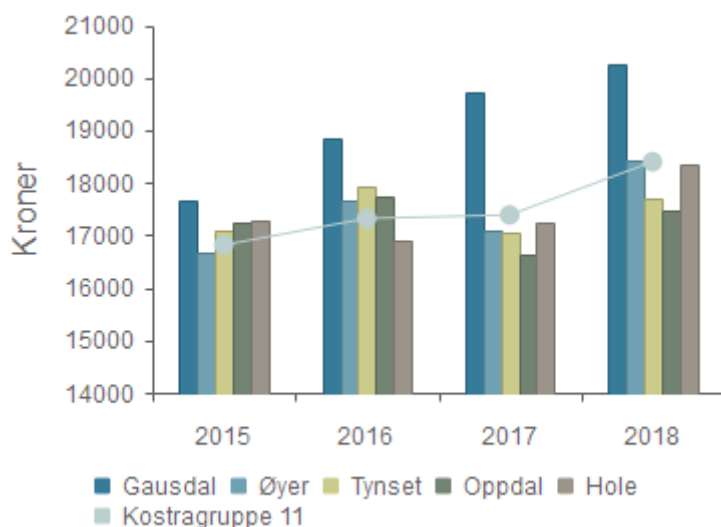

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	907	776	752	750
Øyer	924	916	993	910
Tynset	1 078	1 078	1 069	1 071
Oppdal	872	890	886	889
Hole	1 232	929	972	1 008
Kostragruppe 11	990	961	954	943

Gausdal ligger med laveste tall (gjennomsnittlig antall pasienter) sammenlignet med kommunene i gruppen. Dette kan tolkes dithen at vi har fastleger som har bra kapasitet og tid til å løse oppgavene knyttet til den enkelte pasient.

Planområde 12 Omsorg

Prioritet - Netto driftsutgifter pr. innbygger til Pleie og omsorg (B)

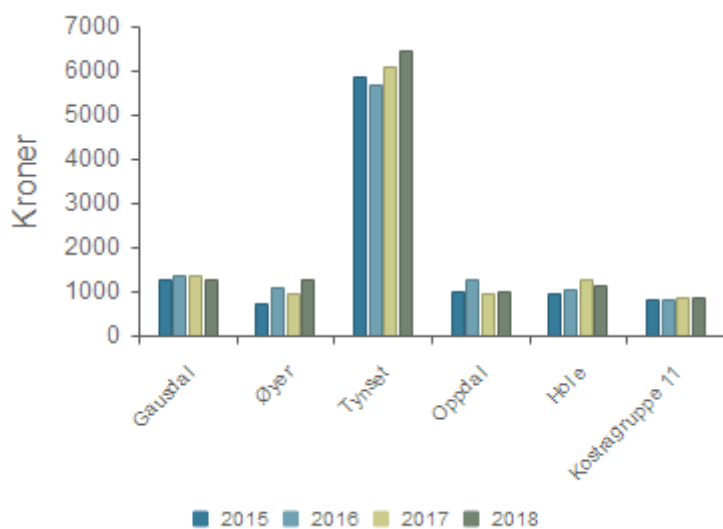
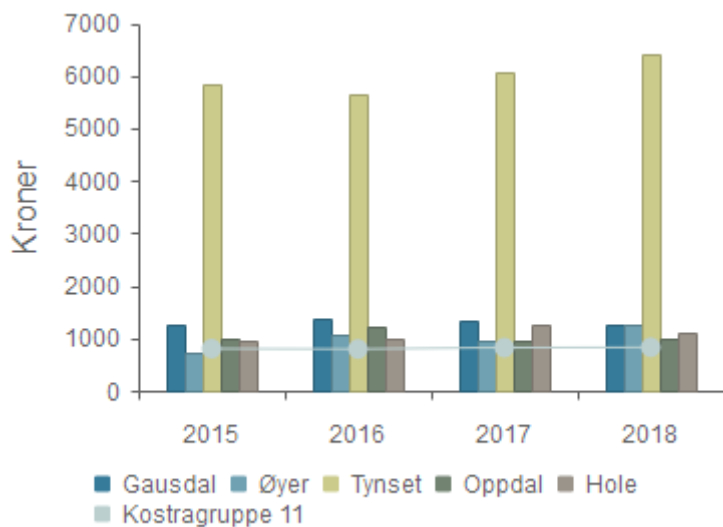
	2015	2016	2017	2018
Gausdal	17 657	18 852	19 731	20 263
Øyer	16 675	17 662	17 097	18 431
Tynset	17 081	17 922	17 052	17 715
Oppdal	17 236	17 733	16 638	17 479
Hole	17 263	16 898	17 228	18 331
Kostragruppe 11	16 813	17 318	17 385	18 397

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Gausdal har en økning i utgiftene på 2,9 %, mens Kostragruppa har økt med 5,9 % i samme periode. Økningen i Gausdal skyldes i hovedsak økte utgifter til ressurskrevende tjenester samt helårsvirkning av drift ved Heggelia omsorgsbolig, som ble tatt i bruk høsten 2017.

Prioritet - Netto driftsutgifter pr. innbyggere 234 aktiv.- og servicetjen eldre og pers. m/funk.nedsett. (b)

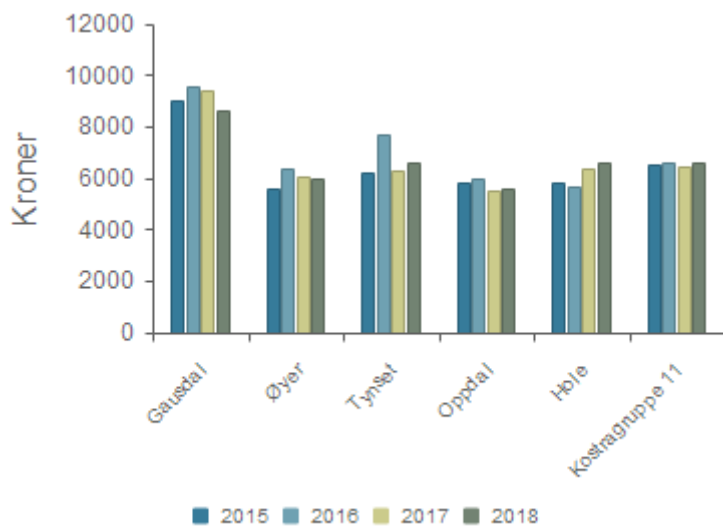
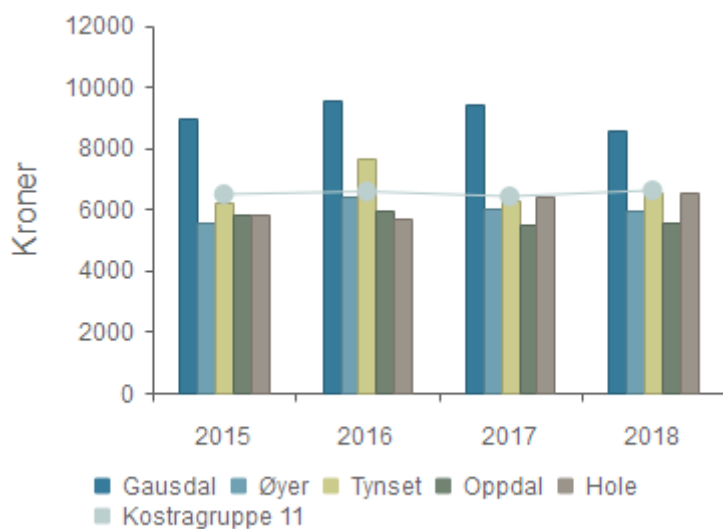
	2015	2016	2017	2018
Gausdal	1 260	1 363	1 337	1 268
Øyer	721	1 076	944	1 265
Tynset	5 832	5 643	6 052	6 427
Oppdal	976	1 235	953	976
Hole	943	1 008	1 244	1 107
Kostragruppe 11	800	794	820	826

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Gausdal kommune har et utgiftsnivå til aktiviserings- og servicetjenester for eldre og personer med funksjonsnedsettelse som er høyere enn de vi sammenligner oss med, men unntak av Tynset, som ligger høyt over de andre. Kommunen har hatt et jevnt utgiftsnivå i perioden.

Prioritet - Netto driftsutgifter pr. innbyggere 253 helse- og omsorgstjenester i institusjon (b)

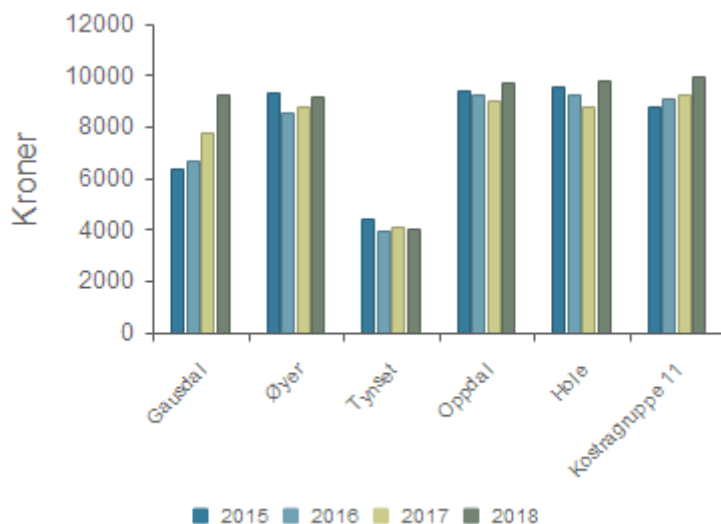
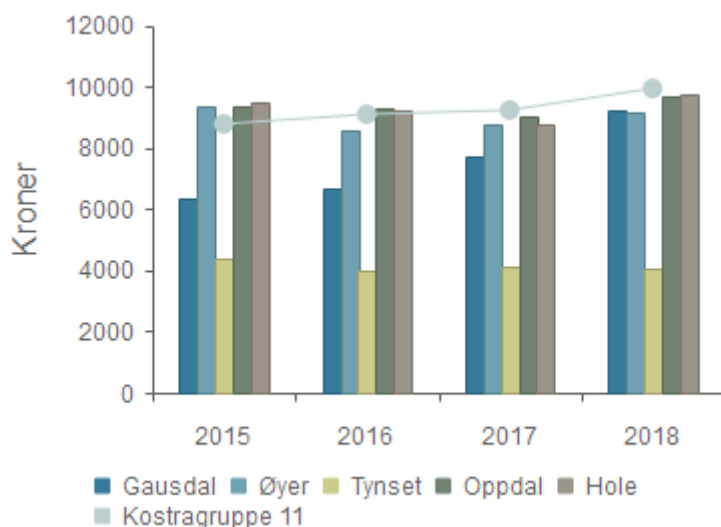
	2015	2016	2017	2018
Gausdal	8 962	9 573	9 385	8 585
Øyer	5 578	6 389	6 008	5 970
Tynset	6 187	7 659	6 266	6 557
Oppdal	5 808	5 927	5 473	5 551
Hole	5 813	5 661	6 377	6 565
Kostragruppe 11	6 478	6 566	6 408	6 605

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Utgiftene er redusert siden 2017, dette er en effekt av ønsket og villet utvikling for å vri ressursbruken fra institusjons- til hjemmetjenester. Kostra-gruppa har økt utgiftene i samme periode.

Prioritet - Netto driftsutgifter pr. innbyggere 254 helse- og omsorgstj. til hjemmeboende (b)

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	6 373	6 643	7 748	9 199
Øyer	9 349	8 561	8 770	9 164
Tynset	4 398	3 967	4 108	4 039
Oppdal	9 362	9 268	9 032	9 670
Hole	9 513	9 201	8 755	9 745
Kostragruppe 11	8 773	9 089	9 224	9 931

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

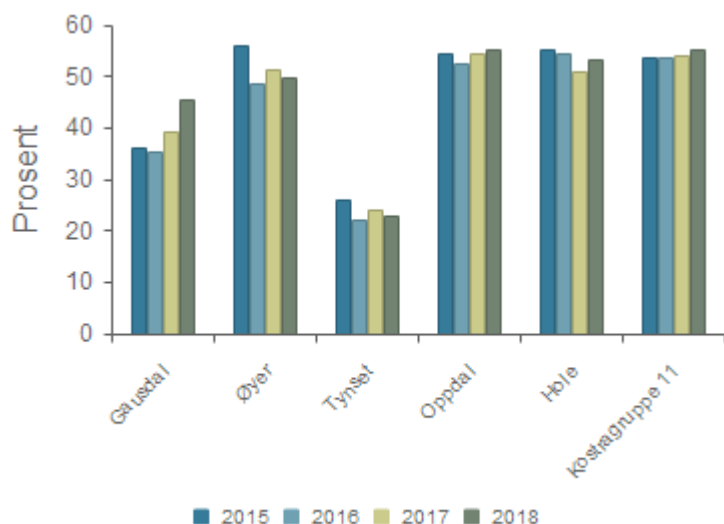
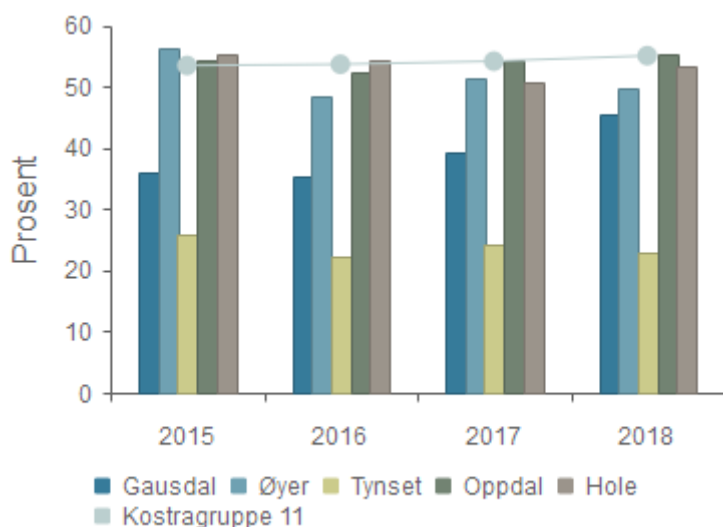
**) Graf er justert med utgiftsbehov

Utgiftsnivået til hjemmeboende omfatter et vidt spekter av tjenester; praktisk bistand i hjemmet, hjemmesykepleie, tjenester i omsorgsbolig med heldøgns bemanning, samt tjenester i andre omsorgsboliger. Det føres også utgifter her til kjøp av tjenester fra andre i de tilfeller kommune selv ikke kan gi et tilfredsstillende tilbud. Denne KOSTRA-indikatoren omfatter dermed tjenester som er på både planområde 11 Helse og 12 Omsorg.

Samlet sett har det vært en økning i utgiftene til hjemmeboende i Gausdal i perioden, og økningen fra 2017 til 2018 utgjorde 9 mill. kr (målt i 2018-kroner). Vi nærmer oss nå det nivået som de fleste av de andre vi sammenligner oss med er på. Utgiftene til praktisk bistand og hjemmesykepleie økte med ca. 2,1 mill. kr fra 2017 til 2018, og økningen går gradvis i ønsket retning. Det er et resultat av en planlagt og styrt utvikling, for å øke omfanget av hjemmetjenester og redusere antall institusjonsplasser.

Det er en utgiftsøkning fra 2017 til 2018 knyttet til økt behov for ressurskrevende tjenester, og netto utgjorde dette ca. 1,4 mill. kr. Videre må det også tas i betraktning at omsorgsboligene i Heggelia ble tatt i bruk i 2017, og at det i 2018 ble helårsvirkning av denne driften. Dette alene medførte en økning i utgiftsnivået på nær 4,4 mill. kr fra 2017.

Prioritet - Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo(B)

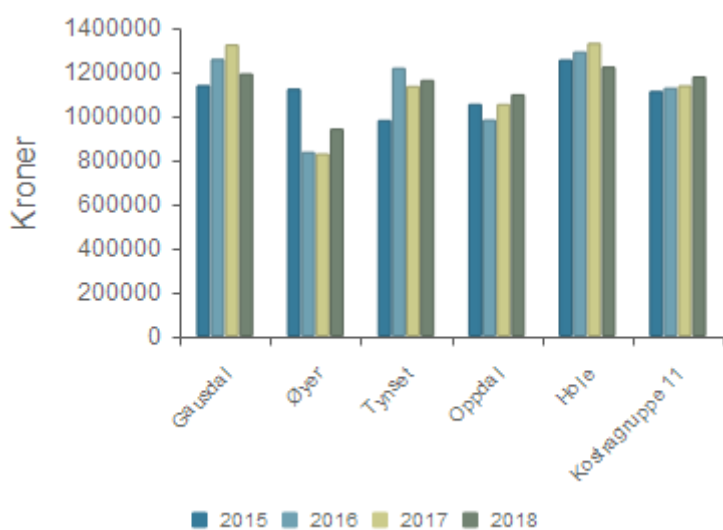
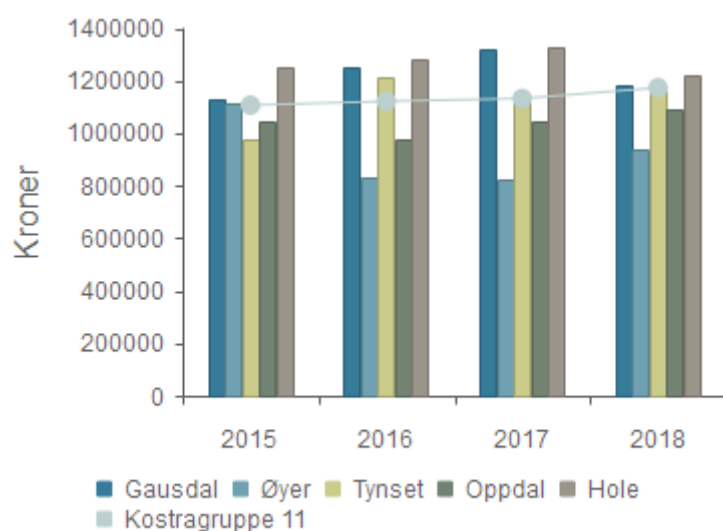

Årsmelding 2018

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	36,1 %	35,2 %	39,3 %	45,4 %
Øyer	56,1 %	48,5 %	51,3 %	49,7 %
Tynset	25,8 %	22,1 %	24,1 %	22,8 %
Oppdal	54,3 %	52,3 %	54,3 %	55,3 %
Hole	55,1 %	54,4 %	50,8 %	53,2 %
Kostragruppe 11	53,4 %	53,6 %	54,1 %	55,0 %

Vi øker mer enn sammenlikningskommunene og KOSTRA- gruppa. Hovedårsaken til denne vridningen, er økte utgifter som følge av helårsvirkning av drift av boligen Heggelia. Det er også økte utgifter til ressurskrevende tjenester på denne funksjonen. Økningen har videre sammenheng med satsing på hjemmetjenester, sammenslåing til en hjemmetjeneste høsten 2017.

Produktivitet - Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass(B)

Årsmelding 2018

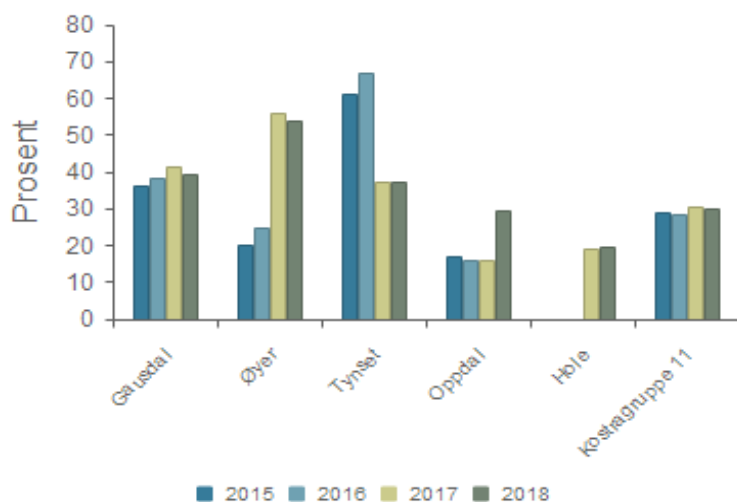
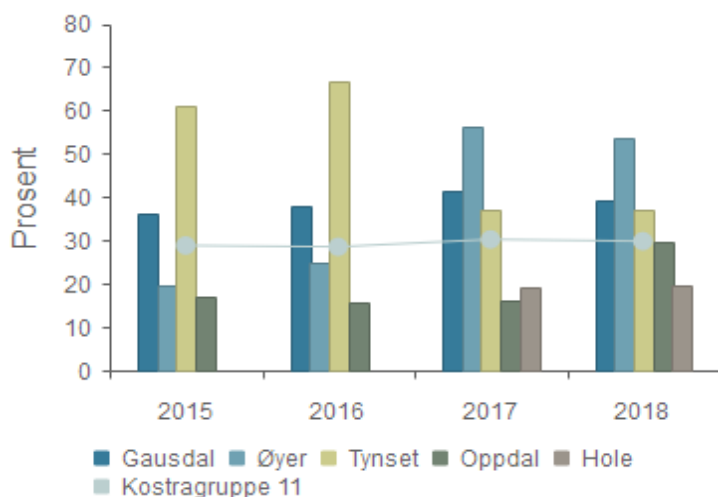
	2015	2016	2017	2018
Gausdal	1 132 704	1 251 808	1 317 403	1 185 809
Øyer	1 116 740	830 224	822 790	935 485
Tynset	974 844	1 211 791	1 129 346	1 156 870
Oppdal	1 047 837	976 575	1 047 552	1 091 661
Hole	1 249 258	1 285 078	1 324 312	1 216 976
Kostragruppe 11	1 106 292	1 121 123	1 131 859	1 172 605

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Utgiftene er redusert fra 2017 til 2018, og nivået er nå omtrent som KOSTRA-gruppe 11 og flere av sammenligningskommunene

Antall sykehjemsplasser rapportert i 2017 var for lavt, slik at utgiften per plass ble høyere enn faktisk nivå. Antallet i 2018 er korrekt. Satsingen i retning av mere hjemmebaserte tjenester påvirker også.

Dekningsgrad - Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens(B)

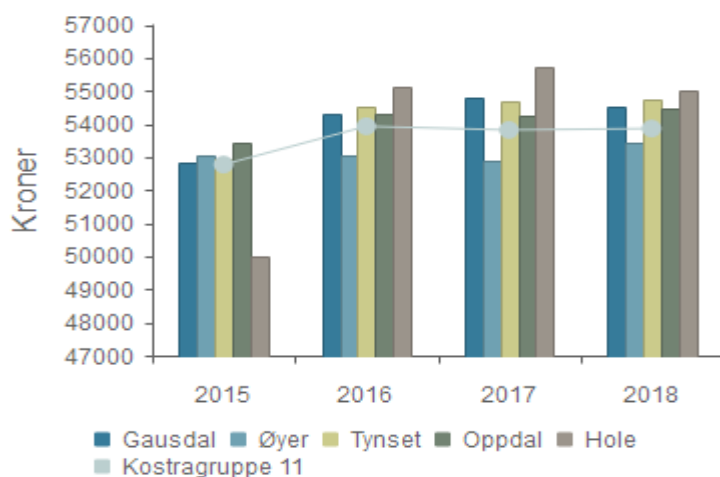
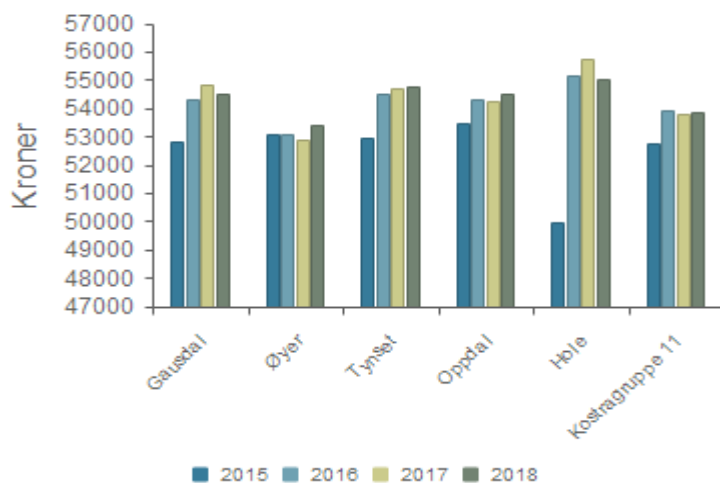
	2015	2016	2017	2018
Gausdal	36,0 %	38,0 %	41,5 %	39,1 %
Øyer	19,8 %	24,8 %	56,1 %	53,8 %
Tynset	60,9 %	66,7 %	37,0 %	37,0 %
Oppdal	16,9 %	15,9 %	16,1 %	29,5 %
Hole	0,0 %	0,0 %	19,0 %	19,5 %
Kostragruppe 11	28,8 %	28,5 %	30,2 %	29,8 %

Tallene viser en prosentvis nedgang fra 2017 til 2018, men dette skyldes feilrapportering på det totale antall sykehjemsplasser i 2017. Det er ingen reell nedgang i antall plasser for personer med demens.

Gausdal ligger over snittet i Kostragruppa, og i det øvre sjiktet av de vi ellers sammenligner oss med.

Planområde 13 Generelle utgifter og inntekter

Indikatorer definert av Framsikt - Frie inntekter i kroner per innbygger(B)

Årsmelding 2018

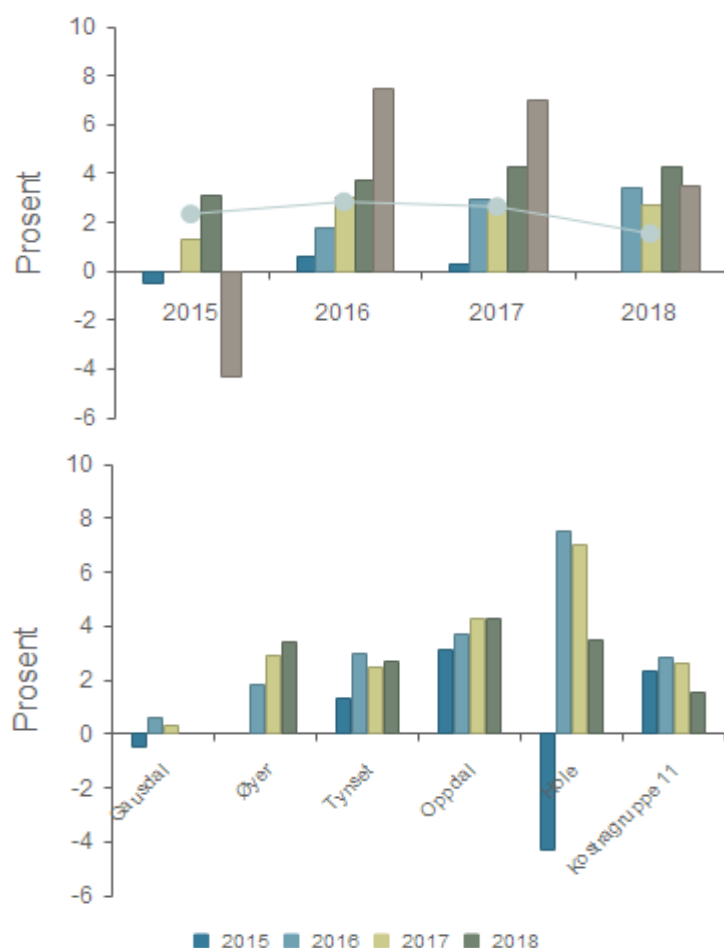
	2015	2016	2017	2018
Gausdal	52 838	54 310	54 807	54 509
Øyer	53 067	53 053	52 902	53 421
Tynset	52 916	54 530	54 682	54 735
Oppdal	53 448	54 313	54 236	54 470
Hole	49 983	55 128	55 734	55 037
Kostragruppe 11	52 769	53 925	53 815	53 859

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Justert for utgiftsbehov, har Gausdal et nivå på kommunens frie inntekter som er omtrent på nivå med de sammenligningskommunene vi bruker. Kommunens tilskudd per innbygger økte fra 2015 til 2017, men gikk noe ned i 2018. Dette er en viktig indikator, da den sier noe om hvilken mulighet kommunen har for å gi et likeverdig tjenestetilbud til sine innbyggere.

Indikatorer definert av Framsikt - Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter(B)

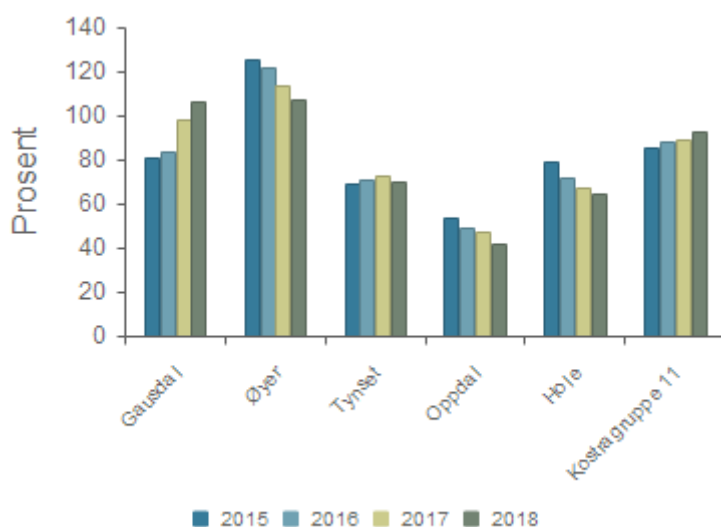
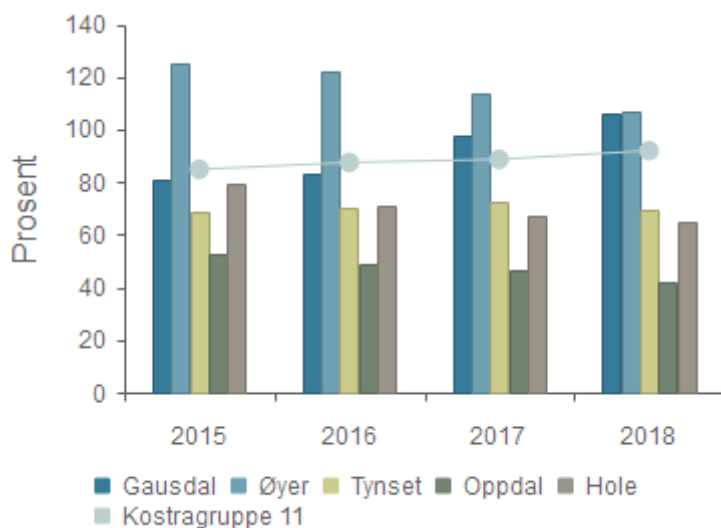

Årsmelding 2018

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	-0,5 %	0,6 %	0,3 %	0,0 %
Øyer	0,0 %	1,8 %	2,9 %	3,4 %
Tynset	1,3 %	3,0 %	2,5 %	2,7 %
Oppdal	3,1 %	3,7 %	4,3 %	4,3 %
Hole	-4,3 %	7,5 %	7,0 %	3,5 %
Kostragruppe 11	2,3 %	2,8 %	2,6 %	1,5 %

Når kommunens regnskap slås sammen med kommunens andel av resultatet i de interkommunale selskapene som kommunen er eier i, blir kommunens netto driftsresultat i prosent av sum driftsinntekter 0 i 2018. Det er vesentlig lavere enn de andre kommunene som vi sammenligner oss med. Kommunens utgiftsnivå er for høyt i forhold til de inntektene kommunen har. Vedtatt handlingsregel for dette nøkkeltallet er 1,75 %.

Indikatorer definert av Framsikt - Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter(B)

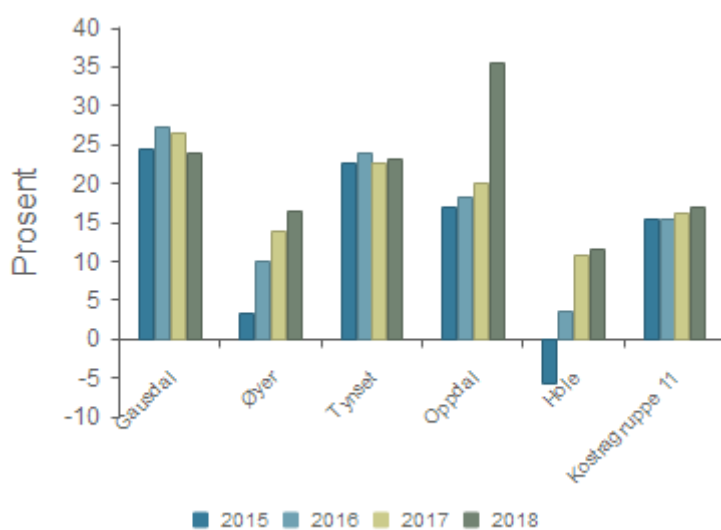
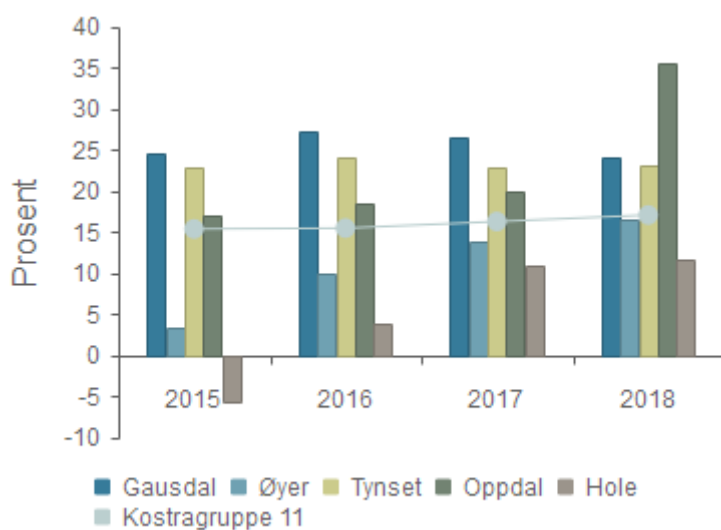

Årsmelding 2018

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	80,5 %	83,3 %	97,9 %	105,9 %
Øyer	125,2 %	121,8 %	113,6 %	106,9 %
Tynset	68,6 %	70,2 %	72,7 %	69,2 %
Oppdal	53,0 %	48,5 %	46,4 %	41,6 %
Hole	79,0 %	71,0 %	66,8 %	64,5 %
Kostragruppe 11	84,8 %	87,4 %	88,6 %	91,9 %

Gausdal ligger svært høyt i netto lånegjeld sammenlignet med de øvrige kommunene i utvalget. I 2018 må det tas i betraktning at et ansvarlig lån til Eidsiva Energi ble gjort om til aksjekapital, og på den måten forverret tallstørrelsen netto lånegjeld med 57,4 mill. kr. Vedtatt handlingsregel har et mål på 80 %.

Indikatorer definert av Framsikt - Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter(B)

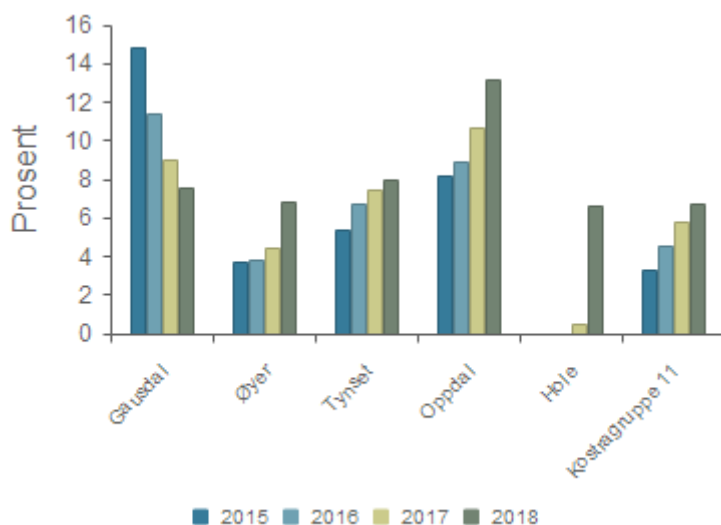
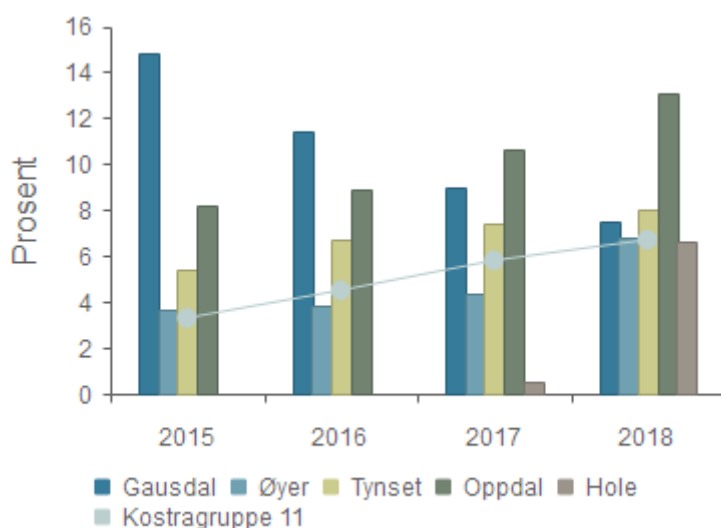

Årsmelding 2018

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	24,4 %	27,2 %	26,5 %	24,0 %
Øyer	3,2 %	10,0 %	13,9 %	16,5 %
Tynset	22,7 %	24,0 %	22,7 %	23,1 %
Oppdal	17,0 %	18,3 %	20,0 %	35,6 %
Hole	-5,8 %	3,7 %	10,8 %	11,6 %
Kostragruppe 11	15,3 %	15,4 %	16,2 %	17,0 %

Gausdal kommune har en tilfredsstillende arbeidskapital, både isolert sett, og sammenlignet med de øvrige kommunene i utvalget. Imidlertid har kommunen vedtatt å bruke av fond også for å saldere driftsbudsjettet i 2019, og dette vil redusere denne tallstørrelsen framover. Det vises til nærmere analyse av likviditeten i kommunens årsberetning.

Indikatorer definert av Framsikt - Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter(B)

Årsmelding 2018

	2015	2016	2017	2018
Gausdal	14,8 %	11,4 %	9,0 %	7,5 %
Øyer	3,7 %	3,8 %	4,4 %	6,8 %
Tynset	5,4 %	6,7 %	7,4 %	8,0 %
Oppdal	8,2 %	8,9 %	10,6 %	13,1 %
Hole	0,0 %	0,0 %	0,5 %	6,6 %
Kostragruppe 11	3,3 %	4,5 %	5,8 %	6,7 %

Gausdal har et akseptabelt nivå på kommunens disposisjonsfond i 2018, men fondsbeholdningen er redusert betydelig de senere år. Sammenlignet med de andre kommunene i utvalget, er Gausdal nå nede på omtrent samme nivå. Utfordringen er at det også i 2019 er budsjettert med bruk av disposisjonsfond for å saldere driften. Vedtatt handlingsregel har et mål på 8 %.